

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota

van

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds
voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf**

ABTN 2025

Inleiding

Zoals in artikel 4 lid 2 van de statuten is vermeld en conform artikel 145 van de Pensioenwet, werkt de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (hierna: BPF Schilders) volgens een actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Het doel van deze ABTN is om integraal inzicht te geven in de organisatorische inrichting van het BPF Schilders en om een beschrijving te geven van het ten behoeve van het pensioenfonds te voeren beleid inclusief een gemotiveerde omschrijving van de financiële opzet en de daarop gebaseerde grondslagen.

Deze ABTN beschrijft de actuariële en bedrijfstechnische werkwijze van het BPF Schilders naar de situatie vanaf 13 december 2024. Het bestuur van het fonds heeft op 13 december 2024, deze ABTN vastgesteld.

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
INHOUDSOPGAVE	3
1 MISSIE, VISIE EN STRATEGIE.....	7
1.1 Inleiding.....	7
1.2 Missie	7
1.3 Visie.....	7
1.4 Strategie	7
1.5 Risicobereidheid.....	7
1.5.1 Risicobereidheid ten aanzien van de ambitie.....	7
1.5.2 Risicobereidheid ten aanzien van een beheerste uitvoering	8
1.5.3 Risicobereidheid ten aanzien van integriteit.....	8
1.5.4 Risicobereidheid ten aanzien van de toekomstbestendigheid.....	8
1.6 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie strategisch beleid	9
1.6.1 Monitoring.....	9
1.6.2 Evaluatie en aanpassing.....	9
2 ORGANISATIE VAN HET FONDS	10
2.1 Organisatieschema.....	10
2.2 Bestuursmodel	11
2.2.1 Bestuur.....	11
2.2.2 Dagelijks bestuur	11
2.3 Commissies	12
2.3.1 Commissie Communicatie	12
2.3.2 Commissie Vermogensbeheer.....	12
2.3.3 Pensioencommissie	13
2.4 Sleutelfuncties.....	13
2.5 Verantwoordingsorgaan	14
2.6 Raad van toezicht.....	14
2.7 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie bestuursmodel en organisatie	15
3 BEHEERSTE EN INTEGRE BEDRIJFSVOERING	16
3.1 Geschiktheid	16
3.2 Diversiteitsbeleid	16
3.3 Integriteitsbeleid.....	17
3.4 Risicomanagement binnen BPF Schilders	18
3.5 IT-beleid	19
3.6 Datakwaliteitsbeleid	19
3.7 Uitbestedingsbeleid	19
3.8 Uitvoeringsorganisaties	20

3.8.1	Uitvoeringsorganisaties	22
3.8.2	Custodian.....	22
3.9	Externe controle.....	23
3.9.1	Accountant	23
3.9.2	Actuaris	23
3.10	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie beheerste en integere bedrijfsvoering .	23
4	RISICOMANAGEMENT	24
4.1	Inleiding.....	24
4.2	Risicomanagementproces.....	24
4.3	Risicoanalyse en toprisiko's	25
4.4	Compliance Charter	25
4.5	Rollen en verantwoordelijkheden.....	26
4.6	Eigen risicobeoordeling.....	26
4.7	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie risicomanagement	27
5	COMMUNICATIEBELEID	28
5.1	Communicatiebeliefs	28
5.2	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie communicatiebeleid	29
6	PENSIOENBELEID	31
6.1	Pensioenbeleidbeliefs	31
6.2	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie pensioenbeleid.....	32
7	PROCEDURES EN CRITERIA VOOR AANSLUITING	33
7.1	Statuten.....	33
7.2	Verplichtstellingsbeschikking.....	33
7.3	Vrijwillige aansluiting	33
7.4	Vrijstellingsbeleid.....	34
7.4.1	Procedure bij vrijstellingen	34
8	UITVOERINGSREGLEMENT	35
9	KENMERKEN VAN DE PENSIOENREGELING	37
9.1	Deelname	37
9.2	Pensioengrondslag.....	37
9.3	Aanspraken en rechten.....	38
9.3.1	Ouderdomspensioen	38
9.3.2	Partnerpensioen	38
9.3.3	Wezenpensioen	38
9.3.4	Arbeidsongeschiktheidspensioen.....	38
9.3.5	Premievrije voortzetting bij ziekte	39
9.3.6	Premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid.....	39
9.3.7	Gemoedsbezwaarden.....	39
9.3.8	Keuzemogelijkheden	39
9.3.9	Overlijdensuitkering	40

9.4	Toeslagen en verlagen	40
9.4.1	Toeslagen.....	40
9.4.2	Verlagen.....	40
9.4.3	Compensatie.....	40
10	FINANCIËLE POSITIE.....	41
10.1	Technische voorzieningen.....	41
10.2	Bepaling financiële positie	41
10.2.1	Dekkingsgraden	41
10.2.2	Minimaal vereist eigen vermogen	42
10.2.3	Vereist eigen vermogen.....	42
10.2.4	Herstelplan	42
10.3	Leningen.....	42
10.4	Monitoring financiële positie.....	43
10.5	Evaluatie beleid en grondslagen	43
10.6	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie financiële positie	44
11	FINANCIËLE OPZET EN STURING	45
11.1	Beleidsuitgangspunten.....	45
11.2	Consistentie tussen ambitie, risicohouding, beleggingsbeleid en premiebeleid.....	46
11.3	Premiebeleid	47
11.3.1	Feitelijke premie	48
11.3.2	Kostendekkende premie.....	48
11.3.3	Gedempte premie.....	48
11.3.4	Premiekorting	49
11.4	Toeslagenbeleid	49
11.5	Verlaging pensioenaanspraken.....	50
11.6	Beleggingsbeleid	50
11.6.1	Belangrijkste economische variabelen in de ALM-analyses	51
11.6.2	Uitkomsten ALM-studie: beleggingsbeleid op hoofdlijnen	51
11.7	Financieel crisisplan	53
11.8	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie financiële opzet en sturing.....	53
12	HET BELEGGINGSBELEID	54
12.1	Inleiding	54
12.2	De beleggingsovertuigingen	54
12.3	Het beleid ten aanzien van verantwoord beleggen	55
12.4	Het strategisch beleggingsbeleid.....	57
12.5	De strategische benchmark en normportefeuille 2025	62
12.6	Beleggingsmandaten	65
12.7	Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie beleggingsbeleid	67
BIJLAGE 1:	VERKLARING INZAKE BELEGGINGSBEGINSELEN.....	71
1.1	Inleiding.....	71
1.2	Organisatie van het beleid en het proces	71

1.3	Risicobeheer.....	83
1.4	Uitvoering.....	83
BIJLAGE 2: FINANCIËEL CRISISPLAN		88
BIJLAGE 3: TOESLAGVERLENING		94
	Gemiste toeslagen	94
	Voorwaardelijkheidsverklaring	95
BIJLAGE 4: ACTUARIËLE GRONDSLAGEN EN AANNAMES		96
BIJLAGE 5: (MINIMAAL) VEREIST EIGEN VERMOGEN		98
	Minimaal Vereist Eigen vermogen	98
	Vereist eigen vermogen per eind 2023.....	98
BIJLAGE 6: ONDERBOUWING VAN DE PRUDENT-PERSON REGEL		99
BIJLAGE 7: TOETSING ABTN AAN WET- EN REGELGEVING.....		103

1 Missie, visie en strategie

1.1 Inleiding

BPF Schilders (Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf) is het verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds voor het schilders-, afwerkings- en glaszetbedrijf. De laatst afgegeven verplichtstelling dateert van 18 september 2015 en is nog steeds van toepassing. De volgende periodieke representativiteitstoets zal plaatsvinden in 2026. Uniek aan het fonds is dat de verplichtstelling niet alleen geldt voor werknemers maar ook voor ondernemers zonder personeel.

1.2 Missie

BPF Schilders verzorgt in opdracht van sociale partners de opbouw en betaling van de pensioenen voor alle werkenden, inclusief ondernemers zonder personeel, en pensioengerechtigden in de sector.

1.3 Visie

BPF Schilders wil op de volgende wijze inhoud geven aan de missie:

1. Het fonds wil de deelnemers een waardevast pensioen bieden. Het fonds ziet collectiviteit, solidariteit en risicodeling als een belangrijk fundament voor deze ambitie;
2. Het fonds wil de regeling uitvoeren op een transparante, betrouwbare en maatschappelijk verantwoorde wijze, tegen aanvaardbare kosten;
3. Het fonds zet haar betrokkenheid in om haar deelnemers te ondersteunen bij het maken van verantwoorde pensioenkeuzes;
4. In het bijzonder wil het fonds zich ervoor inspannen dat ondernemers zonder personeel zich meer bewust zijn dat zij er verstandig aan doen een pensioen op te bouwen dat gelijkwaardig is aan dat van werknemers met een vergelijkbaar inkomen.

1.4 Strategie

Om de missie en visie tot uitvoering te brengen werkt het fonds met een aantal strategische doelstellingen. De werkzaamheden ten behoeve van het realiseren van de strategische doelstellingen, zoals het voorbereiden van beleid en het implementeren van de besluitvorming, is toegewezen aan commissies en/of werkgroepen. Het is hun taak om daadkrachtig en binnen de risicobereidheid invulling te geven aan de strategie. De toegewezen strategische doelstellingen en het daaruit voortkomende beleid en acties nemen iedere vergadering een prominente plaats in.

1.5 Risicobereidheid

Met de inzet van integraal risicomanagement verkrijgt BPF Schilders inzicht in de kans op succes van de strategie, zodat eventueel kan worden bijgestuurd. In de risicobereidheidsverklaringen geeft het fonds aan binnen welke grenzen de strategie kan worden uitgevoerd. In de jaarlijkse Risk Self Assessment (RSA) in het bestuur wordt de risicobereidheid geëvalueerd. Daarbij wordt rekening gehouden met de meest actuele uitwerking van de strategie.

1.5.1 Risicobereidheid ten aanzien van de ambitie

De risicobereidheid ten aanzien van pijler 1 “ambitie” is hoog. Uitgangspunt is dat het fonds niet meer risico neemt dan noodzakelijk. Het fonds heeft de ambitie om een waardevast pensioen te bieden. Sociale partners en deelnemers hebben uitgesproken dat het fonds zijn beleid zo moet inrichten dat er een reële mogelijkheid is om een waardevast pensioen te bereiken. De betrokken

partijen realiseren zich dat deze ambitie alleen gehaald kan worden door beleggingsrisico's te nemen en dat deze groter zijn dan wanneer uitsluitend een nominale ambitie zou worden nagestreefd. De betrokkenen zijn zich er ook van bewust dat tegenover de hogere kans op een waardevast pensioen, ook een hogere kans op verlagingen staat. De risicobereidheid ten aanzien van de meest dominante financiële risico's – de financiële opzet, het rentemismatchrisico en het marktrisico – is dan ook hoog.

1.5.2 Risicobereidheid ten aanzien van een beheerste uitvoering

De risicobereidheid ten aanzien van pijler 3 “beheerste uitvoering” is matig. Om de missie te bereiken zorgt het fonds voor een transparante, betrouwbare en maatschappelijk verantwoorde uitvoering van de regeling tegen aanvaardbare kosten.

Bij het uitvoeren van de regeling maakt het fonds gebruik van de diensten van diverse partijen. Het fonds realiseert zich dat uitbesteding risico's met zich meebrengt en dat deze beheerst moeten worden. Het fonds realiseert zich ook dat een foutloze uitvoering lastig realiseerbaar is, maar wil fouten tegen acceptabele kosten tot een minimum beperken.

Om de deelnemers zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen bij het maken van verantwoorde pensioenkeuzes, is goede en begrijpelijke informatie tegen acceptabele kosten van het allergrootste belang. Het fonds besteedt veel aandacht aan dit onderwerp omdat dit een directe invloed heeft op de reputatie van het fonds en het vertrouwen van de deelnemers in het fonds.

1.5.3 Risicobereidheid ten aanzien van integriteit

De risicobereidheid ten aanzien van pijler 4 “integriteit” is zeer laag. Een onberispelijke reputatie is een belangrijk onderdeel van het bestaansrecht van het fonds. Het bestuur accepteert geen gedragingen van verbonden personen die afbreuk doen aan de integriteit van het fonds, het fondsbestuur en de bestuurscultuur. De deelnemers zijn immers verplicht aangesloten bij BPF Schilders dat een aanzienlijke hoeveelheid geld voor hen beheert. Daarbij is evenwichtige belangenafweging cruciaal. Ten opzichte van alle stakeholders wil het fonds een betrouwbare partij zijn en over het handelen van het fonds wordt jegens hen op transparante wijze verantwoording afgelegd.

1.5.4 Risicobereidheid ten aanzien van de toekomstbestendigheid

De risicobereidheid voor de pijler ‘Toekomst’ is matig. Om zijn primaire strategische doelstelling te behalen wil het pensioenfonds niet meemaken dat het onvoldoende voorbereid is om de missie en visie van het pensioenfonds na de stelselwijziging zelfstandig te kunnen doorvoeren. Daarbij is het van belang om ook te kunnen blijven voorzien in de pensioenregeling voor ondernemers.

Missie, visie en strategie hebben de grootste aandacht van het fonds. De voortgang van de strategische doelstellingen wordt iedere vergadering van het bestuur besproken. Bij de realisering van de missie, visie en strategie werkt het fonds nauw samen met sociale partners en uitvoeringorganisaties. Het feit dat ondernemers zonder personeel ook verplicht deelnemen in het fonds, maakt BPF Schilders uniek. Voor het realiseren van de missie, visie en strategie betekent dit een extra uitdaging die zowel een positief als negatief effect kan hebben. Verder is het fonds voor zijn strategie sterk afhankelijk van maatschappelijke en politieke ontwikkelingen waarop het slechts beperkte invloed kan uitoefenen. De overgang naar een nieuw pensioenstelsel is bijvoorbeeld nog met veel onduidelijkheden en daardoor onzekerheden omgeven. Bij de implementatie van een nieuw pensioenstelsel is het fonds sterk afhankelijk van de verandercapaciteit van haar uitbestedingspartijen.

1.6 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie strategisch beleid

Het Strategisch Plan van het pensioenfonds beslaat een periode van 3 jaar. In het begin van ieder jaar vindt een update plaats die door het bestuur wordt vastgesteld. Het Strategisch Plan 2024-2026 bestaat uit:

- De uitwerking van de missie;
- Een SWOT-analyse;
- Een confrontatiematrix, waarin sterke en zwakke punten worden afgezet tegenover de kansen en bedreigingen;
- Kernpunten en prioritering van beleid die tot uitdrukking komt in SMART doelstellingen.

1.6.1 Monitoring

De commissies/werkgroepen houden zelf de voortgang van de acties die aan hen zijn toegewezen bij en rapporteren daarover aan het dagelijks bestuur en aan het bestuur. Daarbij wordt eveneens aandacht besteed aan de risico's. Het dagelijks bestuur rapporteert aan het bestuur over de overall voortgang en de risico's. De risicobeheerfunctie vormt de tweede lijn en rapporteert in de kwartaalrapportage eveneens over het strategische proces, de voortgang en de risico's.

1.6.2 Evaluatie en aanpassing

De voortgang van de strategie, de strategische doelstellingen en het daaruit voortvloeiende beleid en acties wordt in iedere vergadering van het dagelijks bestuur en het bestuur geëvalueerd. Indien nodig worden tijdspaden of de strategische doelstellingen door het bestuur aangepast. Ook kunnen door het bestuur nieuwe doelstellingen worden afgesproken die uiteraard moeten voldoen aan de missie, visie en strategie.

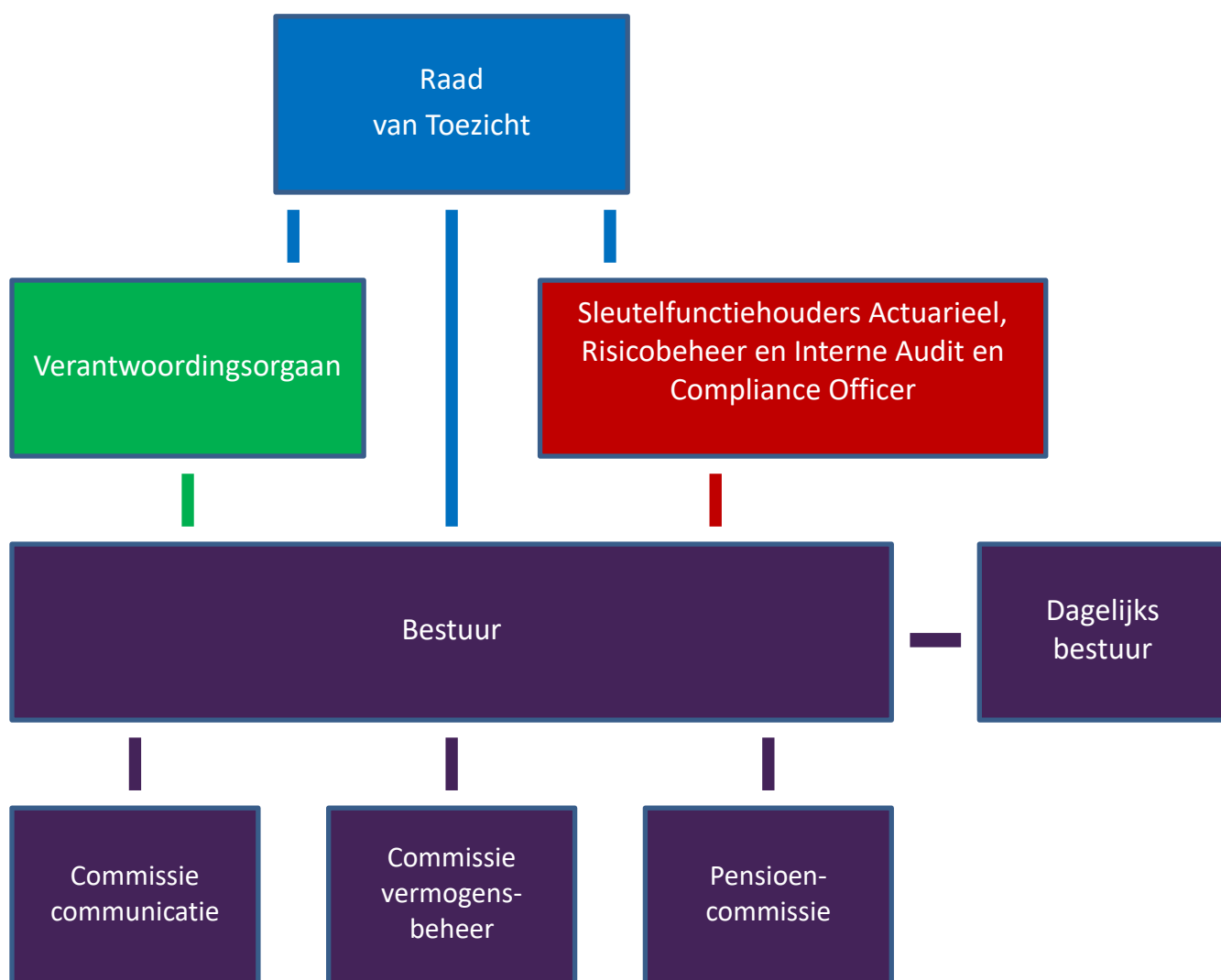
2 Organisatie van het fonds

In dit hoofdstuk wordt de organisatie van BPF Schilders beschreven, onder andere aan de hand van een organigram.

2.1 Organisatieschema

Onderstaand wordt het organisatieschema weergegeven. In de volgende paragrafen wordt de organisatie van het pensioenfonds nader toegelicht. In het organisatieschema staan de statutaire commissies. Het instellen van andere commissies is mogelijk, als het bestuur hiertoe besluit. Leden van het bestuur, raad van toezicht of verantwoordingsorgaan kunnen geen lid zijn van een ander orgaan binnen het fonds.

Organigram BPF Schilders

2.2 Bestuursmodel

2.2.1 Bestuur

Het bestuur is belast met het bestuur en beheer van de stichting.

BPF Schilders werkt volgens het paritaire bestuursmodel met twee onafhankelijke deskundigen.

- Het bestuur bestaat uit acht leden:
 - twee leden worden voorgedragen door de werkgeversorganisatie, waarvan één lid als voorzitter;
 - één lid wordt voorgedragen door de werknemersorganisaties gezamenlijk op basis van onderling overleg. Komen de werknemersverenigingen niet tot een tijdige voordracht, dan zal het bestuur op basis van onderlinge representativiteit de zetels toewijzen;
 - één lid wordt voorgedragen door de werknemersorganisatie die het meeste aantal leden heeft binnen de werkingssfeer van het fonds, als voorzitter;
 - één lid wordt voorgedragen door de vertegenwoordigers van pensioengerechtigden in het vo;
 - één lid wordt voorgedragen door één of meer organisaties die opkomen voor de belangen van zelfstandigen;
 - twee leden zijn onafhankelijke bestuursleden waarvan één bestuurslid een specialisatie heeft op het gebied van risicomanagement en één bestuurslid een specialisatie heeft op het gebied van vermogensbeheer.
- Het bestuur regelt onderling de verdeling van de bestuursfuncties. Het bestuur benoemt de bestuursleden inclusief de voorzitters.

De taken en bevoegdheden zijn nader uitgewerkt in de statuten.

Het fonds heeft geen bestuursbureau. De bestuursondersteuning wordt verzorgd door een specifiek aan BPF Schilders toegewezen klantteam vanuit Montae & Partners. Dit klantteam rapporteert rechtstreeks aan het bestuur. Het fonds heeft een eerstelijns risicomanager aangesteld, die het bestuur en de commissies ondersteunt en onderdeel uitmaakt van dit klantteam. Daarnaast is tevens externe ondersteuning ingericht op het gebied van IT door middel van een IT-adviseur. Het bestuur wordt in het Wtp project ook ondersteund door een externe programmamanager.

Het bestuur kan commissies en werkgroepen instellen, waaraan het taken delegeert, dan wel mandateert. De vaststelling van beleid geschiedt door het bestuur. De uitvoering kan gedelegeerd of gemandateerd worden.

2.2.2 Dagelijks bestuur

Het uitvoeren van het dagelijks beleid is opgedragen aan het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit de beide voorzitters en het onafhankelijke bestuurslid met specialisatie op het gebied van vermogensbeheer. Het dagelijks bestuur fungeert als eerste aanspreekpunt voor de uitvoeringsorganisatie(s) bij de dagelijkse afstemming over de uitvoering van tactische en operationele werkprocessen.

De taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur zijn opgenomen in een door het bestuur vastgesteld reglement.

2.3 Commissies

Het bestuur stelt commissies in voor specifieke beleidsterreinen of taken. Commissies bestaan uit bestuursleden en eventueel externe deskundigen.

De samenstelling, taken en bevoegdheden zijn per commissie door het bestuur vastgelegd in een reglement van de commissie.

2.3.1 Commissie Communicatie

De commissie Communicatie adviseert het bestuur gevraagd en ongevraagd over het communicatiebeleid en de uitvoering daarvan. De commissie Communicatie ziet erop toe dat alle werkzaamheden worden verricht die nodig zijn om de communicatiedoelstellingen van het fonds te realiseren. De commissie stelt de communicatie-uitingen naar inhoud en vorm definitief vast. De commissie Communicatie is verantwoordelijk voor het eerstelijns risicomanagement op het gebied van het communicatiebeleid en de uitvoering daarvan.

De communicatiedoelstellingen en het communicatiebeleid zijn beschreven in hoofdstuk 5 van deze ABTN.

De commissie Communicatie bestaat uit tenminste drie bestuursleden, waarvan tenminste één werkgeverslid en één werknemerslid.

2.3.2 Commissie Vermogensbeheer

De commissie Vermogensbeheer heeft tot taak het adviseren van het bestuur over het strategisch beleggingsbeleid, het besluiten over de uitvoering en invulling van het door het bestuur vastgestelde strategisch beleggingsbeleid en het monitoren van de uitvoering van dit beleid.

De commissie besluit over de uitvoering en invulling van het beleggingsbeleid. Dit behelst onder andere het besluiten over uitvoeringsvoorstellen en het besluiten over wijzigingen in fondsvoorwaarden en mandaten, voor zover deze niet conflicteren met het strategisch beleggingsbeleid en de selectie van externe vermogensbeheerders.

De commissie Vermogensbeheer heeft tevens de volgende uitvoerende taken:

- Het monitoren (kennisnemen) van financiële ontwikkelingen aan de hand van dashboards en/of rapportages;
- Het beoordelen van performancerapportages ten aanzien van vermogensbeheer;
- Evaluatie van de fiduciair vermogensbeheerder, externe vermogensbeheerders en beleggingscategorieën.

De commissie Vermogensbeheer is verantwoordelijk voor het eerstelijns risicomanagement op het gebied van vermogensbeheer en de uitvoering van het beleggingsbeleid.

De commissie Vermogensbeheer bestaat uit tenminste drie bestuursleden, waaronder het expert bestuurslid met de portefeuille vermogensbeheer, die als voorzitter van de commissie fungeert. Tevens zijn aan de commissie maximaal twee externe deskundigen verbonden die een adviserende rol hebben.

2.3.3 Pensioencommissie

De Pensioencommissie:

- Adviseert het bestuur over besluitvorming ten aanzien van het strategisch pensioenbeleid en uitvoeringsaspecten en ziet toe op de juiste uitvoering daarvan;
- Adviseert het bestuur over voorstellen van of aan sociale partners met betrekking tot pensioenbeleid;
- Zet bestuursbesluiten om in teksten van het pensioenreglement en het uitvoeringsreglement;
- Ziet erop toe dat wijzigingen in het pensioen- en uitvoeringsreglement tijdig en juist worden verwerkt in de pensioenadministratie;
- Besluit over vrijstellingsverzoeken en individuele gevalshandelingen, waarbij de totale lasten van het fonds per geval niet hoger mogen zijn dan € 100.000. De commissie besluit ook over verzoeken tot vrijwillige aansluiting;
- Besluit over verdere uitwerking van bestuursbesluiten ten aanzien van strategisch pensioenbeleid, binnen de door het bestuur daarvoor aangegeven kaders;
- Is verantwoordelijk voor het eerstelijns risicomanagement op het gebied van pensioenuitvoeringsaspecten;
- Fungeert als stuurgroep van het Wtp-project.

De Pensioencommissie bestaat uit tenminste drie bestuursleden van BPF Schilders, waarvan tenminste één werkgeverslid en één werknemerslid.

2.4 Sleutelfuncties

Op 13 januari 2019 is de IORP II-richtlijn van kracht geworden. Onderdeel van IORP II is de inrichting van de sleutelfuncties actuariael, risicobeheer en interne audit en de benoeming van de houders van deze functies.

Zoals beschreven in het Kader risicomanagement BPF Schilders, hanteert het fonds een three-lines model voor de beheersing van risico's waarin het (dagelijks) bestuur en de commissies de eerste lijn vormen in de risicobeheersing, De sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder actuariële functie en de compliance officer vormen de tweede lijn en monitoren en bewaken de werking van het proces van risicobeheersing.

Het fonds heeft de actuariële functie belegd bij de certificerend actuaris (op persoonlijke titel).

Het bestuur heeft het bestuurslid met het aandachtsgebied risicomanagement benoemd tot houder van de sleutelfunctie risicobeheer.

De interne auditfunctie is belast met de interne audit van BPF Schilders. De interne audit vormt de derde lijn in het three-lines model en geeft een onafhankelijk oordeel over het ontwerp en de effectiviteit van het proces van risicobeheersing, inclusief de beoordeling van de risicobeheersing door de eerste lijn en tweede lijn. Interne audit evalueert periodiek of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de beheerste en integere bedrijfsvoering, met inbegrip van de uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn. De evaluatie betreft de gehele bedrijfsvoering van het Fonds, inclusief de beoordeling van de

eerste- en tweedelijns risicobeheersing. Binnen BPF Schilders zijn deze taken belegd bij een onafhankelijke externe deskundige. Jaarlijks wordt een auditplan opgesteld dat wordt afgestemd met de sleutelfunctiehouder risicobeheer en het bestuur. Het bestuur accordeert het auditplan. De sleutelfunctiehouder interne audit legt verantwoording af aan het bestuur en wordt benoemd door het bestuur.

De sleutelfunctiehouder actuariële functie, de sleutelfunctiehouder risicobeheer en de sleutelfunctiehouder interne audit en de compliance officer rapporteren periodiek, bijvoorbeeld ieder kwartaal, hun bevindingen door middel van een rapportage aan het bestuur en de raad van toezicht (rvt). De eerste, tweede en derde lijn overleggen periodiek met elkaar. De sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder actuariële functie, de compliance officer en de sleutelfunctiehouder interne audit hebben eenmaal per kwartaal een afstemmingsoverleg, waaraan beide voorzitters van het bestuur deelnemen.

De taken, bevoegdheden en werkwijze van de houders van de sleutelfuncties zijn per functie vastgelegd in een door het bestuur vastgesteld reglement. Hierin is onder andere ook opgenomen de melding aan de toezichthouder conform artikel 143a Pensioenwet.

2.5 Verantwoordingsorgaan

BPF Schilders heeft een Verantwoordingsorgaan (VO) ingesteld. Het VO bestaat uit 12 vertegenwoordigers uit de geledingen van deelnemers, pensioengerechtigden, werkgevers en ondernemers. Het bestuur benoemt de leden. De drie leden die de actieve deelnemers vertegenwoordigen die geen ondernemers zijn, worden benoemd op voordracht van de werknemersorganisaties. De zes vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in het VO worden benoemd na het houden van verkiezingen. De twee vertegenwoordigers van de ondernemers in het VO worden benoemd op voordracht van één of meerdere organisaties die opkomen voor de belangen van ondernemers. Het lid dat de werkgevers vertegenwoordigt wordt benoemd op voordracht van de werkgeversorganisatie.

Het VO beoordeelt het handelen van het bestuur, het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd door het bestuur alsmede beleidskeuzes voor de toekomst en beoordeelt ook het intern toezicht. Voorts adviseert het VO het bestuur op basis van de zuiver wettelijke adviesrechten en vervult het een rol bij de samenstelling van de Raad van Toezicht.

Het oordeel van het VO wordt gebaseerd op het jaarverslag, de jaarrekening, de bevindingen van de raad van toezicht en overige informatie. Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, in het jaarverslag opgenomen.

De taken, rechten en bevoegdheden van het VO zijn vastgelegd in het Reglement Verantwoordingsorgaan.

2.6 Raad van toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) bestaat uit drie onafhankelijke leden die door het bestuur worden benoemd, na een bindende voordracht door het VO op basis van een profielschets die het bestuur vaststelt na advies door het VO.

De RvT is gezamenlijk deskundig op de in de Pensioenwet genoemde terreinen. De RvT ziet, conform de zuiver wettelijke taken, toe op het functioneren van het (dagelijks) bestuur van het pensioenfonds, de totstandkoming van het beleid van het fonds, de algemene taken in het pensioenfonds, adequate risicobeheersing, evenwichtige belangenafweging door het bestuur en de wijze waarop de interne controle maatregelen binnen het fonds georganiseerd zijn.

De RvT legt verantwoording af aan het VO. De taken, rechten, bevoegdheden en vergaderfrequentie zijn vastgelegd in het Reglement Raad van Toezicht.

De RvT rapporteert schriftelijk aan het bestuur en aan het VO van het pensioenfonds.

2.7 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie bestuursmodel en organisatie

Het bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren als collectief en dat van de individuele leden. Ter voorbereiding op de jaarlijkse collectieve zelfevaluatie voeren de voorzitters van het bestuur jaarlijks evaluatiegesprekken met ieder bestuurslid. Driejaarlijks voert het bestuur een zelfevaluatie uit onder begeleiding van een derde over alle aspecten van het eigen functioneren. Verbeterpunten op collectief niveau worden behandeld in een bestuursvergadering.

Omdat de strategie van het fonds evolueert in de tijd en mede afhankelijk is van de dynamiek in de omgeving wordt het daarbij passende bestuursmodel met een frequentie van eenmaal per vier jaar herijkt. In 2017 is de zelfevaluatie van het bestuur gecombineerd met de evaluatie van het bestuursmodel en uitgevoerd onder externe begeleiding. In 2021 is een nieuwe evaluatie van het bestuursmodel zonder bestuursbureau besproken en herbevestigd door het bestuur. Het bestuur blijft in het kader van de Nieuwe Pensioenregeling (NPR) monitoren of het huidige bestuursmodel zonder bestuursbureau nog passend is. Vooralsnog is er geen aanleiding om het huidige bestuursmodel aan te passen. De volgende bestuurlijke evaluatie, met externe begeleiding, is gepland in 2025.

3 Beheerste en integere bedrijfsvoering

Conform artikel 143 van de Pensioenwet heeft BPF Schilders zijn organisatie zodanig ingericht dat deze een beheerste en integere bedrijfsvoering waarborgt. In hoofdstuk 2 is de organisatie-inrichting beschreven. In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat ten grondslag ligt aan het waarborgen van een beheerste en integere bedrijfsvoering.

3.1 Geschiktheid

Om een beheerste en integere bedrijfsvoering te kunnen waarborgen, dient het bestuur van BPF Schilders over voldoende geschiktheid (deskundigheid, ervaring en competenties) te beschikken om de missie, visie en strategie van het pensioenfonds te bepalen en uit te kunnen voeren.

Het bestuur heeft het Governancebeleid van BPF Schilders vastgesteld. In het beleidsdocument worden de keuzes t.a.v. het bestuursmodel en het niet hebben van een bestuursbureau onderbouwd en is beschreven hoe het bestuur voorziet in een goed bestuur van BPF Schilders. In het governancebeleid zijn het geschiktheidsbeleid (o.a. de deskundigheidseisen, benodigde competenties en gewenste vaardigheden van het bestuur), de geschiktheid en competenties van de RvT en de geschiktheid van het VO, en hoe het fonds invulling geeft aan deskundigheidsbevordering uitgewerkt. Het fonds ziet erop toe dat bestuursleden over voldoende tijd en capaciteit beschikken om hun functie naar behoren uit te kunnen voeren. Andere onderwerpen die in het governancebeleid zijn uitgewerkt zijn onder andere de ambitie van BPF Schilders om een lerende organisatie te zijn, het rooster van aftreden, het beloningsbeleid, het selectie- en opvolgingsbeleid en de voorbereiding op vacatures, VTE-normering en tijdsbesteding, de screening bij voorgenomen benoemingen, de evaluatie van het functioneren van het bestuur, RvT en VO. In de bijlagen van het governancebeleid zijn opgenomen: de geschiktheidsmatrix van het bestuur, de geschiktheidsmatrix van de RvT, de competentievisie van het VO, het jaarlijkse opleidingsplan en vergaderafspraken.

Het bestuur stelt jaarlijks met de geschiktheidseisen als kader een opleidingsplan op en besteedt aandacht aan permanente educatie ter versterking van haar vakbekwaamheid.

3.2 Diversiteitsbeleid

BPF Schilders vindt diversiteit in de governance, in termen van kennis en competenties enerzijds en leeftijd en geslacht anderzijds, belangrijk.

Het bestuur heeft een diversiteitsbeleid opgesteld. Het doel van het diversiteitsbeleid is om ervoor te zorgen dat de organen van het pensioenfonds complementair zijn samengesteld en een redelijke afspiegeling vormen van de belanghebbenden.

Van het bestuur en de andere fondsorganen van BPF Schilders moeten ten minste één man en één vrouw deel uitmaken. BPF Schilders streeft daarnaast naar een evenwichtige leeftijdsverdeling van de generaties, waarbij in ieder geval één persoon boven de 40 jaar (in het bestuur bij benoeming) en één persoon onder de 40 jaar in het bestuur en de andere fondsorganen zitting hebben.

Uit de huidige samenstelling van de fondsorganen volgt dat BPF Schilders ruim aan de genderdiversiteitsdoelstelling in het bestuur voldoet. BPF Schilders voldoet op dit moment niet aan de doelstelling dat in het bestuur en in het verantwoordingsorgaan minimaal één lid onder de 40 jaar zitting heeft. Twee van de huidige bestuursleden waren echter jonger dan 40 jaar op het moment dat zij bestuurslid werden. Om de diversiteit te verbeteren/op peil te houden heeft het bestuur een actieplan diversiteitsbevordering opgesteld. Dit actieplan wordt voorgelegd aan de partijen die bestuursleden voordragen, zodat zij hiermee rekening kunnen houden bij de selectieprocedure.

3.3 Integriteitsbeleid

BPF Schilders heeft een integriteitsbeleid om een beheerste en integere bedrijfsvoering te waarborgen. Integriteit valt uiteen in drie vormen: persoonlijke, relationele en organisatorische integriteit. Onder persoonlijke integriteit vallen, maar daartoe niet gelimiteerd betrouwbaarheid, openheid en bewustzijn. Bij relationele integriteit moet men denken aan vragen als wie zijn de stakeholders, welke belangen spelen er en zijn er afhankelijkheden tussen verschillende partijen? Onderwerpen als openheid, organisatiestructuur en verantwoordingscultuur vallen onder organisatorische integriteit. Risico's op integriteitschending komen in deze drie verschijningsvormen terug in iedere integriteitcomponent. Met dit uitgangspunt zijn per integriteitcomponent beheersmaatregelen opgenomen ten behoeve van de beheersing van de integriteitsrisico's.

Onderdelen van het beleid en de beheersmaatregelen t.a.v. de persoonlijke integriteit van verbonden personen zijn:

- Een gedragscode;
- Een insiderregeling;
- Een beleid pre-employment en in-employment screening;
- Een incidentenregeling;
- Een klokkenluidersregeling;
- Een regeling ongewenste omgangsvormen.

Onderdelen van het beleid t.a.v. de organisatorische integriteit van BPF Schilders zijn:

- De naleving van governance vereisten in de Code Pensioenfondsen en IORP II;
- Uitbestedingsbeleid;
- Beloningsbeleid;
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid;
- Diversiteitsbeleid;
- Selectie- en opvolgingsbeleid;
- Naleving sanctiewetgeving;
- Fiscale integriteit.

Onderdelen van het beleid t.a.v. de klant-keten integriteit van BPF Schilders zijn:

- Communicatiebeleid;
- Een klachtenregeling;
- Data-integriteit;
- Privacybeleid.

Onderdeel van de gedragscode is een insiderregeling, waarin het gehele bestuur en kandidaat-bestuursleden als insiders voor de gedragscode worden aangemerkt.

Het bestuur heeft een externe compliance officer aangesteld die werkzaam is bij TriVu. Ook is een vertrouwenspersoon bij TriVu aangewezen die een verbonden persoon onafhankelijk kan adviseren over of bijstaan bij het melden van misstanden. De externe compliance officer stelt tenminste jaarlijks vast of de bestuursleden en andere verbonden personen de gedragscode hebben nageleefd. De externe compliance officer is verantwoordelijk voor het opstellen en actueel houden van het Compliance programma en ondersteunt het fonds onder andere ook bij de SIRA.

In het compliance charter van BPF Schilders zijn de belangrijkste principes en uitgangspunten voor de inrichting van de compliance functie van het pensioenfonds vastgelegd. Daarnaast bevat het

compliance charter de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de compliance officer en zijn daarin de organisatorische inbedding, overlegstructuren en rapportagelijnen opgenomen.

Het bestuur en het dagelijks bestuur monitoren de naleving van het integriteitsbeleid. Het dagelijks bestuur fungeert als meldpunt voor de meldingen van verbonden personen in het kader van de gedragscode van BPF Schilders. Dit betreft situaties zoals relatiegeschenken, uitnodigingen, nevenfuncties, financiële belangen in zakelijke belangen, potentieel conflicterende zakelijke relaties en overige mogelijke situaties van belangenverstrengeling. In de gedragscode wordt ook ingegaan op het gebruik van eigendommen van het pensioenfonds, het gebruik van (sociale) media en betamelijk gedrag. Dit laatste onderwerp is nader uitgewerkt in het protocol vertrouwelijke gegevens dat in een bijlage van de gedragscode is opgenomen en waaraan iedere verbonden persoon zich dient te conformeren. Als er (mogelijk) sprake is van voorwetenschap rapporteert de verbonden persoon dit zowel aan het bestuur als aan de compliance officer.

Op basis van wetgeving dienen alle datalekken die vallen onder de wettelijke bepaling binnen 72 uur worden gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Dit staat beschreven in de procedure datalekken BPF Schilders. Daarnaast wordt bewustwording gecreëerd omtrent datalekken en het meldproces. Datalekken in de uitvoering worden direct aan het pensioenfonds gemeld door uitbestedingspartijen.

3.4 Risicomanagement binnen BPF Schilders

BPF Schilders hanteert een three lines model voor de beheersing van risico's. Het three lines model is een governance model dat ervan uitgaat dat een organisatie de risico's langs drie lijnen inricht en beheerst. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor de inrichting, vaststelling, aanpassing en bijsturing van het integrale risicobeleid waaronder het vaststellen van de beheersmaatregelen.

Het dagelijks bestuur en commissies vormen de eerste lijn en zijn verantwoordelijk voor de identificatie, analyse, beheersing en monitoring van de risico's die tot hun aandachtsgebied behoren. De risico's vormen een vast agendapunt op iedere vergadering van het desbetreffende gremium. Ieder gremium doet waar nodig voorstellen tot wijziging van de beheersmaatregelen of signaleert eventuele nieuwe risico's. Voorts adviseert ieder gremium het bestuur over het beleid waaronder de beheersmaatregelen ten aanzien van risico's die op zijn aandachtsgebied liggen. Tot de eerstelijns-verantwoordelijkheid behoort mede de zorg voor een adequate risicoanalyse bij de besluitvorming van het pensioenfonds en een juiste vastlegging daarvan in de notulen van BPF Schilders.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer, de sleutelfunctiehouder actuariële functie en de externe compliance officer vormen de tweede lijn en monitoren en bewaken de werking van het proces van risicobeheersing door de eerste lijn.

De sleutelfunctiehouder audit vormt de derde lijn en geeft een onafhankelijk oordeel over het ontwerp en de effectiviteit van het proces van risicobeheersing, inclusief de beoordeling van de risicobeheersing door de eerste lijn en tweede lijn.

3.5 IT-beleid

Het IT-beleid geeft richting aan de informatiestrategie van BPF Schilders en de beheersing van de risico's die samenhangen met het gebruik van IT. De scope van het IT-beleid betreft de volgende, deels overlappende, gebieden:

- Strategisch IT-beleid: hoe zorgt BPF Schilders ervoor dat IT optimaal bijdraagt aan het verwezenlijken van de missie, visie en strategie?
- Informatiebeleid: hoe gaat BPF Schilders om met informatie, informatie-uitwisseling en –deling?
- Informatiebeveiliging: hoe zorgt BPF Schilders dat de beschikbaarheid, exclusiviteit en integriteit van alle vormen van informatie zijn gegarandeerd?
- IT-uitbestedingsbeleid: hoe stuurt BPF Schilders de uitbestedingspartijen aan op het gebied van IT en beheerst het de daarmee samenhangende risico's?

De uitvoering van het IT-beleid wordt momenteel verder uitgewerkt door de werkgroep IT. De IT-werkgroep heeft als doel de IT-kennis van het bestuur naar een hoger niveau te tillen en de IT-risico's beter in te bedden in het integrale risicomangementproces. De werkgroep wordt ondersteund door een externe IT-adviseur. Door het maken van de IT-risicoanalyse en het in kaart brengen van de IT-issues die er per commissie spelen wordt een nulmeting gedaan om de IT beheersing en processen die daarbij een rol spelen te inventariseren en vast te leggen.

3.6 Datakwaliteitsbeleid

BPF Schilders is verantwoordelijk voor een zorgvuldige uitvoering van de pensioenregeling ten behoeve van alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. De kwaliteit van data die gebruikt wordt bij de uitvoering, speelt daarbij een belangrijke rol. BPF Schilders heeft daarom beleid vastgesteld m.b.t. de kwaliteit van de data. In dit datakwaliteitsbeleid wordt beschreven hoe BPF Schilders wil omgaan met de door BPF Schilders en uitbestedingspartijen gebruikte data. Uiteindelijk streeft BPF Schilders een zo hoog mogelijk datakwaliteit na op de aspecten beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid. Het beleid sluit aan op het IT-Beleid van BPF Schilders en is gebaseerd op de DNB Good Practice Robuuste Pensioenadministratie. Het datakwaliteitsbeleid is eind 2023 herijkt. Daarbij is onder andere de handreiking in het Kader Datakwaliteit van de Pensioenfederatie verwerkt.

3.7 Uitbestedingsbeleid

BPF Schilders heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen, de uitvoerders. Aan uitbesteding is voor BPF Schilders een aantal risico's verbonden. Het bestuur van BPF Schilders heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Dit beleid is vastgelegd in een separaat document "Uitbestedingsbeleid".

Het doel van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van continuïteit en goede kwaliteit van dienstverlening. Hiermee blijven de reputatie en integriteit van BPF Schilders gewaarborgd.

Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle naar het oordeel van het bestuur uitbesteede bedrijfskritische of belangrijke activiteiten en processen van BPF Schilders. Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten gedurende de gehele looptijd van deze overeenkomsten. BPF Schilders is verantwoordelijk voor de keten van uitbesteding en monitort deze door middel van periodieke rapportages van de uitvoerders over (onder)uitbesteding.

De belangrijkste uitgangspunten van het uitbestedingsbeleid zijn:

1. Het bestuur van BPF Schilders is eindverantwoordelijk voor de uitbestede activiteiten of processen.
2. Het bestuur van BPF Schilders behoudt volledige zeggenschap over de uitbestede activiteiten of processen.
3. Het bestuur van BPF Schilders leeft het uitbestedingsbeleid na, zoals dat door het bestuur is opgesteld met inachtneming van wet- en regelgeving en de richtlijnen van toezichthouders.
4. Bij materiële (onder)uitbesteding houdt het bestuur rekening met de strategie en de risicobereidheid van het pensioenfonds. Daartoe stelt het voorafgaande aan de selectie een strategische en risicoanalyse en een mitigatieplan op.
5. Het bestuur van BPF Schilders selecteert onafhankelijke uitvoerders voorts op basis van kwaliteit, prijs en marktconformiteit.
6. Bij het aangaan van materiële uitbestedingen laat het bestuur zich begeleiden door externe adviseurs.
7. Bij contractering worden de uitbestedingsregels nageleefd en in het contract opgenomen.
8. De uitbestede activiteiten worden expliciet beschreven en er worden met de uitvoerder prestatieafspraken gemaakt die worden vastgelegd in een service level agreement.
9. De uitbesteding wordt in afdoende mate gemonitord en eventueel bijgestuurd. Periodiek vinden evaluaties van de dienstverlening plaats.
10. Indien de uitbesteding aan de criteria voor voorafgaande melding van DNB voldoet, zorgt BPF Schilders voor tijdige en volledige melding aan DNB.
11. De uitbestede activiteiten worden expliciet beschreven en er worden met de uitvoerder prestatieafspraken gemaakt die worden vastgelegd in een service level agreement.

BPF Schilders houdt in een contractenregister bij met welke partijen een contract is afgesloten en wat daarvan de aflooptdatum en opzegtermijn is. Dit overzicht wordt continu geactualiseerd. De contracten van onderuitbestedingspartijen die door de uitvoeringsorganisaties worden aangestuurd worden door de uitvoeringsorganisaties zelf beheerd. Het dagelijks bestuur en de bestuurlijke commissies zien er op toe dat dit daadwerkelijk gebeurt. De overige contracten worden ook beheerd door het dagelijks bestuur. Het contractenregister wordt ook gebruikt in het kader van het integriteitsbeleid van BPF Schilders: bij het ondertekenen van de nalevingsverklaring van de gedragscode wordt verbonden personen op basis van het overzicht gevraagd om na te gaan of er mogelijk sprake is van privérelaties van bestuursleden met contractspartijen van het pensioenfonds.

BPF Schilders houdt bij het uitbesteden rekening met het door het fonds geformuleerde beheerste beloningsbeleid. Alle uitbestedingspartijen worden jaarlijks door het dagelijks bestuur en de bestuurlijke commissies geëvalueerd en de uitkomsten van de evaluaties worden vastgelegd. Deze evaluatie vindt plaats volgens een vast format.

3.8 Uitvoeringsorganisaties

Verschillende processen zijn uitbesteed aan onderstaande uitvoeringsorganisaties.

Uitbesteding BPF Schilders

Communicatie	• PGGM Pensioenbeheer	• Advisering en uitvoering communicatiebeleid
Pensioen-beheer	• PGGM Pensioenbeheer • Milliman	• (Juridische) advisering pensioenbeleid en pensioenadministratie • Advisering over premie en toeslagverlening
Vermogens-beheer	• Van Lanschot Kempen • BoNY custodian • Cardano – LDI • Ortec	• Strategisch en fiduciair advies, MVB, herbalanceren, selectie, mandatering en monitoring externe vermogensbeheerders, portefeuille- en fondsenbeheer, privaat vastgoed. • Custodian en beleggingsadministratie en asset servicing • LDI • ALM- en NPR -advisering
Bestuurs- ondersteuning	• Montae & Partners • AethiQs • Mercer • Mazars • KPMG Meijburg & Co	• Bestuursondersteuning: 1^e lijns risicomanager, programmamanagement Wtp • Sleutelfunctieervuller risicobeheer • Sleutelfunctieervuller actuariel • Sleutelfunctieervuller interne audit • Fiscale dienstverlening en BTW-aangifte.

3.8.1 Uitvoeringsorganisaties

PGGM voert de werkzaamheden uit op het gebied van pensioenbeheer en beleidsadvisering pensioenbeheer, en de advisering over en de uitvoering van het communicatiebeleid. Hiertoe is een nadere overeenkomst met PGGM ondertekend.

Het vermogensbeheer, advies beleggingsbeleid en fiduciair advies zijn uitbesteed aan Van Lanschot Kempen. Ook MVB beleid waaronder engagement,- en stembeleid wordt door Van Lanschot Kempen uitgevoerd.

De fiscale dienstverlening, zoals de teruggave/vrijstelling van bronbelasting, het voldoen aan buitenlandse belastingverplichtingen en het indienen en monitoren van EU claims is uitbesteed aan KPMG Meijburg & Co.

De advisering over de financiële opzet, het ALM-beleid en de Wtp is uitbesteed aan Ortec.

Milliman adviseert het bestuur onder andere over de premie- en toeslagverlening.

Montae & Partners voert de werkzaamheden op het gebied van bestuursondersteuning en eerste lijns risicomanagement uit. De bestuursondersteuning wordt verzorgd door een specifiek aan BPF Schilders toegewezen klantteam vanuit Montae & Partners. Daarnaast is ook het programmanagement Wtp bij Montae & Partners ondergebracht.

De uitvoeringsorganisaties rapporteren periodiek d.m.v. een SLA aan het bestuur over de uitvoering van de dienstverlening.

Tussen BPF Schilders en de uitvoeringsorganisaties zijn afspraken gemaakt over de inrichting van operationeel risicomanagement voor hun dienstverlening en de rapportage van de uitvoeringsorganisaties hierover aan BPF Schilders.

AethiQs fungeert als sleutelfunctieervuller Risicobeheer.

Mercer fungeert als sleutelfunctieervuller Actuarieel.

Mazars fungeert als sleutelfunctieervuller Interne Audit.

3.8.2 Custodian

BPF Schilders heeft BoNY aangesteld als custodian. De custodian is verantwoordelijk voor de bewaring van het vermogen en aanvullende werkzaamheden overeenkomstig de met het BPF Schilders afgesloten bewaarovereenkomst. Daarnaast verricht de custodian additionele diensten zoals de onafhankelijke monitoring van de naleving van de beleggingsrichtlijnen.

3.9 Externe controle

3.9.1 Accountant

BPF Schilders heeft Ernst & Young Accountants LLP (EY) aangesteld als waarmerkend accountant met de opdracht om de controle van de jaarrekening, het jaarverslag en de staten uit te voeren. EY doet verslag van zijn werkzaamheden aan het bestuur door middel van een accountantsverslag, zoals bedoeld in artikel 2:393 BW, een managementletter en een verslag aan het bestuur. Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van de werkzaamheden naar voren zijn gekomen. De jaarrekening wordt opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur.

EY kan zich bij haar controle deels baseren op de werkzaamheden die de accountant van PGGM uitvoert in het kader van de jaarrekening. EY blijft echter volledig verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening.

3.9.2 Actuaris

BPF Schilders heeft Mercer aangesteld als waarmerkend actuaris over de boekjaren 2021 t/m 2024. De waarmerkend actuaris is verplicht om jaarlijks een rapport uit te brengen ter onderbouwing van de actuariële verklaring. Het rapport voldoet aan de 'Richtlijnen voor rapportering door de certificerend actuaris van een verzekeringsinstelling' van het Actuarieel Genootschap (AG) en is bedoeld om inzicht te verschaffen in de ontwikkeling van de financiële positie van het pensioenfonds in het desbetreffende verslagjaar.

De adviserend en uitvoerend actuaris is PGGM. PGGM stelt jaarlijks een actuariële rapport op naar aanleiding van het jaarwerk.

3.10 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie beheerste en integere bedrijfsvoering

Het bestuur stelt het beleid en verschillende beleidsdocumenten met betrekking tot beheerste en integere bedrijfsvoering vast na voorbereiding van een commissie of het dagelijks bestuur en herzielt deze documenten periodiek, waardoor deze actueel blijven. Het uitbestedingsbeleid wordt elke twee jaar door het bestuur geëvalueerd.

4 Risicomanagement

4.1 Inleiding

Missie, visie en strategie en risicobereidheid van BPF Schilders zijn behandeld in hoofdstuk 1 van deze ABTN. Het integrale risicomanagement binnen BPF Schilders is vormgegeven langs een top down benadering vanuit de missie, visie en strategie van het pensioenfonds. Hierbij heeft het fonds zich laten inspireren door de internationaal erkende principes van het 2017 COSO Enterprise Risk Management — Integrated Framework. Als uitvloeisel van deze top down benadering van het risicomanagement heeft BPF Schilders de risico's langs vier (strategische) pijlers gegroepeerd:

- Ambitie;
- Toekomst;
- Beheerste uitvoering;
- Integriteit.

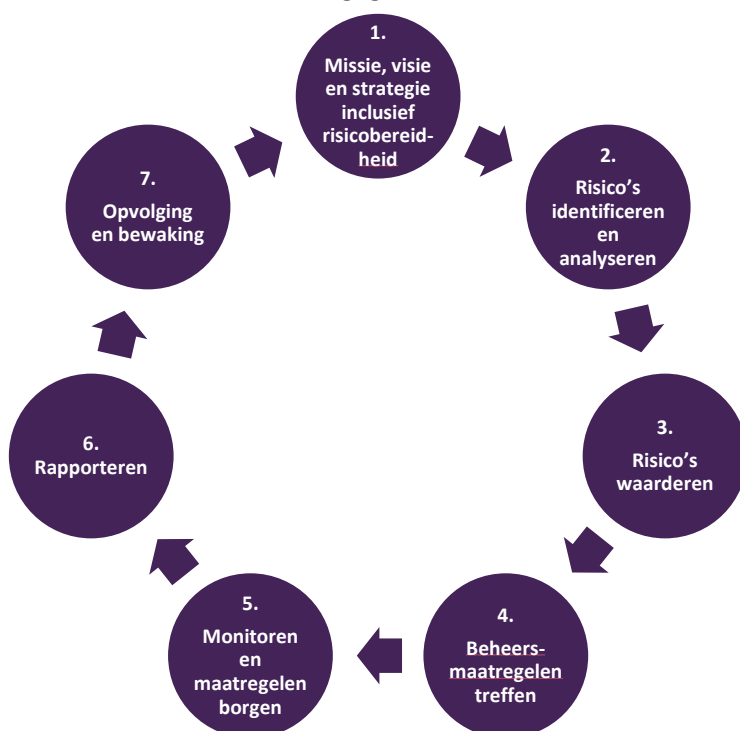
Het fonds heeft de top down benadering gecombineerd met de reeds bestaande bottom up classificatie in de categorieën: strategisch, governance, operationeel en financieel.

Deze indeling langs pijlers stelt het fonds beter in staat om de samenhang van de verschillende risico's met de missie, visie en strategie van het fonds te duiden, te bepalen en te beheersen, en te beoordelen welke risico's de grootste kansen en bedreigingen vormen. Voor ieder van de pijlers heeft BPF Schilders de risicobereidheid bepaald die de grenzen aangeven waarbinnen het fonds zijn missie, visie en strategie uitvoert. Deze staan beschreven in hoofdstuk 1 van de ABTN.

Het beleid voor het risicomanagement van het fonds staat beschreven in het Kader Risicomanagement BPF Schilders.

4.2 Risicomanagementproces

Het risicomanagementproces bestaat uit een 7-tal stappen die gericht zijn op het identificeren en beheersen van de risico's, zoals weergegeven in het onderstaande schema.

De stappen 1 tot en met 4 van dit proces worden voor alle mogelijke risico's tenminste eenmaal per jaar doorlopen, maar vaker wanneer daartoe aanleiding is. De stappen 2 tot en met 7 worden uitgevoerd door het gremium binnen het pensioenfonds tot wiens aandachtsgebied het risico behoort en vormen een vast onderdeel van iedere vergadering van dat gremium. De stappen 5 tot en met 7 worden tenminste ieder kwartaal doorlopen, maar vaker wanneer daartoe aanleiding is. Voor ESG-risico's is de cyclus op hoofdlijnen gelijk aan de cyclus voor andere risico's. Gezien het belang van deze nieuwe en opkomende risico's is de cyclus voor ESG-risico's specifiek uitgewerkt in het Kader Risicomanagement waarbij de Good Practices ESG-risicobeheer van DNB als basis heeft gediend.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer monitort de werking van het gehele proces vanuit de tweede lijn en rapporteert hierover ieder kwartaal aan het bestuur. De sleutelfunctiehouder interne audit vormt de derde lijn en geeft een onafhankelijk oordeel over het ontwerp en de effectiviteit van het proces van risicobeheersing.

4.3 Risicoanalyse en toprisico's

Niet ieder risico is even relevant voor de missie, visie en strategie van BPF Schilders en niet ieder risico is even actueel. Om focus en prioritering te bereiken onderscheidt BPF Schilders in het risico-universum zogenoemde toprisico's.

Een risico wordt als toprisico bestempeld als:

- Er sprake is van actuele veranderingen met impact op de beheersing van het risico die directe aandacht nodig maken; **of**
- Het openstaande netto risico is dusdanig groot dat er een materiële impact is op de realisatie van de missie, visie en/of strategie van BPF Schilders.

Gelet op de definitie, is de lijst van toprisico's niet statisch en kan het fluctueren door het jaar.

Toprisico's worden in iedere vergadering van het gremium, dat de eerstelijns verantwoordelijkheid draagt voor het risico (de risico-eigenaar), besproken en behandeld. Van de overige risico's wordt tenminste eenmaal per jaar een risicoanalyse uitgevoerd. Dit wordt gedaan door het eerstelijns gremium dat het risico-eigenaarschap draagt aan de hand van risicokaarten.

4.4 Compliance Charter

Compliance is het geheel van maatregelen dat zich richt op de implementatie, handhaving en naleving van externe wet- en regelgeving, alsmede op interne procedures en gedragsregels om te voorkomen dat de reputatie en integriteit van BPF Schilders worden aangetast. Compliance raakt zowel de pijler Beheerste Uitvoering als de pijler Integriteit.

BPF Schilders is van mening dat een integere en beheerste bedrijfsvoering een absolute noodzaak is om de doelstellingen van het pensioenfonds te kunnen realiseren. Op grond hiervan en op grond van verplichtingen die voortvloeien uit wet- en regelgeving, heeft het bestuur een integriteitsbeleid opgesteld. Doelstelling van het integriteitsbeleid is het stimuleren dat aan BPF Schilders verbonden personen op alle niveaus handelen in overeenstemming met maatschappelijk geaccepteerde waarden en normen in het algemeen, met de specifieke waarden en normen die gelden voor BPF Schilders in het bijzonder en uiteraard met de toepasselijke (toezicht)wet- en regelgeving.

Het integriteitsbeleid is gericht op het waarborgen van een beheerste en integere bedrijfsvoering door het beheersen van integriteitsrisico's. Deze risico's veroorzaken de aantasting van de integriteit en daarmee van de reputatie van BPF Schilders als gevolg van het niet naleven van de ethische standaarden en toezichtwet- en regelgeving die van toepassing zijn op relaties met zijn deelnemers,

markten en/of toezichhoudende instanties. BPF Schilders bespreekt jaarlijks op systematische wijze de integriteitsrisico's.

Het integriteitsbeleid is beschreven in het document Integriteitsbeleid.

BPF Schilders heeft delen van zijn bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen c.q. uitvoerders. Aan uitbesteding is een aantal risico's verbonden. Het fonds heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het bestuur van BPF Schilders is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van het door BPF Schilders te voeren beleid en de uitvoering daar van, en dus ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed. Het uitbestedingsbeleid van BPF Schilders is in overeenstemming met het "Besluit Uitvoering Pensioenwet en Wet Verplichte beroepspensioenregeling" en de "Beleidsregel Uitbesteding Pensioenfondsen" van De Nederlandsche Bank. Het beleid is vastgelegd in het document Uitbestedingsbeleid BPF Schilders.

Bij de inrichting van de compliance functie vervult het dagelijks bestuur de interne compliance functie en het Nederlands Compliance Instituut de externe compliance functie. Meldingen in het kader van de Gedragscode vinden plaats aan het dagelijks bestuur dat waar nodig ook goedkeuring verleent. Het melden van nevenfuncties en privérelaties vormen een vast onderdeel op de agenda van iedere bestuursvergadering.

De externe compliance functie oefent het algemene toezicht uit op de naleving van de Gedragscode als geheel en de privé-beleggingstransacties in het bijzonder. Iedere verbonden persoon moet bij aanvang van zijn functie bij het fonds de gedragscode ondertekenen, waarmee deze persoon zich verbindt om alle voor deze persoon relevante regels uit de gedragscode na te leven. Aan het eind van ieder kalenderjaar of bij tussentijds vertrek, moet iedere verbonden persoon een verklaring ondertekenen over de juiste naleving van de geldende bepalingen in de gedragscode over het afgelopen jaar. De externe compliance functie controleert de verklaringen en rapporteert hierover aan het bestuur.

4.5 Rollen en verantwoordelijkheden

Risicomanagement kan alleen effectief functioneren indien alle bij het fonds betrokken personen en organen het belang, nut en noodzaak ervan inzien. Om dat te bevorderen is het risicomanagement zodanig ingericht dat alle bij BPF Schilders betrokken personen en organen daarin ook een actieve rol spelen. De rollen en verantwoordelijkheden binnen BPF Schilders en uitbestedingspartijen in het hoofdstuk Beheerste en integere bedrijfsvoering (paragraaf 3.4) nader uitgewerkt.

4.6 Eigen risicobeoordeling

Een belangrijk onderdeel van de risicobeheersing betreft het opstellen van een Eigen risicobeoordeling (ERB). Het doel van deze ERB is het in staat te stellen om risico's naar de toekomst te projecteren en af te stemmen op de strategie. De ERB is gericht op het fonds en haar deelnemers, is toekomstgericht, geeft ex-ante inzicht in mogelijke maatregelen en de effectiviteit daarvan en vormt een afdwingbare afweging inzake risico's bij (strategische) besluitvorming. De ERB geeft inzicht in de samenhang tussen strategie, materiële risico's, de financiële impact van deze risico's en de mogelijkheden om deze risico's te beperken of af te wenden.

De ERB vindt plaats bij materiële wijzigingen van het risicoprofiel, maar tenminste een keer in de drie jaar (laatste keer 2024). De resultaten ervan worden schriftelijk vastgelegd en een gewaarmerkt afschrift wordt aan DNB verstrekt. Het ERB-document dient zelfstandig leesbaar te zijn.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer vervult een regiefunctie bij de uitvoering van de ERB, monitort opvolging van aanvullende maatregelen die voortkomen uit de ERB en betreft de interne organen

van BPF Schilders om tot een gezamenlijke beoordeling te komen. Het bestuur bepaalt de centrale vraag en stelt de ERB vast.

In bijlage II van het Kader Risicomanagement BPF Schilders is het beleid voor de Eigen risicobeoordeling nader uitgewerkt

4.7 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie risicomanagement

Risicomanagement is een vast onderwerp op de vergaderingen van het (dagelijks) bestuur en commissies zodat het een integraal onderdeel uitmaakt van de besluitvorming binnen BPF Schilders. Door de opname van de relevante risico's in voorleggers en de vastlegging van risico-overwegingen in de notulen wordt verantwoording afgelegd over de wijze waarop BPF Schilders de relevante risico's in zijn oordeels- en besluitvorming meeneemt. Het fonds werkt met eerstelijns risicoparagrafen in beslisnotities en bespreekt de risico-opinies van sleutelfunctiehouders in het bestuur.

Daarnaast stelt PGGM een niet-financiële risicorapportage over pensioenbeheer en communicatie op en Van Lanschot Kempen een financiële en niet-financiële risicorapportage over de vermogensbeheer dienstverlening. De sleutelfunctiehouder risicobeheer stelt kwartaalrapportages op die het bestuur in staat stellen zich een oordeel te vormen over het integrale risicobeeld van BPF Schilders en de mate waarin dit risicobeeld aansluit bij de missie, visie en strategie van BPF Schilders en de risicobereidheid die het fonds heeft uitgesproken. Het bestuur kan hierop acties ondernemen waaronder het nemen van aanvullende beheersmaatregelen.

Het Kader risicomanagement wordt op deze wijze continu geëvalueerd en aangepast wanneer dit relevant is.

Jaarlijks evalueren de deelnemers aan het risicomanagementoverleg (RMO) het functioneren van dit overleg en geven zij aanbevelingen aan het bestuur ter verbetering.

Tenminste één keer in de twee jaren vindt een uitgebreide evaluatie plaats van het Kader risicomanagement aan de hand van het self assessment Integraal risicomanagement van DNB.

5 Communicatiebeleid

Het volgende hoofdstuk betreft de invulling van het communicatiebeleid van het fonds.

Uitgangspunten zijn de beleidsindicatoren en de communicatiebeliefs (ook wel communicatieovertuigingen). BPF Schilders wil zo optimaal mogelijk communiceren naar deelnemers en werkgevers. Voor de klantbediening en -communicatie zijn daarom per doelgroep ambities opgesteld. De ambities worden gemeten met beleidsindicatoren. Jaarlijks meet BPF Schilders hoe zij in de ogen van zijn deelnemers presteert. De beleidsindicatoren bestaan uit:

- Algemene tevredenheid;
- Vertrouwen in het eigen pensioenfonds;
- Loyaliteit gemeten op houding (thuis voelen) en gedrag (blijven);
- Imago (betrouwbaar, deskundig en eerlijk);
- Draagvlak voor het collectieve pensioensysteem;
- Nieuwe pensioenregeling (bekendheid, begrip van, eerlijk).

De communicatie-activiteiten die in het communicatiejaarplan worden afgesproken leveren een bijdrage aan de realisatie van de ambities. Het communicatiejaarplan is o.a. gebaseerd op het communicatiebeleidsplan en de communicatieovertuigingen van BPF Schilders.

Als onderdeel van het implementatieplan Wet Toekomst Pensioenen, beschrijft het Communicatieplan Nieuwe Pensioenregeling hoe het fonds haar deelnemers meeneemt in de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. De doelen en strategie zijn in lijn met de algemene communicatiedoelen en strategie van het fonds, het meerjaren-communicatiebeleidsplan en het communicatiejaarplan.

5.1 Communicatiebeliefs

De communicatiebeliefs, ook wel communicatieovertuigingen, van BPF Schilders beschrijven welke normen, waarden en overtuigingen centraal staan in het handelen en communiceren van BPF Schilders. De communicatieovertuigingen zijn een leidraad voor de communicatie met de deelnemers en werkgevers. De overtuigingen zijn in lijn met de kernwaarden van het fonds: betrouwbaar, betrokken en transparant. Hiermee dragen we bij aan vertrouwen en draagvlak bij deelnemers en werkgevers in BPF Schilders.

1. Het fonds communiceert tijdig, duidelijk en begrijpelijk

We communiceren tijdig. Hierdoor kunnen deelnemers en werkgevers op tijd actie ondernemen. Dit schept vertrouwen. We communiceren duidelijk. Deelnemers en werkgevers kunnen hierdoor makkelijk begrijpen wat er staat in een tekst of in een filmpje. We communiceren in begrijpelijke taal. We gebruiken geen moeilijke pensioentermen (jargon) of moeilijke woorden. Teksten en zinnen houden we kort. Daarnaast zorgen we voor gelaagdheid in de communicatie. In de eerste laag staat wat je moet weten. In de tweede en derde laag zorgen we voor meer informatie die is bedoeld voor geïnteresseerden die meer over het onderwerp willen weten.

2. Het fonds sluit aan bij de behoeften van deelnemers en werkgevers

De communicatie stemmen we af op de behoeften van deelnemers en werkgevers. Dit doen we door aan te sluiten bij de levensfase of -gebeurtenis van de deelnemer zoals een huwelijk, geboorte van een kind, scheiding of overlijden. We delen deelnemers op naar subdoelgroepen zoals werkende deelnemers of gepensioneerden, of werknemer en ondernemer. De boodschap stemmen we af op de doelgroep, zodat we verbinding kunnen leggen met een groep met specifieke kenmerken. Door

aan te sluiten op de behoefte van de deelnemer dragen we bij aan pensioenbewustzijn en betrokkenheid.

3. Het fonds ondersteunt deelnemers bij het maken van pensioenkeuzes

We bieden onze deelnemers inzicht in het pensioen dat ze bij BPF Schilders opbouwen en ondersteunen hen bij het maken van pensioenkeuzes. Dit doen wij door goed aan te geven wat de consequenties zijn van hun keuzes. Hierdoor kan de deelnemer passende keuzes maken. Daarnaast faciliteren wij werkgevers bij het informeren van werknemers over pensioen(keuzes).

4. Het fonds maakt het deelnemers en werkgevers makkelijk om contact met het pensioenfonds te leggen

We zijn service gericht. Deelnemers en werkgevers kunnen ons binnen kantoortijden bereiken via het kanaal van hun voorkeur: live chat, online videogesprek of telefoon. Buiten kantoortijden kunnen zij contact leggen via post of het online contactformulier en is de geautomatiseerde chat beschikbaar.

5. Het fonds bouwt aan het vertrouwen van deelnemers en werkgevers in de pensioenregeling

We staan in verbinding met deelnemers. Zo werken we aan draagvlak en vertrouwen door te communiceren dat BPF Schilders een goede pensioenregeling biedt en dat het pensioen bij BPF Schilders in goede handen is. Het doel is het creëren van bewustzijn en betrokkenheid. De communicatie sluit aan bij de behoefte van deelnemers en is gericht op het ontkrachten van pensioenmythes.

6 Het fonds communiceert ‘digitaal, tenzij...’ en neemt daarbij de zorgambitie in acht

We communiceren waar mogelijk digitaal omdat dit voordelen biedt. Het is gebruikersvriendelijker, efficiënter en persoonlijker. Het is duurzamer en het bespaart kosten. Hierbij gaan we zorgvuldig met gegevens om. Wij houden bij de communicatie rekening met minder digitaal vaardige deelnemers. We vinden dialoog en interactie belangrijk. Daarom zetten we naast digitale communicatie ook persoonlijke communicatie in zoals pensioenbijeenkomsten en spreekuren. Toegankelijkheid staat hierbij centraal.

7. De communicatie van Het fonds is kostenefficiënt

BPF Schilders let op de kosten. De communicatie is kostenefficiënt.

5.2 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie communicatiebeleid

Eenmaal per drie jaar stelt het bestuur een communicatiebeleidsplan vast op basis van de meerjarenstrategie van het pensioenfonds. Het communicatiebeleidsplan wordt jaarlijks geoperationaliseerd in het communicatiejaarplan. Het communicatiebeleid en de jaarlijkse communicatieplannen worden gemonitord en geëvalueerd.

Bij vaststelling van nieuw communicatiebeleid worden de volgende stappen doorlopen:

- Voorleggen communicatiebeleid aan de commissie Communicatie.
- Bespreken communicatiebeleid in de commissie Communicatie.
- Communicatiebeleid gaat voorzien van advies van de commissie Communicatie ter besluitvorming naar het bestuur.
- Dit voorgenomen besluit tot vaststelling wordt definitief na positieve advisering door het Verantwoordingsorgaan (VO).

Bij vaststelling van het communicatiejaarplan worden de volgende stappen doorlopen:

- Voorleggen communicatiejaarplan aan de commissie Communicatie.
- Bespreken communicatiejaarplan in de commissie Communicatie.
- Communicatiejaarplan gaat voorzien van advies van de commissie Communicatie ter besluitvorming naar het bestuur.
- Het Verantwoordingsorgaan wordt geïnformeerd over het communicatiejaarplan.

Evaluatie van het communicatiebeleids,- en jaarplan vindt jaarlijks plaats en kan leiden tot aanscherping van beleid of uitvoering. Daarnaast is compliance aan wet- en regelgeving belangrijk. Daarom worden wettelijke ontwikkelingen op de voet gevolgd.

De bewaking van het communicatiebeleidsplan en de uitvoering van het communicatiejaarplan wordt gemonitord door de commissie Communicatie.

6 Pensioenbeleid

De volgende hoofdstukken betreffen de invulling van het pensioenbeleid van het fonds. De basis hiervoor zijn de pensioenbeleidbeliefs.

6.1 Pensioenbeleidbeliefs

De pensioenbeleidbeliefs zijn een leidraad voor het nemen van beslissingen die met de pensioenregeling te maken hebben. Deze beslissingen vereisen veelal een afweging van meerdere onderling gerelateerde factoren (en kunnen soms ook onderling strijdig zijn). De pensioenbeleidbeliefs plaatsen de besluiten van BPF Schilders in hun context, reflecteren op de waarden en geven rekenschap aan de verantwoordelijkheid van het fonds om de deelnemers van een goed pensioen te voorzien en de continuïteit zeker te stellen.

1. Het fonds biedt een goed pensioen aan

Het fonds vindt dat een goed pensioen meer moet zijn dan alleen een nominaal pensioen. Het fonds wil deelnemers een pensioenuitkering bieden waarmee ze na pensionering de door hen gewenste levensstijl kunnen voortzetten en hen beter in staat stellen keuzes te maken over de inrichting van hun pensioen. Het fonds is zich ervan bewust dat IB-ondernemers in dit licht bijzondere aandacht behoeven omdat het merendeel in de praktijk pensioen opbouwt over het minimum pensioenkeuzeloon.

2. Het pensioen dat het fonds aanbiedt, biedt het fonds aan tegen een aanvaardbare prijs

Een goed pensioen is gebaat bij lage kosten zodat een zo groot mogelijk deel van de premie beschikbaar is voor pensioenopbouw van de deelnemer.

3. Het fonds wil de pensioenregeling laten aansluiten bij de wensen van de deelnemers

Als pensioenfonds wil het fonds voor de deelnemers een regeling uitvoeren die aansluit bij hun wensen qua inhoud en keuzevrijheid.

4. Het fonds handelt rechtvaardig en in het belang van alle deelnemers

Het fonds voert de pensioenregeling zorgvuldig en in het belang van alle deelnemers uit. Daarvoor is het fonds in het leven geroepen. Als individuele deelnemers klachten hebben of een beroep doen op de hardheidsclausule, wordt goed gekeken naar de aard en omstandigheden van het geval. Het bestuur wil met empathie de pensioenregeling uitvoeren, maar verliest het algemeen belang daarbij niet uit het oog.

5. Het fonds oordeelt evenwichtig

In de pensioenregeling zitten solidariteitskenmerken (bijvoorbeeld een opslag in de doorsneepremie voor arbeidsongeschiktheid). Dit wil echter niet zeggen dat dit (bovenmatig) ten koste van andere deelnemers mag gaan. Het gaat niet alleen om evenwichtigheid van individuele deelnemers ten opzichte van elkaar, maar ook van groepen deelnemers. Hierbij valt te denken aan jong en oud, werknemer en zelfstandige, gezonde en zieke werknemers en korte en lange termijn.

6. Het fonds heeft een brede zorgambitie

Omdat pensioen lastige materie is, waarbij de deelnemer niet altijd overziet wat de impact van een keuze is, wil het fonds de deelnemer hierbij helpen. Het is de ambitie om deelnemers een breed financieel pensioeninzicht te bieden.

7. Het fonds gaat zorgvuldig met gegevens om

Dit doet het fonds door zich aan de regelgeving rondom privacy en de algemene verordening gegevensbescherming (AVG) te houden en dit ook te vragen aan de partijen aan wie het fonds (een deel van) de processen uitbesteedt. Het beschermen van de privacy van de deelnemers is voor het fonds van groot belang.

6.2 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie pensioenbeleid

Het pensioenbeleid wordt op verschillende manieren vastgesteld, gemonitord en geëvalueerd.

Bij vaststelling van nieuw beleid worden de volgende stappen doorlopen:

- Voorleggen beleidsvoorstel aan de pensioencommissie;
- Bespreken beleidsvoorstel in de pensioencommissie;
- Beleidsvoorstel gaat voorzien van advies van de pensioencommissie ter besluitvorming naar het bestuur;
- Na besluitvorming door het bestuur wordt het gewijzigde beleid opgenomen in het pensioenreglement dan wel het uitvoeringsreglement en het PTPO.

De pensioencommissie houdt toezicht op de juiste implementatie van het beleid door PGGM.

De monitoring van uitvoering en effecten van het beleid vindt plaats door middel van SLR-rapportages, site-visits en standaard-controles.

Evaluatie van het beleid vindt jaarlijks plaats en kan leiden tot aanscherping van beleid of uitvoering.

Daarnaast is compliance aan wet- en regelgeving belangrijk. Daarom worden wettelijke ontwikkelingen op de voet gevolgd. Dit kan ook aanleiding zijn voor vaststelling van nieuw beleid. Wijzigingen van het pensioen- en uitvoeringsreglement worden in de regel tweemaal per jaar geagendeerd.

7 Procedures en criteria voor aansluiting

De aansluiting van werkgevers, werknemers en IB-ondernemers bij BPF Schilders is geregeld in:

- De statuten;
- Het besluit tot verplichtstelling van het pensioenfonds. De verplichting tot deelname volgt uit de verplichtstellingsbeschikking, zoals afgegeven op 18 september 2015 op grond van artikel 10, eerste lid, van de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds 2000;
- Het uitvoeringsreglement;
- Het pensioenreglement;
- Uitvoeringsovereenkomsten met vrijwillig aangesloten partijen.

7.1 Statuten

In de statuten staat de werkingssfeer van BPF Schilders beschreven. Daarnaast staat in de statuten op welke wijze bedrijfsgenoten (werkgevers, werknemers en IB-ondernemers) zijn aangesloten bij het fonds. Naast verplichte aansluiting is ook vrijwillige aansluiting mogelijk.

7.2 Verplichtstellingsbeschikking

Het besluit tot verplichtstelling¹ regelt welke bedrijfsgenoten op grond van de verplichtstelling bij het pensioenfonds zijn aangesloten. De werkingssfeer van de verplichtstelling en die van de statuten zijn gelijk aan elkaar.

Deelname is verplicht voor alle bedrijfsgenoten in het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf van 16 jaar en ouder tot aan het bereiken van de AOW-leeftijd.

7.3 Vrijwillige aansluiting

Werkgevers die schilders-, afwerkings-, vastgoedonderhoud- of glaszetwerkzaamheden verrichten maar niet verplicht zijn aangesloten, kunnen een uitvoeringsovereenkomst met het fonds sluiten om deel te nemen aan de pensioenregeling. Er moet dan wel aan de volgende eisen zijn voldaan:

- De loonontwikkeling van de werkgevers moet ten minste gelijk zijn aan die van de bedrijfstak voor het Schilders-, Afwerkings-, Vastgoedonderhoud- en Glaszetbedrijf (SAVG); of
- Er is sprake van een groepsverhouding tussen deze werkgever en een andere werkgever die onder de werkingssfeer van het bedrijfstakpensioenfonds valt; of
- De aansluiting vindt plaats na een periode waarin de werkgever of IB-ondernemer wel verplicht onder de werkingssfeer van het fonds viel.

Het staat het fonds vrij om in de uitvoeringsovereenkomst aanvullende of afwijkende voorwaarden op te nemen naast de hierboven genoemde voorwaarden.

De periode van vrijwillige aansluiting is in principe voor onbepaalde tijd. Opzeggen is mogelijk, waarbij een opzegtermijn van 1 jaar wordt gehanteerd.

¹ Besluit van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en werkgelegenheid van 15 september 2015 (Staatscourant 18 september 2015, nummer 31 061)

7.4 Vrijstellingsbeleid

BPF Schilders is zeer terughoudend met het verlenen van vrijstellingen van de verplichtstelling. Het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 kent vier verplichte gronden op basis waarvan het pensioenfonds werkgevers die onder de verplichtstelling vallen vrijstelling moet verlenen. Naast deze verplichte gronden kan alleen in zeer uitzonderlijke gevallen sprake zijn van een vrijstelling om andere redenen.

De vier verplichte vrijstellingsgronden zijn:

- a. een bestaande pensioenvoorziening;
- b. groepsvorming;
- c. een eigen cao;
- d. onvoldoende beleggingsrendement.

7.4.1 Procedure bij vrijstellingen

De werkgever dient het vrijstellingsverzoek schriftelijk in. In dit verzoek wordt de vrijstellingsgrond vermeld en met bewijsstukken onderbouwd waarom de vrijstelling wordt aangevraagd. Als dit ontvangen is treedt de volgende procedure in werking:

1. BPF Schilders beoordeelt binnen twee weken na ontvangst of het verzoek in behandeling kan worden genomen.
2. Kan het verzoek niet in behandeling worden genomen vanwege onvoldoende gegevens? Dan krijgt de werkgever vier weken de tijd om zijn verzoek aan te vullen.
3. Als het vrijstellings- en boetebesluit de voorwaarde voor gelijkwaardigheid stelt, dan krijgt de werkgever nog 12 weken extra om het verzoek daarmee aan te vullen.
4. Na ontvangst van de informatie uit stap 3, beslist het fonds binnen 6 weken of er sprake is van een gelijkwaardige pensioenregeling. Leidt dit tot de conclusie dat er geen sprake is van een gelijkwaardige pensioenregeling, dan krijgt de werkgever nogmaals maximaal 12 weken om de gelijkwaardigheid aan te tonen.
5. De werkgever kan hierna nog 4 weken krijgen om het verzoek aan te vullen, indien er een financiële bijdrage is vereist vanwege verzekeringstechnisch nadeel.

8 Uitvoeringsreglement

Artikel 23 lid 2 van de Pensioenwet verplicht een bedrijfstakpensioenfonds tot het opstellen van een uitvoeringsreglement. In het uitvoeringsreglement is de rechtsverhouding tussen het pensioenfonds, de aangesloten werkgevers en IB-ondernemers vastgelegd. Het uitvoeringsreglement moet een regeling bevatten over de in artikel 25 van de Pensioenwet genoemde onderwerpen. Als dit het geval is, dan hoeft een onder de verplichtstelling vallende werkgever of IB-ondernemer geen schriftelijke uitvoeringsovereenkomst te sluiten met een pensioenuitvoerder.

In het uitvoeringsreglement zijn de hieronder genoemde onderwerpen beschreven:

- *Wijze van aansluiting.* Voor een vrijwillige aansluiting moet voldaan zijn aan de eisen van artikel 121 Pensioenwet.
- *Premiebeleid.* Beschreven staat op welke wijze het bestuur de premie vaststelt.
- *Premiebetaling.* De bepalingen die over premiebetaling gaan, zeggen iets over de wijze waarop het bestuur de premie vaststelt. Maar ook over de wijze waarop en binnen welke termijnen de werkgever, IB-ondernemer en deelnemer directeur de premie aan het fonds dient te betalen. De premie is enerzijds bestemd voor de financiering van de pensioenopbouw en anderzijds als vergoeding voor de uitvoeringskosten.
- *Niet-nakoming van betalingsverplichtingen van de werkgever en de IB-ondernemer.* Hierin staat beschreven wanneer de werkgever in verzuim is en welke schade en kosten voor zijn rekening komen.
- *Vermogenstekorten en -overschotten.* In het artikel over vermogenstekorten en -overschotten zijn regels opgenomen over de sturingsmiddelen die kunnen worden ingezet als de financiële situatie van het fonds daar aanleiding toe geeft (hierbij valt te denken aan aanpassing beleggingsbeleid, verhogen premie, aanpassen regeling en als ultimatum remedium verlagen van pensioenaanspraken en -rechten). Daarnaast staat beschreven op welke wijze een eventueel vermogensoverschot zal worden aangewend.
- *Informatieverstrekking.* De werkgever, IB-ondernemer en deelnemer directeur hebben de verplichting om gegevens aan het fonds te verstrekken die het fonds nodig heeft voor een goede administratieve uitvoering. De bepaling wat er gebeurt bij onjuiste informatie bevat tevens een vrijwaringclausule. Ook staat beschreven welke gegevens het fonds beschikbaar stelt.
- *Opstellen en wijzigen van het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement.* In dit artikel staat dat het bestuur het uitvoerings- en pensioenreglement vaststelt.
- *Voorwaardelijke toeslagverlening.* De voorwaardelijke toeslagverlening vindt plaats op basis van maximaal de prijsindex. De voorwaarden staan in het uitvoerings- en pensioenreglement genoemd. Het bestuur neemt hierover jaarlijks een beslissing. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening wordt geen reserve gevormd en ook geen premie betaald.
- *Verlaging pensioenaanspraken en -rechten.* In dit hoofdstuk wordt uitgelegd onder welke voorwaarden het fonds mag overgaan tot verlaging van de aanspraken en rechten, hoe de deelnemers daarover geïnformeerd worden en wanneer het besluit mag worden uitgevoerd.
- *Vrijwillige voortzetting van de pensioenregeling.* In het uitvoeringsreglement staan de fiscale voorwaarden genoemd waaronder deelneming voor eigen rekening kan worden voortgezet.
- *ANW-vangnetregeling (vrijwillige voorziening).* Het fonds heeft ten behoeve van deelnemers die een partner hebben een vrijwillige regeling in het leven geroepen die tot uitkering komt aan de partner als de verzekerde komt te overlijden. Het gaat hier om een dekking op risicobasis. Voor

de bij hem in dienst zijnde werknemers draagt de werkgever de premie af aan het fonds. IB-ondernemers of deelnemers die vrijwillig voortzetten dragen zelf de premie af aan het fonds.

- *Wijziging pensioenregeling door het fonds.* Het fonds kan de pensioenregeling (eenzijdig) wijzigen als het belang van het fonds zo zwaarwichtig is dat het belang van de dragende organisaties en/of deelnemers daarvoor moet wijken. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als:

1. bestaande wettelijke pensioenvoorzieningen worden gewijzigd;
2. nieuwe wettelijke pensioenvoorzieningen worden ingevoerd;
3. uit (fiscale) wet- en regelgeving voortvloeiende voorschriften of bijzondere omstandigheden naar het oordeel van het bestuur daartoe aanleiding geven;
4. er omstandigheden zijn die ten tijde van het vaststellen van het uitvoeringsreglement niet voorzienbaar waren en naleving van het uitvoeringsreglement op essentiële punten beïnvloeden.

Van de jaarlijkse wijzigingen stelt het fonds de betrokkenen op de hoogte. De dragende organisaties staan vermeld in de statuten. Bij de belangenafweging gelden de maatstaven van redelijkheid en billijkheid.

- *Beslechting van klachten of geschillen.* Het fonds heeft een klachten- en geschillenregeling op basis waarvan klachten en geschillen worden behandeld.
- *Vrijstelling van verplichte deelname.* De gronden voor vrijstelling staan in het uitvoeringsreglement. Behalve het noemen van de gronden is ook aangegeven op welke wijze een verzoek moet worden ingediend en hoe een en ander verder afgewikkeld wordt.
- *Inwerkingtreding.* Aangegeven is wanneer het uitvoeringsreglement in werking is getreden en op welk moment het voor het laatst gewijzigd is.

Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar de meest recente versie van het uitvoeringsreglement.

9 Kenmerken van de pensioenregeling

De pensioenregeling van BPF Schilders is een uitkeringsovereenkomst, zoals bedoeld in artikel 10 van de Pensioenwet. Het betreft een middelloonregeling met voorwaardelijke toeslagverlening.

9.1 Deelname

Deelnemers zijn werknemers, directeuren en IB-ondernemers die verplicht bij het fonds deelnemen door de verplichtstelling of door een vrijwillige aansluiting (van de werkgever). Ook kunnen personen vrijwillig de deelneming voortzetten.

De toetredingsleeftijd is 16 jaar.

De pensioendatum is de datum waarop de (gewezen) deelnemer de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt. Indien de AOW-gerechtigde leeftijd voor een (gewezen) deelnemer nog niet is vastgesteld, dan wordt voor die (gewezen) deelnemer uitgegaan van de hoogste al wel vastgestelde AOW-gerechtigde leeftijd.

Het deelnemerschap eindigt uiterlijk op de dag vóór het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd van de deelnemer. Indien de pensioenopbouw vrijwillig wordt voortgezet, eindigt de pensioenopbouw bij beëindiging van deze vrijwillige voortzetting, doch uiterlijk op de pensioendatum.

9.2 Pensioengrondslag

Het pensioenloon is het loon dat pensioengevend is.

Voor werknemers en directeuren is het pensioenloon het uurloon als een uurloon is overeengekomen. Als een vast loon is overeengekomen is het pensioenloon het fulltime vaste loon exclusief vakantietoeslag.

IB-Ondernemers mogen het pensioenloon per jaar zelf kiezen, met een maximum van de fulltime herrekenende fiscale winst vermenigvuldigd met 100/108.

Daarnaast gelden de minimum- en maximumbedragen zoals in onderstaande tabel opgenomen.

De pensioengrondslag is het pensioenloon verminderd met de franchise (zie tabel) en voor werknemers vermenigvuldigd met het aantal uren respectievelijk de deeltijdfactor.

Grensbedragen per week 1 2025	
Minimum pensioenloon per uur	€ 13,64
Minimum pensioenloon per jaar	€ 25.565,00
Maximum pensioenloon per uur	€ 32,28
Maximum pensioenloon per jaar	€ 63.188,00
Franchise per uur	€ 9,44
Franchise per jaar	€ 18.479,00

Voor werknemers is de opbouw per PRIS-periode: een door of namens het bestuur vast te stellen periode van 4 of 5 weken, waarbij een kalenderjaar bestaat uit 13 PRIS-perioden. Per PRIS-periode van vier weken kan over maximaal 150² uur pensioen worden opgebouwd.

9.3 Aanspraken en rechten

BPF Schilders kent de pensioensoorten ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

9.3.1 Ouderdomspensioen

De jaarlijkse opbouw van het ouderdomspensioen is gelijk aan 1,738% van de pensioengrondslag die in dat jaar voor de deelnemer geldt. De pensioenopbouw wordt verhoogd met 8% vakantiegeld. De pensioenrekenleeftijd is vastgesteld op 67 jaar (aanspraken uit het verleden zijn naar deze rekenleeftijd geharmoniseerd).

9.3.2 Partnerpensioen

De opbouw van het partnerpensioen bedraagt per deelnemingsjaar 1,2166% van de pensioengrondslag die in dat jaar voor de deelnemer geldt. De pensioenopbouw wordt verhoogd met 8% vakantiegeld. Het partnerpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum wordt vastgesteld als som van het reeds opgebouwde en het nog op te bouwen partnerpensioen over de toekomstige diensttijd van de deelnemer tot aan de pensioendatum.

Het partnerpensioen dat ingaat bij overlijden van een gewezen deelnemer of gepensioneerde is gelijk aan het opgebouwde partnerpensioen tijdens deelnemerschap, tenzij gebruik is gemaakt van een uitruilmogelijkheid.

9.3.3 Wezenpensioen

De opbouw van het wezenpensioen bedraagt per deelnemingsjaar 0,2625% van de pensioengrondslag die in dat jaar voor de deelnemer geldt. De pensioenopbouw wordt verhoogd met 8% vakantiegeld. Het wezenpensioen bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum wordt vastgesteld als som van het reeds opgebouwde en het nog op te bouwen wezenpensioen op basis van de toekomstige diensttijd van de deelnemer tot aan de pensioendatum.

Het wezenpensioen dat ingaat bij overlijden van een gewezen deelnemer of gepensioneerde is gelijk aan het opgebouwde wezenpensioen tijdens deelnemerschap.

9.3.4 Arbeidsongeschiktheidspensioen

Voor deelnemers die arbeidsongeschikt zijn en vallen onder de WAO, bestaat recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen. Het arbeidsongeschiktheidspensioen is de uitkomst van het WAO-dagloon minus het WAO-vervolgdagloon maal het uitkeringspercentage van het UWV. Het maximale uitkeringspercentage is 70%. Er wordt gereserveerd voor de vakantietoeslag. Voor deelnemers met een WIA-uitkering bestaat een dergelijk recht niet.

² Ingeval volgens de cao recht is op pensioenopbouw over meer dan 150 uur of er sprake is van een uitzendkracht die meer dan 150 uur per PRIS-periode werkt, dan wordt het aantal uren omgerekend naar een hoger uurloon op basis van 150 uren.

9.3.5 Premievrije voortzetting bij ziekte

In verband met langdurige ziekte in de periode van de 53e tot en met 104e week van ziekte wordt bij werknemers de pensioenopbouw (gedeeltelijk) premievrij voortgezet. De opbouw van de pensioenaanspraken wordt voortgezet op basis van de laatste pensioengrondslag die voor hem gold, direct voorafgaand aan de eerste ziektedag.

9.3.6 Premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid

Afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt de pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid in de zin van de WIA tot maximaal de AOW-gerechtigde leeftijd of eerdere pensioeningangsdatum (gedeeltelijk) premievrij voortgezet. De premievrije opbouw is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid en de pensioengrondslag op het moment van ziek worden.

Deze pensioengrondslag wordt in week 1 van ieder kalenderjaar aangepast met de algemene loonontwikkeling in de bedrijfstak.

Wanneer sprake is van een toename van het recht op premievrije voortzetting dan wordt de opbouw van de pensioenaanspraken, voor het verhoogde deel, voortgezet op basis van de laatste pensioengrondslag die voor de deelnemer gold, direct voorafgaand aan de verhoging van het recht op premievrije voortzetting, tenzij sprake is van re-integratie buiten de bedrijfstak.

De hoogte van de pensioengrondslag van de aspirant deelnemer wordt gebaseerd op het wettelijk minimumloon van een 21-jarige. De dekking is gemaximeerd op 45 deelnemingsjaren.

Voor de IB-ondernemer vindt de premievrije voortzetting na 52 weken plaats op basis van het gewogen gemiddelde pensioenloon in de vijf kalenderjaren voorafgaand aan de eerste ziektedag. Ontvangt de IB-ondernemer geen inkomensvervangende uitkering is de premievrije voortzetting beperkt tot maximaal drie jaar.

9.3.7 Gemoedsbezwaarden

De persoon die gemoedsbezwaren heeft tegen elke vorm van verzekering kan worden vrijgesteld van verplichte deelname. Hij beschikt dan over een SVB-verklaring en is verplicht de premie in de vorm van spaarbijdragen te betalen. Deze bedragen worden op een spaarrekening geboekt. Het spaartegoed wordt verhoogd met de rentetermijnstructuur van 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar van verhoging, met een minimum van 0%. Het spaartegoed wordt vanaf de pensioendatum maandelijks over een periode van vijftien jaar uitbetaald.

9.3.8 Keuzemogelijkheden

Op schriftelijk verzoek kunnen de beschikbare pensioenaanspraken van de (gewezen) deelnemers actuariael neutraal worden herschikt.

Deelnemers kunnen de volgende keuzes maken:

- Ouderdomspensioen vervroegen. Het pensioen mag niet eerder ingaan dan tien jaar voor de AOW-leeftijd van de (gewezen) deelnemer;
- Ouderdomspensioen uitruilen voor een hoger partnerpensioen;
- Partnerpensioen uitruilen voor een hoger ouderdomspensioen;
- Hoog/laag (met of zonder AOW-compensatie) kiezen tot maximaal vijf jaar na de AOW-datum van de (gewezen) deelnemer;
- Deeltijdpensioen opnemen.

9.3.9 Overlijdensuitkering

Bij overlijden van een actieve deelnemer vóór de pensioeningangsdatum ontvangt de nabestaande een éénmalige uitkering van € 500 netto.

9.4 Toeslagen en verlagen

9.4.1 Toeslagen

BPF Schilders heeft de ambitie om de aanspraken en pensioenen aan te passen aan de prijsinflatie. Dit heet toeslagverlening. Toeslagverlening vindt plaats voor zover de financiële positie van het pensioenfonds toereikend is (zie verder onder 11.4 toeslagenbeleid) en heeft een voorwaardelijk karakter. De opgebouwde aanspraken kunnen in beginsel op de eerste dag van week 1 van ieder jaar worden aangepast aan de inflatie. De ingegane pensioenen kunnen in beginsel op 1 januari van ieder jaar worden aangepast aan de inflatie.

9.4.2 Verlagen

Verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten kunnen uitsluitend worden verlaagd als:

- Het pensioenfonds gezien de beleidsdekkingsgraad niet voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen (artikel 131 Pensioenwet) of de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist vermogen (artikel 132 Pensioenwet);
- Het pensioenfonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan het minimaal vereist eigen vermogen of het vereist eigen vermogen zonder dat de belangen van (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
- Alle overige beschikbare sturingsmiddelen zijn ingezet op grond van het herstelplan.

In hoofdstuk 11 van deze ABTN wordt het beleid nader uitgewerkt.

9.4.3 Compensatie

Niet verleende toeslagen en verlagingen kunnen worden gecompenseerd als de beleidsdekkingsgraad hoger is dan:

- De dekkingsgraad behorende bij het vereiste eigen vermogen; en
- De dekkingsgraad zodanig is dat volgens de methodiek van toekomstbestendige indexering (TBI) volledige toeslag kan worden gegeven.

Van het vermogen boven de hoogste dekkingsgraad van deze twee dekkingsgraden wordt maximaal 1/5e deel gebruikt voor inhaalindexatie en voor compensatie van verlagingen.

Deze compensatie is altijd een gelijk percentage van de niet verleende toeslagen en verlagingen per deelnemer. Hierbij worden alleen de daadwerkelijk niet verleende toeslagen en/of verlagingen per deelnemer gecompenseerd. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de compensatie van niet verleende toeslagen en de compensatie van verlagingen.

Alle in het verleden niet verleende toeslagen en verlagingen komen in aanmerking voor compensatie. Het is niet zo dat deze na een bepaalde tijd vervallen.

Een besluit tot compensatie heeft geen terugwerkende kracht en leidt niet tot een nabetaling.

10 Financiële positie

10.1 Technische voorzieningen

De financiering van BPF Schilders is erop gericht dat de pensioenaanspraken uit verstreken diensttijd door het vermogen, gewaardeerd op actuele waarde, worden gedekt. Ouderdomspensioen wordt dus gefinancierd op basis van kapitaaldekking.

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de actuariële contante waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken op balansdatum, inclusief de verstrekte toeslagen, inclusief de toeslagverlening per week 1 van het volgende boekjaar.

Indien pensioenen niet tot uitkering gekomen zijn vijf jaar na de reguliere pensioendatum, wordt de voorziening voor deze pensioenen op nihil gesteld.

Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt een voorziening aangehouden voor hun premievrij op te bouwen aanspraken tot aan de pensioenleeftijd. Hierbij wordt rekening gehouden met de kans op revalidatie. In verband met de tweejarige wachttijd wordt een voorziening gevormd ter grootte van twee maal het onderdeel van de premie bedoeld voor het arbeidsongeschiktheidsrisico over het afgelopen boekjaar. In de bepaling van die premie is al rekening gehouden met de premievrije opbouw tijdens het tweede ziektejaar.

De voorziening voor excassokosten wordt bepaald zodat in geval van afwikkeling in elk toekomstig jaar de uitvoeringskosten worden gedekt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van ramingen betreffende aantallen deelnemers, marktgegevens en verwachte ontwikkeling van kasstromen. Deze opslag is zodanig bepaald dat deze voldoende is voor alle toekomstige uitvoeringskosten voor de pensioenrechten die in de voorziening zijn opgenomen. Hiertoe wordt een inschatting gemaakt van alle kosten die verbonden zijn aan het uitbetalen van de huidige pensioenrechten als het fonds geen premie meer zou ontvangen. Dit betreft onder andere kosten van uitkeren, administratie, communicatie en de vaste kosten die daarmee verbonden zijn. Deze toekomstige kosten worden contant gemaakt tegen de reële rente, om rekening te houden met toekomstige prijsstijgingen.

10.2 Bepaling financiële positie

10.2.1 Dekkingsgraden

Een aantal beslissingen wordt genomen op basis van de beleidsdekkingsgraad. Deze beleidsdekkingsgraad wordt als volgt vastgesteld:

- De actuele dekkingsgraad is gelijk aan 100% plus het eigen vermogen gedeeld door de voorziening pensioenverplichtingen.
- De vaststelling van de beleidsdekkingsgraad vindt plaats per het einde van een kalendermaand.
- De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 actuele dekkingsgraden per maandultimo. Als er mutaties met terugwerkende kracht zijn die de actuele dekkingsgraad van voorgaande periodes zouden veranderen, worden deze enkel in de beleidsdekkingsgraad verwerkt als deze daardoor met meer dan 0,05%-punt zou wijzigen.
- De reële dekkingsgraad is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die is vereist voor voorwaardelijke toeslagverlening ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer.

- De reële dekkingsgraad wordt conform de wettelijke vereisten vastgesteld en jaarlijks gemeld aan DNB.

10.2.2 Minimaal vereist eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen van het pensioenfonds wordt berekend conform artikel 11 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het risicokapitaal zoals beschreven in lid 5 van bovengenoemd artikel wordt bepaald door de positieve risicokapitalen van deelnemers en gewezen deelnemers op te tellen. Het risicokapitaal per deelnemer is vastgesteld als de contante waarde van een direct ingaande (tijdelijk) partnerpensioen verminderd met de technische voorziening van alle pensioenvormen.

10.2.3 Vereist eigen vermogen

BPF Schilders stelt het vereist eigen vermogen vast zodanig, dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het fonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de waarde van de technische voorzieningen, conform artikel 12 van het besluit Financieel Toetsingskader.

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen hanteert het fonds het standaardmodel waarin door middel van risicofactoren voor de gehele balans van activa en passiva rekening wordt gehouden met:

- Renterisico;
- Aandelen- en vastgoedrisico;
- Valutarisico;
- Grondstoffenrisico;
- Kredietrisico;
- Verzekeringstechnisch risico;
- Liquiditeitsrisico;
- Concentratierisico;
- Operationeel risico;
- Actief beheer.

Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de strategische beleggingsportefeuille. Uitgaande van de geldende strategische beleggingsportefeuille wordt een dekkingsgraad nagestreefd die minimaal gelijk is aan 100% vermeerderd met het door de wetgever vereist eigen vermogen uitgedrukt als percentage van de verplichting.

10.2.4 Herstelplan

Als de beleidsdekkingsgraad zodanig is dat niet meer wordt voldaan aan de vereisten rondom het vereist eigen vermogen, ontstaat een reservetekort. In deze situatie wordt, conform artikel 138 van de Pensioenwet, een herstelplan ingediend bij DNB. Dit is momenteel niet van toepassing.

10.3 Leningen

BPF Schilders gaat geen leningen aan, tenzij de lening wordt aangegaan voor liquiditeitsdoelstellingen en treedt niet namens derde partijen op als garant.

10.4 Monitoring financiële positie

BPF Schilders kent meerdere rapportages voor de monitoring van de financiële positie:

- *Jaarrekening*. Per ultimo jaar wordt de voorziening en de actuele, reële en beleidsdekkingsgraad berekend. Vastgesteld wordt of er sprake is van onderdekking dan wel een reservetekort.

- *Financiële positie*. De financiële positie uitgedrukt in de actuele en beleidsdekkingsgraad wordt maandelijks berekend op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

- *Het vereist eigen vermogen*. Het vereist eigen vermogen wordt elk kwartaal bepaald conform de standaardmethode.

- *De ALM-monitor*. Deze monitor geeft elk kwartaal inzicht in de gevolgen van de financiële positie en economische vooruitzichten op de financiële opzet van BPF Schilders. De monitor gaat in op:

- a) De haalbaarheid van de ambitie en risicohouding van BPF Schilders. De kans op een waardevast pensioen, evenals de kans op een nominale verlaging en de hoogte van een eventuele verlaging worden doorgerekend.
- b) De gevolgen van economische stressscenario's worden doorgerekend.
- c) Gevoeligheidsanalyse van de actuele dekkingsgraad bij de ontwikkeling van rente en zakelijke waarden.
- d) Een vergelijking tussen het rendement dat benodigd is om in de toekomst bestaande en nieuwe verplichtingen te kunnen voldoen, afgezet tegen het verwacht rendement.
- e) Monitoring van de strategische doelstelling om volledige toeslag te kunnen geven.

- *ALM-toetsing*. In de ALM-studie worden de sturingsinstrumenten (premie-, toeslag-/verlagings- en beleggingsbeleid) in onderlinge samenhang beoordeeld. De ALM-studie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van het fonds en de gevolgen hiervan voor de deelnemers. Er worden zowel stochastische simulaties als deterministische scenario's in de analyse opgenomen. Op deze wijze worden verschillende beelden geschetst van de gevolgen die onzekere externe factoren kunnen hebben op de financiële positie van BPF Schilders en de deelnemers.

- *Herstelplan en Haalbaarheidstoets*. In de haalbaarheidstoets wordt een bandbreedte voor de verwachte realisatie van de ambitie bepaald. Mocht de ambitie structureel uit het zicht raken, dan worden de sociale partners hierover geïnformeerd en wordt bezien hoe hiermee wordt omgegaan. Indien het niet acceptabel wordt geacht dat niet aan de grenzen wordt voldaan, dan kan het bestuur de ambitie verlagen en/of maatregelen nemen om de afgegeven toekenningsverwachting weer te realiseren. In relatie tot het herstelplan is de financiële opzet van BPF Schilders erop gericht dat de maatregelen die nodig zijn om herstel uit reservetekort tijdig te realiseren, vooraf zijn gedefinieerd. Het bestuur kan besluiten om toch aanvullende maatregelen te treffen als dit evenwichtig is.

10.5 Evaluatie beleid en grondslagen

Onderstaand geeft het bestuur aan hoe het beleid en de grondslagen periodiek worden geëvalueerd en desgewenst geactualiseerd. Het bestuur zal:

- Bezien of aanpassing van de financiële opzet nodig is (tenminste eenmaal per drie jaar);
- Bezien of de indexeringsambitie moet worden bijgesteld (tenminste eenmaal per drie jaar);
- Bij een eventueel herstelplan bezien of aanpassing nodig is (tenminste jaarlijks);

- Bij majeure ontwikkelingen in de grondslagen en bij ongewenste ontwikkelingen in de financiële positie en/of de indexeringskwaliteit zo nodig additionele maatregelen nemen;
- Een haalbaarheidstoets aan DNB opleveren (jaarlijks).

Van wijziging van de financiële opzet in de ABTN is sprake als wijzigingen worden aangebracht in dit hoofdstuk. Dus bij wijziging van één of meer van de volgende zaken wordt de ABTN aangepast:

- Wijzigingen in de financiële opzet, namelijk:
 - Premiebeleid;
 - Indexeringsbeleid;
 - Strategisch beleggingsbeleid;
 - Verplichtingenbeleid;
 - Pensioenbeleid;
- Wijzigingen in de grondslag voor sterfte en langlevens en de rentevoet voor de premie.

10.6 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie financiële positie

Jaarlijks wordt in de jaarrekening de financiële positie vastgesteld. Op basis van deze jaarwerkstand wordt gedurende het jaar de financiële positie gemonitord. Hierbij worden de dekkingsgraden maandelijks gemonitord. Het vereiste eigen vermogen en de gevolgen van de financiële positie en economische vooruitzichten op de financiële opzet van BPF Schilders worden per kwartaal gemonitord. Het herstelplan en de haalbaarheidstoets worden jaarlijks gemonitord en (voor zover nodig) opnieuw vastgesteld. Het beleid en grondslagen worden periodiek geëvalueerd. De meeste evaluaties van het beleid en de grondslagen vinden jaarlijks plaats. De aanpassing van de financiële opzet en de indexeringsambitie tenminste eenmaal per drie jaar. De verschillende evaluaties met termijnen zijn opgenomen in 10.5. Op basis van de evaluaties kan het beleid worden aangepast.

11 Financiële opzet en sturing

11.1 Beleidsuitgangspunten

De basis voor de financiële opzet van het fonds zijn de beleidsuitgangspunten zoals bedoeld in artikel 102a van de Pensioenwet. Deze zijn tot stand gekomen in samenspraak met sociale partners, het VO en de Raad van Toezicht. De beleidsuitgangspunten vormen de leidraad voor de financiële opzet van het fonds en zijn hieronder beschreven.

BPF Schilders hecht veel waarde aan een stabiele premie

Stabiliteit in de premie is belangrijk voor de sector. Daarom heeft BPF Schilders de premie voor een langere periode vastgezet. Het fonds toetst of deze premie voldoende is door te kijken of de premie-inleg plus het rendement dat daarop gemaakt wordt op de lange termijn naar verwachting voldoende is om een geïndexeerd pensioen uit te keren.

Een nominaal pensioen alleen is niet voldoende

Een goed pensioen is meer dan een nominaal pensioen. Het fonds heeft de ambitie om jaarlijks toeslagen te verstrekken om de prijsinflatie te compenseren. Voor de financiering hiervoor is het fonds bereid risico te nemen. Binnen de grenzen van de risicohouding streeft het bestuur naar een maximaal rendement om dit aan te wenden voor toeslagverlening. Negatieve inflaties worden niet direct doorgegeven maar later met de inflatietoeslag verrekend.

Toeslagen worden gefinancierd uit overrendement

Toeslagen worden gefinancierd uit overrendement en uit eigen vermogen, mits dit in voldoende mate aanwezig is, maar niet uit de premie. Het vermogen moet aan alle deelnemers in gelijke mate ten goede komen. Om de lusten en lasten eerlijk te verdelen, is de toeslag voor actieve en niet-actieve deelnemers gelijk. De periode waarin aanspraken op pensioen worden opgebouwd is lang. BPF Schilders wil alleen toeslag verlenen als zij voldoende middelen heeft om in de toekomst ook toeslagen te verlenen. Dit voorkomt dat het fonds te snel uitdeelt, waardoor de kans op nominale verlaging wordt vergroot. Te snel uitdelen verhoudt zich niet met de kernwaarden van het fonds (solide en betrouwbaar).

Nominale verlagingen worden zoveel mogelijk gespreid in de tijd

Verlaging op nominale aanspraken is ultimum remedium (laatste redmiddel). Als vanwege tegenvallende financiële resultaten de nominale aanspraken moeten worden verlaagd, dan vindt de verlaging gespreid plaats. Spreiding zorgt voor een stabiel uitkeringspatroon. Daarnaast biedt spreiding de mogelijkheid om gebruik te maken van financiële meevallers in de toekomst die de omvang van de verlaging kunnen mitigeren. Om de lusten en lasten eerlijk te verdelen, is de nominale verlaging voor actieve en niet-actieve deelnemers gelijk.

Veranderingen in levensverwachting worden collectief opgevangen

De kosten/opbrengsten van een verandering van de levensverwachting worden door het collectief gedragen. Voor de nieuw op te bouwen rechten wordt de verandering van de levensverwachting opgevangen door een verandering in de pensioenregeling (bijvoorbeeld opbouwpercentage of pensioenleeftijd). Voor de bestaande rechten verandert de dekkingsgraad als gevolg van een verandering in de levensverwachting. Door de impact op de dekkingsgraad en daarmee op de toeslagverlening, komt deze verandering gespreid tot uiting in het pensioenresultaat.

Risico nemen is noodzakelijk voor een goed pensioen tegen een acceptabele prijs

Risico nemen in het beleggingsbeleid is noodzakelijk om een goed pensioen te bieden tegen een acceptabele prijs. Het beleggingsbeleid is erop gericht om toeslagverlening mogelijk te maken binnen een vooraf gesteld risicokader. Het risicokader wordt expliciet gemaakt via de risicohouding. Er wordt niet meer risico genomen dan nodig is om de ambitie waar te maken. De beleggingsmix is afhankelijk van zowel de financiële positie als de economische situatie. Bij een goede financiële positie betekent dit dat er risico terug wordt genomen om de buffer te beschermen. Bij een verslechterende financiële situatie kan risico teruggenomen worden, maar niet zodanig dat de ambitie uit zicht raakt.

11.2 Consistentie tussen ambitie, risicohouding, beleggingsbeleid en premiebeleid

Het premie-, toeslagen- en beleggingsbeleid wordt vastgesteld op basis van een ALM-studie. Het bestuur onderzoekt periodiek of het premie-, toeslagen- en/of het beleggingsbeleid aanpassing behoeven in verband met nieuwe situaties en/of inzichten. In 2020 is voor het laatst een ALM-studie uitgevoerd over de financiële opzet van het huidige contract.

Ambitie en risicohouding

BPF Schilders heeft de ambitie om een waardevast pensioen te bieden. Sociale partners en deelnemers hebben uitgesproken dat het fonds zijn beleid zo moet inrichten dat er een reële mogelijkheid is om een waardevast pensioen te bereiken. Alle betrokkenen realiseren zich dat deze ambitie alleen gehaald kan worden door beleggingsrisico's te nemen en dat deze groter zijn dan wanneer uitsluitend een nominale ambitie zou worden nagestreefd. Alle betrokkenen zijn zich er ook van bewust dat tegenover de hogere kans op een waardevast pensioen, ook een hogere kans op verlagingen staat. Uit het in 2019 gehouden deelnemersonderzoek blijkt dat de deelnemers deze ambitie en risicohouding nog steeds onderschrijven.

Beleggingsbeleid

Op basis van deze ambitie en risicohouding is een ALM-studie uitgevoerd en is een beleggingsbeleid op hoofdlijnen gedefinieerd, dat op zijn beurt als basis heeft gediend voor het strategisch beleggingsbeleid. Sociale partners, deelnemers en het bestuur zijn zich er van bewust dat het fonds momenteel een relatief hoog risicoprofiel heeft, met name door de huidige relatief lage afdekking van het renterisico. Het fonds heeft beleid opgesteld om bij een hoger renteniveau het renterisico grotendeels af te dekken.

Premiebeleid

Er is indringend gesproken over de vraag welk premiebeleid het beste aansluit bij de ambitie, risicohouding en beleggingsbeleid van het fonds. Daarbij zijn als kader voor de evenwichtige belangenafweging de volgende algemene uitgangspunten gedefinieerd:

- Het bestaande vermogen is niet bedoeld om nieuwe opbouw te financieren (dus geen premieverlagingen); en
- Nieuwe premies zijn niet bedoeld om bestaande opbouw te financieren (in principe dus geen premieopslag voor dekkingsgraadverbetering).

Het fonds heeft er bewust voor gekozen om voor het premiebeleid dezelfde uitgangspunten te hanteren als voor de ambitie, de risicohouding en het beleggingsbeleid en de gedempte premie te hanteren gebaseerd op het verwachte rendement. Conform de wettelijke vereisten wordt daarbij een afslag gehanteerd voor de verwachte prijsinflatie en is de curve voor zowel de rente als de prijsinflatie voor een periode van 5 jaar vastgezet. Voor het berekenen van het verwachte rendement gebruikt het fonds de maximale parameters zoals die zijn vastgelegd in artikel 23a Besluit FTK in

verband met de wens om de premie zoveel mogelijk constant door de jaren te houden. Met het oog op de evenwichtige belangenafweging wordt de op deze wijze berekende premie jaarlijks getoetst aan de premie waarbij het verwachte rendement wordt berekend op basis van het rendement dat het fonds jaarlijks vaststelt in de Economische Toekomst Verwachtingen. Indien de gedempte premie op basis van de economische toekomstverwachtingen van BPF Schilders 10% hoger uitpakt dan de premie die sociale partners feitelijk ter beschikking stellen, dan gaat het bestuur met de sociale partners in overleg om te bekijken of het noodzakelijk is om de premie te verhogen of de regeling te versoberen.

Premiedekkingsgraad en effect gedempte premie op de dekkingsgraad

Als de actuele dekkingsgraad hoger is dan de premiedekkingsgraad, dan draagt de premie negatief bij aan de dekkingsgraad en als de actuele dekkingsgraad lager is dan de premiedekkingsgraad, dan is het premie-effect op de dekkingsgraad positief. Een negatief effect op de dekkingsgraad als gevolg van een lage premiedekkingsgraad heeft onder andere consequenties voor de mogelijkheid om te indexeren en kan ook gevolgen hebben voor een eventueel herstelplan.

Het aanvaardingskader/evenwichtigheidskader

Het bestuur van BPF Schilders heeft in 2021 een eerste verkenning gedaan naar de gevolgen van de overbrugging en transitie naar de nieuwe pensioenregeling. De afgelopen jaren heeft het bestuur, samen met sociale partners, intensief gewerkt aan de transitie naar de nieuwe pensioenregeling.

Het bestuur heeft een aanvaardingskader/evenwichtigheidskader opgesteld. Het kader bevat normen waaraan het bestuur de opdracht van sociale partners toetst. De normen worden in onderlinge samenhang gezien. Nog belangrijker dan deze toets om de nieuwe pensioenregeling te aanvaarden, is dat het in het iteratieve proces tussen sociale partners en het bestuur is gebruikt om gezamenlijk, maar ieder vanuit hun eigen positie met hun eigen verantwoordelijkheid, te komen tot een nieuwe pensioenregeling. Ook in de verdere toekomst is het kader toepasbaar op wijzigingen van de pensioenregeling.

De normen van het aanvaardingskader/evenwichtigheidskader zijn:

- Voldoen aan doelstellingen en beleidsuitgangspunten (wettelijke norm);
 - Het pensioen is passend;
 - Er wordt rekening gehouden met de wensen van de deelnemers;
 - De pensioenregeling is uitlegbaar;
 - De financiële inrichting is passend;
- Er is sprake van evenwichtige belangenafweging (wettelijke norm);
- Er is sprake van beheerste en integere uitvoering (wettelijke norm).

11.3 Premiebeleid

BPF Schilders vermeldt in haar jaarrekening en bestuursverslag:

- De hoogte van de totale kostendekkende premie, bedoeld in artikel 128, eerste lid van de Pensioenwet;
- De hoogte van de totale gedempte premie, bedoeld in artikel 128, tweede lid van de Pensioenwet;
- De hoogte van de totale feitelijke premie. de samenstelling hiervan en de hoogte van de verschillende premiecomponenten.

Het fonds onderscheidt drie premies:

- De feitelijke premie;
- De kostendekkende premie;
- De gedempte premie op basis van Pensioenwet-parameters.

11.3.1 Feitelijke premie

Sociale partners hebben vanaf 2021 de feitelijke premie voor een periode van 5 jaar vastgezet op 30,1% van de bijdragegrondslag. De feitelijke premie bestaat uit de totaal ontvangen premie inclusief premies van de ANW-vangnetregeling. Van de bruto premie is 5% beschikbaar voor uitvoeringskosten. In de premie is hiernaast een opslag inbegrepen van 2,5% voor excasso- en uitvoeringskosten die wordt toegevoegd aan de voorziening pensioenverplichtingen.

11.3.2 Kostendekkende premie

Voor de vaststelling van de kostendekkende premie wordt rekening gehouden met:

- De premie die actuarieel benodigd is in verband met de aangroei van de pensioenverplichtingen;
- De opslag die nodig is voor het in stand houden van het vereist eigen vermogen;
- De opslag die nodig is voor uitvoeringskosten van het pensioenfonds.

Bij de vaststelling van deze kostendekkende premie gaat het fonds uit van het volgende:

- De actuarieel benodigde bedragen worden vastgesteld op basis van dezelfde grondslagen als waarop de technische voorzieningen worden gewaardeerd, inclusief de risicopremies voor overlijden en arbeidsongeschiktheid;
- Een opslag gelijk aan het vereist eigen vermogen per 1 januari van enig jaar;
- De kosten in enig boekjaar, waarvoor in de voorziening niet reeds wordt gereserveerd.

11.3.3 Gedempte premie

De gedempte premie wordt gebruikt voor de wettelijk verplichte toetsing op kostendekkendheid van de premie. Deze toetsing vindt vooraf (ex-ante) bij de vaststelling van de premie en grondslagen plaats. Hierbij wordt uitgegaan van de grondslagen voor het komende jaar en bestand ultimo van het voorgaande boekjaar aangepast voor de ontwikkelingen in het lopende boekjaar tot peildatum. Voor de demping kiest het fonds als discontovoet het verwacht rendement van de portefeuille verminderd met de verwachte prijsinflatie, als bedoeld in artikel 4 lid 2b uit het Besluit FTK. Voor het berekenen van dit verwacht rendement en de verwachte prijsinflatie gebruikt het bestuur de volgende methode op basis van pensioenwet-parameters.

Op basis van de PW-parameters gaat het fonds voor het berekenen van het verwacht rendement uit van de maximale parameters zoals bepaald door de Commissie Parameters en bij het berekenen van de prijsinflatie voor de minimale parameter hiervoor. Aangezien gekozen is voor verwacht rendement minus prijsinflatie wordt geen opslag voor het vereist eigen vermogen aan de kostendekkende premie toegevoegd. Het rendement op vastrentende waarden als onderdeel van het toekomstig rendement is per eind september 2023 voor vijf jaar vastgesteld op basis van de toen geldende rentecurve. Ook de curve voor de verwachte prijsinflatie is per eind september 2023 voor vijf jaar vastgesteld.

11.3.4 Premiekorting

Indien de premie door het premiesysteem ex ante uitkomt beneden de gedempte premie op basis van PW-parameters is sprake van premiekorting. Het fonds staat premiekorting niet toe.

11.4 Toeslagenbeleid

De pensioenregeling kent een voorwaardelijke toeslagverlening. Er bestaat geen recht op toeslag. Het fonds heeft met ingang van 2015 de ambitie jaarlijks per dag 1 van week 1 de opgebouwde pensioenaanspraken en per 1 januari de opgebouwde pensioenrechten aan te passen met de prijsinflatie.

De financiële positie van het pensioenfonds per 30 september van het voorgaande jaar is voor het bestuur maatgevend of en in welke mate de geambieerde toeslag wordt toegekend.

Een toeslag wordt in beginsel vastgesteld aan de hand van de uitkomst van de wettelijke randvoorwaarde van toekomstbestendige indexering (artikel 15, lid 3 en 4 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfonds):

- Onder een beleidsdekkingsgraad van 110% wordt geen toeslag verleend;
- Het vermogen per 30 september boven de beleidsdekkingsgraad van 110% is beschikbaar voor toeslagverlening;
- Het toeslagpercentage wordt bepaald door de prijsinflatie over het afgelopen jaar te vermenigvuldigen met een toeslagfactor. Deze toeslagfactor bedraagt maximaal 100%.

De prijsinflatie wordt gemeten aan de hand van de verhoging van afgeleide consumenten prijsindex voor alle huishoudens (CPI) zoals gepubliceerd door het CBS. De afgeleide consumenten prijsindex wordt berekend over iedere periode van één jaar in de periode oktober jaar t-1 tot en met september jaar t. Vervolgens wordt het gemiddelde van deze twaalf puntwaarnemingen gehanteerd als maatstaf. Dit noemen we de beleidsprijsindex.

Als de beleidsprijsindex in enig jaar negatief is dan wordt in het eerstvolgende jaar waarin de beleidsprijsindex positief is, de positieve beleidsprijsindex verlaagd met de negatieve beleidsprijsindex van voorgaande jaren.

De toeslagfactor wordt als volgt bepaald. In de eerste plaats wordt een theoretisch toeslagpercentage berekend. Dit theoretische toeslagpercentage wordt zodanig vastgesteld dat de contante waarde van de theoretische toeslagen gelijk is aan het voor toeslagen beschikbaar vermogen. De bij de verdiscontering gehanteerde rekenrente is gelijk aan het verwachte rendement op aandelen verminderd met de uniforme kostenafslag voor beleggingskosten volgens de wettelijk maximale rendementsverwachting en komt uit op 5,2%. Na berekening van dit theoretische toeslagpercentage wordt de toeslagfactor bepaald door deling van het theoretische toeslagpercentage door de verwachte lange termijn prijsinflatie van 2,0% met een lineair ingroeipad vanaf de CBS indexcijfers.

Het bestuur kan, met het oog op de voorgenomen transitie naar een nieuwe pensioenregeling, onder de bij wet- en regelgeving gestelde voorwaarden afwijken van de wijze waarop de toeslag wordt bepaald.

11.5 Verlaging pensioenaanspraken

Op grond van artikel 140 van de Pensioenwet moet het fonds altijd voldoen aan bepaalde eisen ten aanzien van het minimaal vereist eigen vermogen (“Maatregel minimaal vereist eigen vermogen”).

Als de beleidsdekkingsgraad van het fonds op zes achtereenvolgende jaarlijkse meetmomenten onder het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV) ligt, brengt het fonds de dekkingsgraad binnen 6 maanden weer op het niveau van het MVEV door een onvoorwaardelijke verlaging van de aanspraken. Dit kan worden gedaan door een verlaging ineens of door de benodigde verlaging te spreiden over een periode van maximaal 10 jaar. Bij spreiding wordt de verlaging alleen toegepast op de deelnemers en de opbouw die op het moment van verlaging aanwezig zijn (gesloten systeem).

Als de hieruit voortvloeiende verlagingen kleiner zijn dan 0,5% per jaar, worden jaarlijks toch voor zover noodzakelijk verlagingen doorgevoerd van 0,5% per jaar, met in het laatste jaar de resterende noodzakelijke verlaging.

Indien het fonds in een situatie van reservetekort verkeert en uit het herstelplan blijkt dat het fonds niet binnen de hersteltermijn uit een situatie van reservetekort komt zal het fonds aanvullende maatregelen treffen. Deze maatregelen zullen in die situatie bestaan uit het verlagen van de pensioenaanspraken. Deze verlagingen zullen evenredig gespreid worden naar de toekomst, zodanig dat het fonds aan het einde van de herstelperiode zich niet meer in een situatie van reservetekort bevindt. De eerste verlaging zal bij aanvang van het herstelplan worden doorgevoerd in de aanspraken. Na een jaar wordt dan (indien noodzakelijk) opnieuw een herstelplan opgesteld en wordt opnieuw bekeken welke verlaging moet worden doorgevoerd.

11.6 Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid wordt als onderdeel van de financiële opzet van het pensioenfonds op hoofdlijnen bepaald door middel van een Asset Liability Management studie (ALM-studie). Vaste onderdelen van de financiële opzet zijn naast het beleggingsbeleid, het premiebeleid, het toeslagbeleid, de risicohouding en de sturing op aanspraken. De impact van keuzes in de financiële opzet worden via ALM-berekeningen inzichtelijk gemaakt. Via ALM kunnen ook de verwachte gevolgen van veranderingen in de allocatie en/of in de afdekking van belangrijke risico's inzichtelijk worden gemaakt. Aan de hand van onderscheidende criteria zijn de beleggingen hierbij gegroepeerd in enkele rendementsbronnen. Iedere rendementsbron bevat hierbij een aantal beleggingscategorieën, waarvan de weging binnen elke rendementsbron gebaseerd is op de bestaande strategische benchmark.

De werkwijze met de enkele rendementsbronnen zorgt ervoor dat bij de vaststelling van het beleggingsbeleid op hoofdlijnen de focus ligt op de belangrijkste keuzes. Dit zijn de keuzes die bepalend zijn bij de vraag hoe de ambitie van het fonds tegen acceptabele risico's kan worden gerealiseerd. Door deze werkwijze wordt bovendien geborgd dat de nadere invulling van het beleggingsbeleid, waar deze vanuit ALM-perspectief minder onderscheidend is, wel plaatsvindt vanuit en binnen de op ALM gebaseerde keuzes.

Uitgangspunt van de ALM-studie naar het beleggingsbeleid op hoofdlijnen is het beleid zoals beschreven in hoofdstuk 6 en 7 van deze ABTN. Het bestuur toetst het beleggingsbeleid aan de door hen vastgestelde risicohouding, zoals beschreven in hoofdstuk 9.

11.6.1 Belangrijkste economische variabelen in de ALM-analyses

In de ALM-analyses wordt gebruik gemaakt van de verwachtingen van het bestuur omtrent de toekomstige ontwikkeling van verschillende economische variabelen. Deze stelt het bestuur jaarlijks vast en sluit hierbij aan bij de economische scenarioset van Ortec Finance (OFS). Hieraan ligt gedegen onderzoek ten grondslag. Daarnaast wordt over deze verwachtingen advies gevraagd aan de CVB. Vanwege de onzekerheid omtrent de verwachtingen, definieert het bestuur meerdere scenario's. In het voorjaar van ieder jaar stelt het bestuur op advies van de ALM-adviseur en de CVB vast welke scenario's relevant zijn voor beleidsadvisering, zoals de ALM-studie en de ALM-monitor.

Onderstaande tabel laat voor de ALM-monitor Q3 2024 zien wat de belangrijkste uitgangspunten zijn in de Ortec Finance Scenarioset (OFS). De getoonde verwachtingen zijn de gemiddelde waarden over de eerste 15 jaar (ALM horizon). Ter vergelijking: de korte swaprente (6-maands) bedraagt 3,1% en de lange swaprente (20-jaars) 2,4% per 30 september 2024.

Uitgangspunten	Ortec Finance Scenarioset (OFS)
Korte swaprente (6-maands)	1,9%
Lange swaprente (20-jaars)	3,0%
Verwacht rendement aandelen	5,1%
Verwacht rendement onroerend goed	3,8%
Verwacht rendement infrastructuur	4,3%
Verwacht rendement vastrentende waarden IG	3,1%
Verwacht rendement vastrentende waarden HY	4,5%
Verwacht rendement portefeuille (excl. swap)	4,3%
Prijsinflatie	2,2%

ALM-monitor Q3 2024: Bron OFS

11.6.2 Uitkomsten ALM-studie: beleggingsbeleid op hoofdlijnen

Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid op hoofdlijnen is uitgangspunt dat de wereld fundamenteel onzeker is. In deze ALM-studie is met deze fundamentele onzekerheid rekening gehouden door naar verschillende werelden en verschillende stochastische scenariosets te kijken. Op basis van een ALM-studie is het beleggingsbeleid op hoofdlijnen bepaald, rekening houdend met de ambitie en risicohouding van het fonds. De laatste ALM-studie over het beleggingsbeleid op hoofdlijnen is in 2020 uitgevoerd.

Onderstaande figuur geeft het beleggingsbeleid weer, zoals dat geldt vanaf 31 januari 2025:

Beleggingsbeleid op hoofdlijnen	
Rendementsbron	
Zakelijke waarden	49,6%
Krediet	30,4%
Vastrentende waarden	20,0%
Overlays	
Rentehedge	75%
Inflatiehedge	Geen
Valutahedgeratio	USD: 70% JPY en GBP: 100% Overige valuta's: 0%

In het strategische beleggingsbeleid wordt de vermogensallocatie op hoofdlijnen, dat het bestuur op basis van de ALM-studie heeft vastgesteld, nader uitgewerkt.

Beleggingsrisico terugnemen bij hoge dekkingsgraden

In 2018 heeft het bestuur een ALM-studie uitgevoerd met als doel de randvoorwaarden van het beleggingsbeleid bij hoge dekkingsgraden te schetsen. Het bestuur is voornemens beleggingsrisico terug te nemen bij hoge dekkingsgraden. Het bestuur was voornemens dit beleid te concretiseren wanneer de actuele dekkingsgraad boven de 120% komt. De actualisering is in mei 2022 gebeurd. Het bestuur heeft besloten het beleggingsrisico vooralsnog niet terug te nemen, aangezien:

- De volledige toeslagambitie niet verleend wordt per week 1 van 2022³.
- De reële marktwaarde-dekkingsgraad nog onder de 100% ligt vanwege de hoge inflatie(verwachtingen).
- Het beleggingsbeleid in de nieuwe premiereregeling nog onzeker is.

In aanvulling op de ALM-studie van 2018 heeft het bestuur aangegeven dat het voor de hand ligt om, naast zakelijke waarden en vastrentende waarden, ook de beleggingscategorieën binnen krediet in ogenschouw te nemen bij de eventuele concretisering van het beleid.

Onderbouwing renteafdekkingsbeleid

Bij de introductie van het nFTK in 2015 en de daarmee eenmalige mogelijkheid tot een reset van het beleggingsbeleid, heeft het bestuur besloten om de renteafdekking te verlagen van 75% naar 25% en een rentestaffel te implementeren in het renteafdekkingsbeleid. Belangrijke redenen waren het zeer ruime monetaire beleid, de lage absolute renteniveaus en diversificatieoverwegingen. De staffel is bedoeld om geleidelijk terug te keren naar een renteafdekkingsniveau van 75% bij 'genormaliseerde' renteniveaus. Daarom werkt de staffel alleen bij opwaartse rentebewegingen en kent signaalwaardes waarbij het bestuur overweegt de renteafdekking te verhogen. Gedurende 2022 is de renteafdekking in twee stappen verhoogd van 25% naar 62,5%. In december 2023 heeft het bestuur besloten om de renteafdekking nog verder te verhogen naar 75%, ook rekening houdend met de toename van de verplichtingen per 1 januari 2024 als gevolg van het toeslagbesluit.

³ De toeslagambitie per week 1 van 2022 is achteraf alsnog toegekend op basis van de mogelijkheid om extra toeslag te verlenen.

Onderbouwing inflatieafdekkingsbeleid

Bij de introductie van het nFTK in 2015 heeft het bestuur besloten om geen inflatieafdekking te hanteren in het beleggingsbeleid. Dit heeft destijds geleid tot de omzetting van inflation-linked bonds naar staatsobligaties. Het bestuur concludeerde dat een inflatieafdekking niet interessant was vanwege de volgende redenen:

- Het huidige nFTK-contract kent een nominaal toetsingskader. Het afdekken van inflatierisico voegt nominaal risico toe.
- Een inflatieafdekking kost naar verwachting geld in de vorm van een inflatierisicopremie.
- Het zakelijkewaardenrisico domineert het inflatierisico.
- Er bestaat basisrisico tussen de inflatie die kan worden afgedekt in de markt en de indexatieambitie van BPF Schilders.

In het vlaggenkader worden potentiële onevenwichtigheden geïdentificeerd en gemonitord, die op (middel-) lange termijn een materiële impact kunnen hebben op het realiseren van de ambitie. Deze rapportage wordt minimaal eens per kwartaal opgesteld. Inflatierisico is één van de marktrisico's die nauwgezet wordt gemonitord.

11.7 Financieel crisisplan

BPF Schilders heeft een financieel crisisplan. Dit is opgesteld in overeenstemming met artikel 145 van de Pensioenwet. Het financieel crisisplan is in artikel 24 van het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds benoemd als onderdeel van de actuariële en bedrijfstechnische nota. In de bijlage is het financieel crisisplan opgenomen.

Dit financieel crisisplan bevat een beschrijving van maatregelen die het bestuur op korte termijn effectief zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zeer snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt.

Met het opstellen van een financieel crisisplan bereidt het bestuur zich voor op mogelijke crisissituaties, waardoor vooraf goed is vastgelegd welke situaties van crisis het fonds onderscheidt en welke maatregelen het bestuur ter beschikking heeft om deze situaties te bestrijden. Hierbij maakt het bestuur voor zover mogelijk vooraf afwegingen ten aanzien van de mate van inzetbaarheid van de maatregelen, de volgorde van inzetten van de maatregelen en een evenwichtige belangenafweging. Een belangrijk onderdeel van het financiële crisisplan is dat besluitvormingsprocessen helder zijn rondom situaties van crisis. Dit alles met als doel om in situaties van crisis een goede leidraad te hebben, zodat er geen elementen worden vergeten.

11.8 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie financiële opzet en sturing

Het premie-, toeslagen- en beleggingsbeleid wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van een ALM-studie. De haalbaarheid van de ambitie en risicohouding, aan de hand van het vastgestelde premie-, toeslagen- en beleggingsbeleid, wordt ieder kwartaal gemonitord in de ALM-monitor. Jaarlijks worden in de jaarrekening uitkomsten van het premiebeleid vastgesteld en vindt een evaluatie van de toereikendheid van de uitkomst plaats. Daarnaast wordt het premiebeleid gemonitord bij de vaststelling van de premies voor het komende jaar. Jaarlijks wordt het toeslagenbeleid gemonitord bij de vaststelling van de toeslag voor het komende jaar. Jaarlijks worden de uitkomsten van het beleggingsbeleid vastgesteld en vindt een evaluatie plaats in de jaarrekening.

12 Het beleggingsbeleid

12.1 Inleiding

De beleidsuitgangspunten en beleggingsovertuigingen vormen de basis voor het beleggingsbeleid. In de beleidsuitgangspunten zijn de ambitie en doelstellingen gedefinieerd, het premiekader bepaald, de toeslagambitie vastgesteld en de risicohouding aangegeven die sociale partners en het bestuur acceptabel vinden. De beleidsuitgangspunten vormen de basis voor de aanvaarding van de opdracht door het bestuur van BPF Schilders op grond van artikel 102a van de Pensioenwet. De beleggings-overtuigingen geven aan hoe het bestuur aankijkt tegen financiële markten en de wijze waarop dit invloed heeft op het beleggingsbeleid en de organisatie daarvan.

In de Pensioenwet is in artikel 135 vastgelegd dat een pensioenfonds een beleggingsbeleid moet voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. BPF Schilders geeft hier als volgt uitvoering aan:

1. De activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden
2. Het beleggingsbeleid wordt zo goed mogelijk afgestemd op de verplichtingen en de indexatieambitie
3. De activa worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.
4. De beleggingen worden hoofdzakelijk in gereguleerde markten belegd.
5. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het beleggingsrisico of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken;
6. De activa worden zorgvuldig gespreid om concentratie van risico te reduceren;
7. Beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde ofwel actuele waarde.
8. Een goede organisatie met deskundige leiding, adequaat toezicht, transparantie en verantwoording.
9. BPF Schilders hecht veel belang aan Maatschappelijk Verantwoord Beleggen ('MVB') en heeft in 2022 het bestaande beleid geëvalueerd en verder aangescherpt.

Alvorens de opdracht te aanvaarden gaat het bestuur met name na of de pensioenregeling, gegeven de ambitie en doelstellingen, het premiekader, de toeslagambitie en de risicohouding in financieel opzicht uitvoerbaar is en het daarop geënte beleggingsbeleid kan worden geïmplementeerd met inachtneming van het in de Pensioenwet neergelegde prudent-person beginsel. In bijlage 5 is onderbouwd hoe BPF Schilders voldoet aan de prudent-person regel.

In dit hoofdstuk wordt het proces beschreven om van de beleidsuitgangspunten te komen tot het beleggingsbeleid. Alvorens het proces te beschrijven en het resulterende beleggingsbeleid worden eerst de beleggingsovertuigingen en het beleid ten aanzien van verantwoord beleggen uiteengezet.

12.2 De beleggingsovertuigingen

BPF Schilders heeft acht beleggingsovertuigingen als beleidsuitgangspunten geformuleerd. Deze overtuigingen geven aan hoe het bestuur aankijkt tegen financiële markten en de wijze waarop dit invloed heeft op het beleggingsbeleid. BPF Schilders heeft de volgende beleggingsovertuigingen vastgesteld:

- I. BPF Schilders belegt om zijn ambitie te realiseren
- II. BPF Schilders neemt alleen risico's wanneer het fonds gelooft daarvoor voldoende te worden beloond
- III. Slechts een beperkt aantal risicobronnen biedt spreiding in tijden van stress
- IV. Het vaststellen van de strategische allocatie is de meest bepalende beleggingsbeslissing

- V. Kosten zijn van belang en dienen effectief te worden gemanaged
- VI. Transparantie en volledig begrip van de beleggingen zijn voorwaarden om “in control” te zijn
- VII. Een goed pensioen gaat over meer dan geld...
- VIII. Een goede organisatie van het vermogensbeheer is noodzakelijk voor het realiseren van de doelstellingen

De beleggingsovertuigingen zijn uitgewerkt in een aantal concrete beleidskeuzes waaraan het beleggingsbeleid wordt getoetst. De beleggingsovertuigingen, implicaties ervan en beleidskeuzes zijn opgenomen in een afzonderlijk beleidsdocument en zijn verwerkt in de verklaring inzake beleggingsbeginselen (Bijlage 1).

12.3 Het beleid ten aanzien van verantwoord beleggen

Verantwoord beleggen is gedefinieerd als het geheel van beleggingsactiviteiten waarbij bewust rekening wordt gehouden met de invloed van milieu-, sociale en corporate governance factoren (ESG).

BPF Schilders gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen een positief effect heeft op het rendement van de portefeuille en bovendien de risico's verlaagt. Het fonds geeft bij zijn beleggingskeuzes dan ook veel aandacht aan ESG-factoren. BPF Schilders heeft een bestuurlijke werkgroep maatschappelijk verantwoord beleggen en één bestuurslid met maatschappelijk verantwoord beleggen in de portefeuille.

Voor de deelnemers is bovendien niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. Het fonds heeft een brede verantwoordelijkheid om ook aan dit belang bij te dragen.

Het Verantwoord beleggen beleid wordt op vier manieren ingevuld. De eerste drie daarvan ziet BPF Schilders als onderdeel van de fiduciaire plicht en sluit aan bij wetten en regels waar het fonds zich aan gecommitteerd heeft. Voor het vierde punt – het leveren van een positieve bijdrage aan een betere wereld - geldt dat dit veel meer een vrije keuze is.

ESG-integratie voor een beter rendement-risicoprofiel

Verantwoord beleggen vormt een integraal onderdeel van de (beleggings-) activiteiten. Dat betekent dat de risico's én kansen die duurzaamheidsfactoren met zich meebrengen bewust in alle beleggingsprocessen en –activiteiten worden meegewogen. Aansluitend vraagt het fonds ook de vermogensbeheerders om bewust ESG-risico's én kansen mee te nemen in alle beleggingsactiviteiten.

Betrokken belegger die zelf het goede voorbeeld geeft

BPF Schilders vraagt niet alleen aan de vermogensbeheerders om ESG-factoren mee in beschouwing te nemen, het fonds stelt zich zelf ook op als betrokken belegger. Het fonds probeert het bestuur en de continuïteit van ondernemingen te verbeteren en financiële markten te verduurzamen. Door lange termijn risico's aan te kaarten, draagt het fonds bij aan zowel het realiseren van de ambitie een goed pensioen te kunnen bieden als aan de wens voor een meer duurzame wereld.

Uitsluiten van beleggingen die niet zijn toegestaan en/of die niet bij BPF Schilders passen

BPF Schilders stelt een ondergrens aan de beleggingen. Er wordt niet belegd in ondernemingen wanneer zij direct betrokken zijn bij de productie van en/of handel in controversiële wapens. Ook wordt niet belegd in tabaksbedrijven en kolenbedrijven.

BPF Schilders sluit tevens landen uit die mensenrechten ernstig schenden. De basis van dit beleid landenuitsluitingen is gebaseerd op een objectieve score van de Freedom House 'Freedom in the World' ranglijst, welke landen rangschikt in termen van politieke en burgerlijke rechten. De ranglijst is gebaseerd op de principes van de UN Global Compact en de Universal Declaration of Human Rights. 'Freedom in the World' beoordeelt de werkelijke rechten en vrijheden die individuen in landen hebben. Dit beleid gaat verder dan het niet beleggen in staatsobligaties van staten die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie.

Naast de directe uitsluitingen op basis van ongewenste producten of diensten (tabak, controversiële wapens, kolen) kunnen bedrijven ook worden uitgesloten op basis van hun gedrag.

Hierbij spelen behalve maatschappelijke ook financiële overwegingen een rol. Een goed voorbeeld hierbij is de CO2-reductie die zowel gericht is op het verminderen van risico's in de portefeuille als op het tegengaan van klimaatverandering. Het fonds heeft als onderdeel van haar klimaatcommitment een CO2-reductiedoel in lijn met de Climate Transition Benchmark (CTB) vastgesteld. Dit is een reductiepad dat start met een CO2-reductie van 30% in 2019 en daarna ieder jaar een verdere reductie van 7%.

Ook bedrijven die in strijd handelen met de tien Global Compact principes van de VN⁴ of de OESO richtlijnen zijn uitgesloten. De OESO richtlijnen zijn ruimer geformuleerd dan de Global Compact; consumentenbescherming en eerlijke belasting(bijdrage) zijn onderdeel van de OESO richtlijnen. Indien een bedrijf niet meer voldoet aan deze richtlijnen wordt het bedrijf binnen een jaar verkocht. Deze periode geeft de tijd om eventueel engagement te voeren en ordentelijk de positie af te bouwen.

Een positieve bijdrage aan een meer duurzame wereld

Een duurzame samenleving zorgt voor nu levende generaties zonder dat dit ten koste gaat van toekomstige generaties. BPF Schilders wil binnen de randvoorwaarde van de beste financiële belangen van zijn deelnemers een deel van het vermogen toekennen aan beleggingen die aanwijsbaar een positieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving.

Voor de uitvoering van het verantwoord beleggen beleid als betrokken belegger heeft het fonds de beschikking over meerdere instrumenten:

Stemmen

Het fonds maakt gebruik van het stemrecht en zal stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en hierover rapporteren. Het stembeleid is zo gekozen dat het aansluit bij het verantwoord beleggen beleid van het fonds. Het fonds publiceert de wijze waarop gestemd is elk kwartaal op de eigen website.

Engagement

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen vraagt het fonds de vermogensbeheerders om ook de dialoog met ondernemingen aan te gaan als daar aanleiding voor is. Vanuit twee verschillende invalshoeken worden engagementactiviteiten uitgevoerd. Proactieve engagementactiviteiten sluiten aan bij thema's die door BPF Schilders als belangrijk zijn aangeduid. Reactieve engagementactiviteiten volgen op handelingen van een bedrijf die een sterk negatieve impact hebben zoals corruptie, milieuvervuiling en mensenrechtenschendingen.

⁴ Zie: <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>

Juridische procedures

Juridische procedures zijn gericht op een specifieke verbetering in de organisatiestructuur of op het verhalen van geleden schade. Dit zijn vaak langlopende en kostbare procedures die het fonds uitsluitend aangaat samen met andere beleggers en op basis van 'no cure no pay'. Afhankelijk van het financiële belang dat in het geding is, kan het fonds ervoor kiezen zich hierin actief op te stellen, maar vaker zal het fonds zich aansluiten bij een 'class action suit' en de vordering kenbaar maken.

Impact beleggingen

BPF Schilders draagt met zijn beleggingsbeleid bij aan een duurzame samenleving, de zogenaamde Impact beleggingen. Voor een deel volgen deze uit breed gespreide portefeuilles die ook duurzame aandelen en bedrijfsobligaties bevatten. Daarnaast vraagt het fonds ook de vermogensbeheerders in infrastructuur om te zoeken naar dergelijke Impact beleggingen. Het fonds streeft er naar om 25% van de infrastructuur beleggingen positief te laten bijdragen aan het thema klimaat, met name via duurzame energie projecten. Voorwaarde is dat het rendement-risicoprofiel gelijkwaardig is aan andere beleggingen binnen deze mandaten.

Voorbeelden zijn te vinden binnen Infrastructuur (producenten van zonnepanelen, windmolenparken e.d.) en binnen bedrijfsobligaties (green bonds). Over het totaal aan Impact beleggingen en de verdeling over de verschillende beleggingscategorieën wordt jaarlijks gerapporteerd.

Naast Impact beleggingen (i.e. specifieke beleggingen gericht op specifieke thema's) zal BPF Schilders ook het totaal volume aan beleggingen in de portefeuille rapporteren dat bijdraagt aan een of meer van de 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties.

12.4 Het strategisch beleggingsbeleid

De vaststelling van de asset allocatie zoals die ook is vastgelegd in het beleggingsplan gaat in twee stappen:

- De eerste stap is het bepalen van het beleggingsbeleid op hoofdlijnen. Dit beleid omvat de verdeling van het belegd vermogen over zakelijke waarden, krediet en vastrentende waarden aangevuld met de overlays om rente-, inflatie- en valutarisico's af te dekken. Belangrijke input hierbij zijn ALM-analyses die laten zien welke gevolgen aanpassingen in het beleid hebben voor de verwachte realisatie van doelstellingen en de risico's daarbij.
- Na de vaststelling van het beleggingsbeleid op hoofdlijnen, volgt stap twee: de bepaling van de strategische asset allocatie. Hierbij wordt per bouwblok bekeken of veranderingen in de allocatie tot een verbetering van de portefeuillekarakteristieken leidt. Voor de analyses en de uiteindelijke portefeuilleconstructie worden dezelfde aannames en dezelfde verwachtingen gehanteerd als voor de ALM-analyses, zodat consistentie in de verschillende processtappen wordt gewaarborgd.

Om te voorkomen dat de uiteindelijke asset allocatie en portefeuilleconstructie te zeer afwijken van de uitgangspunten van de ALM-analyses, worden de jaarlijkse veranderingen in het beleggingsbeleid, getoetst aan de hand van twee criteria:

1. Leiden de aanpassingen in het beleid tot een verandering van ALM-risicomaten?
2. Leiden de veranderingen in het beleid niet tot een stijging van het Vereist Eigen Vermogen (VEV)?

De strategische asset allocatie

Het beleggingsbeleid op hoofdlijnen (stap 1) is al besproken in paragraaf 11.6. In deze paragraaf volgt een verdere uitleg bij de wijze waarop het strategisch beleggingsbeleid vervolgens wordt bepaald. Startpunt voor de verdere invulling van het beleggingsbeleid zijn de Economische

Toekomstverwachtingen (ETV). Deze bevatten voor verschillende economische scenario's verwachte rendementen en risico's voor de categorieën waarin BPF Schilders belegt. Met deze verwachtingen wordt de asset allocatie vastgesteld die zo goed mogelijk aansluit bij de doelstellingen, beleggingsovertuigingen en randvoorwaarden van BPF Schilders.

Indien gekozen wordt voor een andere invulling van één of meerdere portefeuilleonderdelen (bijvoorbeeld bij aanpassing van de onderlinge gewichten in een portefeuilleonderdeel), dan zal hierbij getoetst moeten worden of deze aanpassing niet leidt tot wezenlijk andere kenmerken van de portefeuilleonderdelen. Is dit wel het geval dan zal de vorige stap in het beleggingsproces opnieuw doorlopen moeten worden.

De volgende figuur bevat de strategische normwegingen per beleggingscategorie voor 2025.

Beleggingscategorie	Totale portefeuille	Rendements-portefeuille
Matchingportefeuille	20,00%	
Rendementsportefeuille	80,00%	
Aandelen ontwikkelde markten wereld		20,4%
Aandelen opkomende markten wereld		5,0%
Alternatieve aandelen strategieën		20,4%
Onroerend goed Niet-beursgenoteerd		10,00%
Infrastructuur		6,2%
Krediet		
IG-Bedrijfsobligaties		12,7%
Hypotheken		6,3%
Hoogrentend bedrijfsobligaties ontwikkelde markten		7,0%
Hoogrentend bedrijfsobligaties opkomende markten		5,0%
Hoogrentend staatsobligaties opkomende markten		7,0%
Totaal	100,0%	100,0%

Het herbalanceringsbeleid

Mede als gevolg van koersontwikkelingen en de ontwikkeling van de minder liquide beleggingen zal de feitelijke allocatie afwijken van de strategisch gewenste allocatie. Bij grote afwijkingen vindt een herbalancering van de portefeuille plaats. Het belangrijkste doel van herbalanceren is om het verwachte rendement en risico van de beleggingsportefeuille in de buurt te houden van het strategisch gewenste niveau. Gegeven deze doelstelling wordt echter wel gekeken naar een efficiënte invulling van het herbalanceringsbeleid, waarbij het zowel gaat om het verlagen van transactiekosten als om mogelijkheden om via herbalancering de rendement/risico verhouding op de portefeuille in stand te houden.

Bij herbalanceren wordt onderscheid gemaakt tussen de uitvoeringsbenchmark en de portefeuille. De uitvoeringsbenchmark is het referentiekader voor de beleggingen en wordt gebruikt voor de berekening van het normrendement in de z-score. Het herbalanceren van de uitvoeringsbenchmark is gericht op het in stand houden van het gewenste rendementsrisicoprofiel zoals in het strategisch beleggingsbeleid is vastgelegd. Hierbij worden geen transacties in de markt uitgevoerd. Het betreft een theoretische portefeuille van benchmarks. Het uitgangspunt van BPF Schilders is om elk kwartaal de uitvoeringsbenchmark te herbalanceren naar de normgewichten om zodoende goed aan te blijven

sluiten bij de strategisch normallocatie. De uitvoeringsbenchmark wordt gedefinieerd en vastgelegd in de afspraken met de fiduciair manager. Deze benchmark is opgebouwd uit de relevante benchmarks voor de beleggingscategorieën in de rendementsportefeuille en wordt bij aanvang van het beleggingsplan gewogen overeenkomstig de strategische normverdeling.

Herbalancering van de beleggingen in portefeuille vindt plaats wanneer de bandbreedtes overschreden worden. Dit wordt dagelijks gemonitord. Het gaat hierbij om bandbreedtes rondom de normgewichten. Bij herbalancering van illiquide categorieën wordt gebruik gemaakt van zogenaamde parkeerregels, waarmee illiquide categorieën gekoppeld worden aan liquide categorieën. Transacties vinden dan plaats in deze liquide categorieën om zo het risicoprofiel zoveel mogelijk in lijn te kunnen houden met het strategisch gewenste risicoprofiel. De parkeerregels worden jaarlijks vastgelegd in de fiduciaire beleggingsrichtlijnen.

ILLIQUIDE BELEGGINGSCATEGORIE LIQUIDE BELEGGINGSCATEGORIE

Niet-genoteerd onroerend goed	Genoteerd onroerend goed
Infrastructuur	50% Aandelen ontwikkeld wereldwijd 50% Alternatieve aandelenstrategieën
Private equity	50% Aandelen ontwikkeld wereldwijd 50% Alternatieve aandelenstrategieën
Hypothecaire leningen	Bedrijfsobligaties

Bij herbalancering van de portefeuille zal als volgt gehandeld worden:

- De beleggingsportefeuille zal worden geherbalanceerd naar een niveau dat halverwege de norm en de overschreden bandbreedte ligt. In geval van een overschrijding van een illiquide beleggingscategorie, die niet hersteld kan worden via een parkeerregel, zal met de CVB afgestemd worden over de te nemen stappen.
- De fiduciair manager zal zelfstandig de benodigde acties ondernemen en daar de CVB over informeren. Mocht de fiduciair manager van mening zijn dat er zwaarwegende redenen zijn om van deze herbalancering af te zien (bijvoorbeeld bij extreme marktomstandigheden), dan zal de fiduciair manager contact opnemen met het CVB om alternatieven te bespreken.
- Binnen de renteafdekkingsportefeuille zullen gelden worden vrijgemaakt of worden belegd overeenkomstig de uitgangspunten, normwegingen en bandbreedtes voor het renteafdekkingsbeleid.
- Voor de overige beleggingen zullen gelden worden vrijgemaakt of worden belegd in liquide beleggingscategorieën (zijnde categorieën waar relatief snel exposure in verworven of afgebouwd kan worden), teneinde zo goed mogelijk aansluiting te houden met de benchmark. Deze aanpak komt de handelingsnelheid en beperking van complexiteit, kosten en hoeveelheid transacties ten goede.
- Als tijdelijk alternatief voor illiquide beleggingen wordt blootstelling op- of afgebouwd in vooraf gedefinieerde liquide alternatieven zoals benoemd bij de parkeerregels in de fiduciaire richtlijnen. Een parkeerregel definieert hoe een gewenste allocatie naar een illiquide categorie wordt ingevuld zo lang als toegang (aan- of verkoop) naar deze categorie niet of niet volledig beschikbaar is als gevolg van het illiquide karakter.

Het strategisch beleid ten aanzien van het beheersen van liquiditeitsrisico

BPF Schilders loopt liquiditeitsrisico. Dit risico ontstaat voornamelijk door verplichtingen die het fonds is aangegaan door het gebruik van derivaten. Liquiditeit wordt hierbij gedefinieerd als voldoende middelen bezitten om op korte termijn de verplichtingen na te komen. Het liquiditeitsbeleid van BPF Schilders is erop gericht om het toegenomen liquiditeitsrisico zo goed mogelijk te mitigeren.

BPF Schilders acht het wenselijk het liquiditeitsrisico te beperken en heeft een beleid opgesteld waarmee:

- Grenzen worden gesteld aan de mate van liquiditeitsrisico en deze grenzen worden gemonitord; en
- Mitigerende maatregelen vooraf in kaart worden gebracht om snel te kunnen acteren in geval van een liquiditeitscrisis.

Voor het vaststellen en bijsturen van de liquiditeitspositie maakt BPF Schilders gebruik van de Total Coverage Ratio (TCR). Deze indicator geeft de ratio van de beschikbare capaciteit t.o.v. de benodigde liquiditeit weer.

Beschikbare liquiditeit = liquiditeiten + staatsobligaties (na marktschok en afslag)

Vereiste liquiditeit = negatieve waarde rentederivaten + negatieve waarde valutaderivaten + initial margin + [verplichtingen-premie] + [commitments-parkeerregels]

Ten behoeve van het risicomanagement analyseert BPF Schilders de kortetermijnschokken. Hiertoe wordt een scenario gedefinieerd dat betrekking heeft op (historische) marktschokken met een horizon van ongeveer 1 maand. Deze schokken zijn gebaseerd op de slechtste scenario's sinds 2005. In onderstaande tabel zijn voor de verschillende bronnen van liquiditeitsvereisten de definities weergegeven per ultimo 2022. Deze scenario's worden jaarlijks herijkt.

BRON VAN LIQUIDITEITSVEREISTEN	KORTE TERMIJN SCHOK (1 maand)
---	--

Renteverandering	Rente + 1%
Wisselkoersverandering	Wisselkoers + 10%
Inflatieverandering	Inflatieverwachting – 0,75%
Pensioenverplichtingen	1/12 ^e deel van de verwachte verplichtingen voor de eerstvolgende 12 maanden
Commitments	100% van de openstaande commitments
Initial Margin	65bp maal rentegevoeligheid (PV01) van centraal geclearde swaps

De TCR wordt bepaald door rekening te houden met de afslagen en schokken op de beschikbare en vereiste liquiditeit.

Uitgangspunt is dat de TCR minimaal 120% (groen) dient te bedragen. Daaronder is bijsturing gewenst (oranje). Bij een niveau van minder dan 100% (rood) is direct ingrijpen benodigd. Overtollige liquiditeiten boven de grens van de TCR van 140% zullen zoveel mogelijk belegd worden.

Het strategisch beleid ten aanzien van het afdekken van het valutarisico

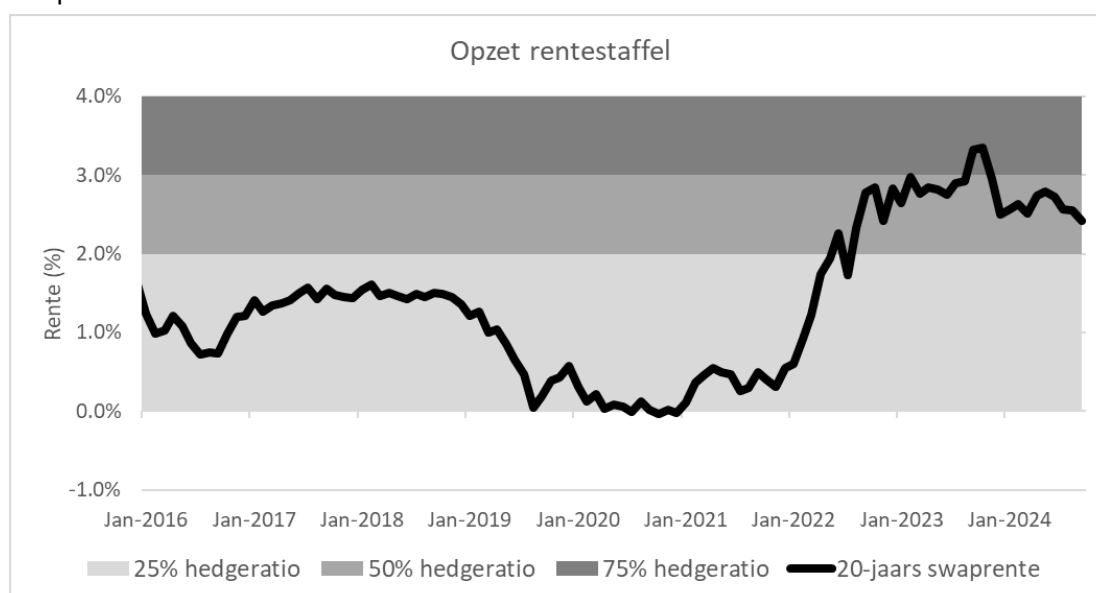
Wisselkoersschommelingen leiden tot waardeveranderingen van beleggingen die in andere valuta's dan de euro genoteerd zijn. Om al te grote schommelingen in de waarderingen te voorkomen wordt het wisselkoersrisico daarom deels afgedekt via de valutahedge. De afdekking van het wisselkoersrisico is daarbij als volgt:

Valutahedgebeleid			
	USD	JPY/GBP	Overig
Hedgeratio	70%	100%	0%

Het strategisch beleid ten aanzien van het afdekken van het renterisico

Rentebewegingen beïnvloeden de contante waarde van de verplichtingen en leiden tot volatiliteit van de dekkingsgraad. Het pensioenfonds beschouwt dit als een risico waar geen beloning tegenover staat en dekt dit risico normaal gesproken grotendeels af met een rentehedge. Bij de introductie van het nFTK in 2015 en de daarmee eenmalige mogelijkheid tot een reset van het beleggingsbeleid, heeft het bestuur besloten om de renteafdekking te verlagen van 75% naar 25% en een rentestaffel te implementeren in het renteafdekkingsbeleid. Deze rentestaffel geeft signaalwaarden weer die voor het bestuur aanleiding zijn om de mate van renteafdekking aan te passen. De staffel werkt alleen opwaarts. Per eind september 2022 bedroeg de renteafdekking 50% en in november 2022 heeft het bestuur besloten om de renteafdekking verder te verhogen naar ca. 62,5%, waarbij tevens rekening is gehouden met de toename van de verplichtingen per 1 januari 2023 als gevolg van het toeslagbesluit. In december 2023 heeft het bestuur besloten om de renteafdekking nog verder te verhogen naar 75%, ook rekening houdend met de toename van de verplichtingen per 1 januari 2024 als gevolg van het toeslagbesluit. De onderbouwing voor dit beleid en het huidige denkbeeld hierover is reeds eerder aan bod gekomen (zie paragraaf 11.6). Het renteafdekkingsbeleid wordt periodiek beschouwd, rekening houdend met veranderde omstandigheden en verwachtingen.

Uitgangspunt voor het rentehedge beleid is de rentestaffel, gebaseerd op de 20-jaars Europese swaprente:

Tevens speelt, nu de overgang naar een nieuw pensioenstelsel dichterbij komt, het beschermen van de beoogde invaardekkingsgraad een rol.

Een eenmaal doorgevoerde eerste verhoging van de rentehedge wordt niet teruggedraaid bij een hernieuwde daling van de rente tot onder de staffelgrens omdat een dergelijke beweging van de rente zou kunnen wijzen op structureel lage renteniveaus.

De afdekking van het renterisico heeft betrekking op de gevoeligheid voor bewegingen in de marktrente, dus zonder aanpassing als gevolg van de UFR. In het verleden heeft BPF Schilders ervoor gekozen geen swaps met langere looptijden dan 30 jaar bij de afdekking van het renterisico te gebruiken. Redenen waren een betere liquiditeit en een hoger verwacht rendement. Sinds de verhoging van de rentehedge van 50% naar 62,5% en december 2023 naar 75% vindt ook beperkt renteafdekking plaats voor looptijden langer dan 30 jaar om het curverisico niet teveel te laten oplopen. Bij een relatief lage afdekking speelt curverisico een minder prominente rol. De afdekkingspercentages per looptijdsegment worden jaarlijks vastgelegd in de fiduciaire beleggingsrichtlijnen. De beleggingen in staatsobligaties en de renteoverlay worden beheerd in één integraal mandaat, waarbij de portefeuillebeheerder binnen zijn mandaat ruimte heeft om staatsobligaties te vervangen door een combinatie van kas en swaps of omgekeerd, afhankelijk van de aantrekkelijkheid van deze instrumenten.

12.5 De strategische benchmark en normportefeuille 2025

De strategische benchmark ('SBM') is een combinatie van de allocatie in het betreffende jaar en de benchmarks die aan elke beleggingscategorie gekoppeld zijn. Het toekennen van benchmarks per beleggingscategorie heeft daarbij drie belangrijke functies:

- 1) Het maken van strategische keuzes in het beleggingsbeleid. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld een specifieke weging voor Aandelen in volwassen en opkomende markten.
- 2) Performanceberekening. Door de behaalde rendementen af te zetten tegen de rendementen van de benchmark kunnen de prestaties van portefeuillebeheerders objectief gemeten worden.
- 3) Risicomanagement. Voor de liquide beleggingen is de vaststelling van een maximale tracking error een krachtig instrument om de implementatierisico's te beperken. De tracking error geeft aan hoeveel het feitelijk rendement naar verwachting af mag wijken van het rendement van de benchmark.

De strategische benchmark (SBM) voor 2025 ziet er als volgt uit:

Beleggingscategorie	Zakelijk/ vastrentend	Benchmark	Bloomberg Ticker	Weging per 31/01/ 2025
Matchingportefeuille				100,0%
Renteafdeckingsmandaat	Vastrentend	Portefeuillerendement		100,0%
Rendementsportefeuille				100,0%
Aandelen ontwikkelde landen				20,4%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI World Climate Change Net Total Return EUR Index	MXWOCLNE	20,4%
Aandelen opkomende landen				5,0%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI Emerging Net Total Return USD Index	NDUEEGF	5,0%
Allocatiestrategieën (Aandelen alternative equity)	Zakelijk	FTSE Developed Comprehensive Factor Net Tax Index	FDEVCPFN	20,4%
Onroerend Goed				10,0%
Niet genoteerd Onroerend Goed				
<i>Niet genoteerd Nederland/Europa</i>	Zakelijk	Samengestelde benchmark o.b.v. onderstaande indices en actuele gewichten in portefeuille: MSCI Dutch Total Return Residential Property MSCI Dutch Total Return Retail Property	NB	
Genoteerd Onroerend Goed				
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	FTSE/EPRA Global Developed Index TR ND EUR	TRNGLE	
Alternatieve beleggingen				6,2%
<i>Private equity</i>	Zakelijk	Preqin Quarterly Private Equity Index	NB	0,0%
<i>Infrastructuur</i>	Zakelijk	Eurozone inflatie (HICP ex-tobacco) + 5%	CPTFEMU	6,2%
<i>Hedge Funds</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	0,0%
Vastrentende waarden				19,0%
Investment Grade				
<i>Hypothecaire leningen</i>	Vastrentend	Portefeuillerendement	NB	6,3%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	Vastrentend	Bloomberg Euro Aggregate Corporate ex Tobacco 25% sector capped Index	H34597EU	12,7%
Vastrentende waarden				19,0%
hoogrentend				
<i>Hoogrentend bedrijven</i> <i>Ontwikkelde markten</i>	Zakelijk	50% ICE BofAML High Yield Master II issuer constrained index + 50% ICE BofAML European Currency HY issuer constrained ex. Sub-Financials****	Q9DL	7,0%
<i>Hoogrentend bedrijven</i> <i>Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan CEMBI Broad Diversified index	JBCDCOMP	5,0%
<i>Hoogrentend landen</i> <i>Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan GBI-EM Global Diversified customized (landenbeleid Cliënt)	JGENGTEU	7,0%
Liquiditeiten	Vastrentend	European Central Bank ESTR OIS	OISESTR	0,0%

De normportefeuille

De normportefeuille kan beschouwd worden als de SBM waarbij de benchmarks moeten voldoen aan een aantal eisen die in de wet zijn vastgelegd. De normportefeuille is de basis voor berekening van de Z-score. De wetgever gebruikt de Z-score als maatstaf voor de kwaliteit van de uitvoering van het beleggingsbeleid van pensioenfondsen.

De belangrijkste eisen aan benchmarks in de normportefeuille zijn dat ze representatief, breed samengesteld, belegbaar en objectief meetbaar moeten zijn. Als voor een beleggingscategorie geen benchmark beschikbaar is die aan deze criteria voldoet, kan worden gekozen voor een (korte) rentebenchmark plus opslag of voor het 'portefeuillerendement'. Omdat een rentebenchmark niet representatief is en qua risico/rendement sterk afwijkt van het werkelijke rendement van infrastructuur, privaat vastgoed, Private Equity en hypotheek zal hiervoor het portefeuillerendement worden gebruikt.

Bij beleggingen waarbij de uitvoering niet gericht is op het behalen van rendement, maar op afdekking van risico's is het toegestaan om eigen benchmarks te definiëren die aansluiten bij het beleid. In dit geval gaat het om overlays voor rente- en valutarisico.

De normportefeuille in 2025 is hieronder weergegeven.

Beleggingscategorie	Zakelijk/ vastrentend	Benchmark	Bloomberg Ticker	Weging per 31/1/ 2025
Matchingportefeuille				100,0%
Renteafdeckingsmandaat	Vastrentend	Portefeuillerendement		100,0%
Rendementsportefeuille				100,0%
Aandelen ontwikkelde landen				20,4%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI World Climate Change Net Total Return EUR Index	MXWOCLNE	20,4%
Aandelen opkomende landen				5,0%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI Emerging Net Total Return USD Index	NDUEEGF	5,0%
Allocatiestrategieën (Aandelen alternative equity)	Zakelijk	FTSE Developed Comprehensive Factor Net Tax Index	FDEVCPFN	20,4%
Onroerend Goed				10,0%
Niet genoteerd Onroerend Goed				
<i>Niet genoteerd Nederland/Europa</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	
Genoteerd Onroerend Goed				
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	FTSE/EPRA Global Developed Index TR ND EUR	TRNGLE	
Alternatieve beleggingen				6,2%
<i>Private equity</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	0,0%
<i>Infrastructuur</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	6,2%
<i>Hedge Funds</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	0,0%
Vastrentende waarden				19,0%
Investment Grade				
<i>Hypothecaire leningen</i>	Vastrentend	Portefeuillerendement	NB	6,3%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	Vastrentend	Bloomberg Euro Aggregate Corporate ex Tobacco 25% sector capped Index	H34597EU	12,7%
Vastrentende waarden hoogrentend				19,0%
<i>Hoogrentend bedrijven</i> <i>Ontwikkelde markten</i>	Zakelijk	50% ICE BofAML High Yield Master II issuer constrained index + 50% ICE BofAML European Currency HY issuer constrained ex. Sub-Financials****	Q9DL	7,0%
<i>Hoogrentend bedrijven</i> <i>Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan CEMBI Broad Diversified index	JBCDCOMP	5,0%
<i>Hoogrentend landen</i> <i>Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan GBI-EM Global Diversified customized (landenbeleid Cliënt)	JGENGTEU	7,0%
Liquiditeiten	Vastrentend	European Central Bank ESTR OIS	OISESTR	0,0%

12.6 Beleggingsmandaten

Het strategische beleid is vastgelegd in het beleggingsplan. Dit beleggingsplan is samen met de zogenaamde investment cases, die voor elke beleggingscategorie worden opgesteld, de basis voor ieder beleggingsmandaat. Het beleggingsmandaat beschrijft de opdracht van BPF Schilders aan de uitvoerder per beleggingscategorie. De opdracht bevat niet alleen richtlijnen met betrekking tot de gewenste verdeling over regio's en/of sectoren, maar ook restricties als het gaat om de toegestane instrumenten om mee te beleggen en het gebruik van leverage.

Om een betere indruk te geven van hoe deze mandaten eruit zien is in de volgende figuur een voorbeeld gegeven, inclusief een korte uitleg per onderdeel van het mandaat.

Richtlijn	Uitvoering
Type opdracht	Korte omschrijving van de opdracht, bijvoorbeeld manager selectie of uitvoering van een afdeckingsmandaat.
Governance	Bij welke beslissingen is bijvoorbeeld nog toestemming van het pensioenfonds nodig. Mogen nieuwe investeringen gedaan worden?
Benchmark	De benchmark die wordt meegegeven aan de uitvoerder.
Toegestane instrumenten	Welke financiële instrumenten mogen allemaal gebruikt worden om de beleggingen te implementeren?
Toegestane landen	In welke landen/regio's mag worden belegd?
Toegestane uitgevers	Welke emittenten zijn toegestaan?
Off benchmark beleggingen	Welke ruimte heeft de uitvoerder om af te wijken van de benchmark?
Richtlijnen voor portefeuille inrichting	
Regio / landen	Welke eisen gelden bij de verdeling over landen/regio's?
Sectoren	Welke eisen gelden bij de verdeling over sectoren?
Individuele titels	Gelden maxima aan omvang van individuele beleggingen?
Risicobudget	Hoeveel risico mag de uitvoerder nemen? Absoluut en ten opzichte van de benchmark (bijvoorbeeld gevat in een tracking error).
Kasbeheer	Hoeveel kas is toegestaan binnen de beleggingscategorie?
Leverage	Hoeveel roodstand is toegestaan?
Liquiditeit	Hoe vaak is in- of uitstappen mogelijk?
Richtlijnen voor portefeuille beheer	
Valutabeleid	Wat moet met valutarisico worden gedaan?
Repos	Zijn beleggingen beschikbaar voor repo-transacties?
Shorting	Mag de uitvoerder beleggingen short gaan?
Securities lending	Zijn beleggingen beschikbaar voor securities lending?
Derivaten gebruik	Zijn derivaten toegestaan?
Overige Richtlijnen	
ESG	Is sprake van een uitsluitingenlijst of is er een andere relatie met ESG?
Overig	Nadere bepalingen.

De volgende stap in het beleggingsproces is de samenstelling van de daadwerkelijke portefeuille.

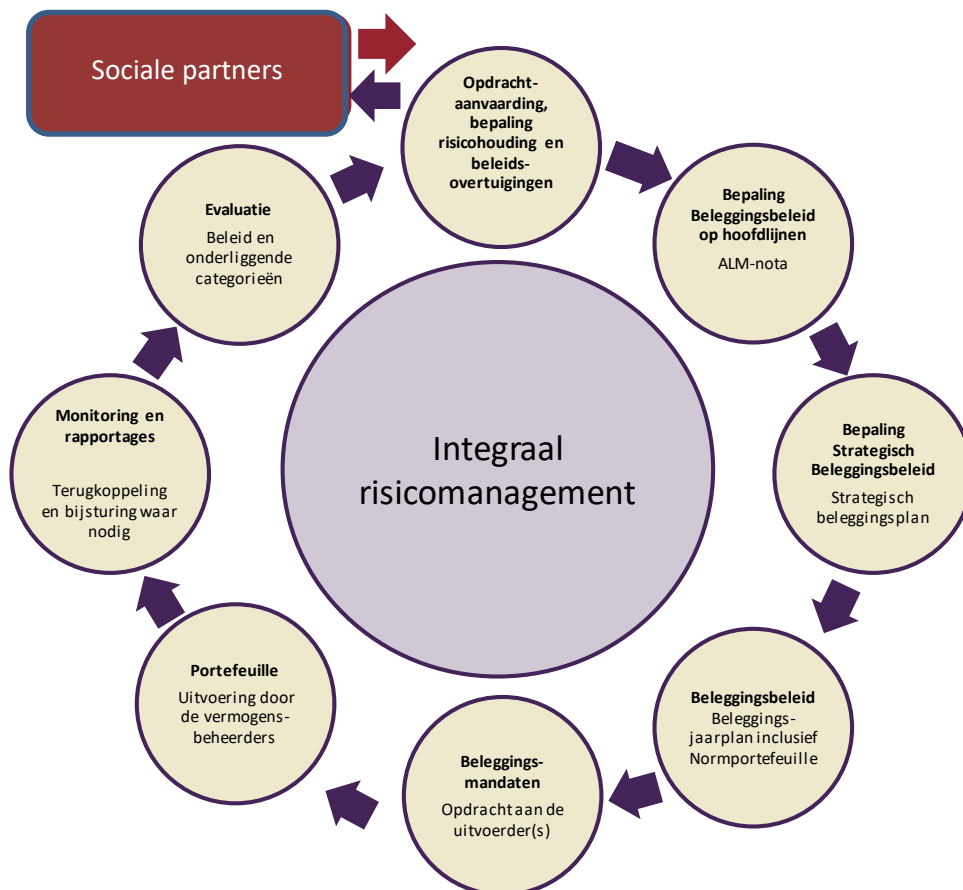
12.7 Cyclus voor vaststelling, monitoring en evaluatie beleggingsbeleid

De vaststelling, monitoring en evaluatie van het beleggingsbeleid kent twee typen cycli met elk een eigen doorlooptijd:

- Een cyclus voor vaststelling op portefeuilleniveau
- Een cyclus voor vaststelling per beleggingscategorie

Cyclus op portefeuilleniveau

De vaststelling, monitoring en evaluatie van het beleggingsbeleid zijn onderdeel van de cyclus zoals weergegeven in de volgende figuur:

Het beleggingsproces start met de opdrachtaanvaarding. Deze bevat vaststelling van de doelstellingen van BPF Schilders, inclusief de beleidsuitgangspunten. In de volgende stap wordt het beleid op hoofdlijnen met behulp van ALM bepaald. Het beleid op hoofdlijnen is het startpunt voor vaststelling van het strategische beleid en de strategische allocatie. Het strategisch beleid en de strategische allocatie vormen de basis voor het beleggingsjaarplan waarin onder andere de normportefeuille voor het betreffende jaar wordt vastgelegd. Dit plan wordt verder uitgewerkt in mandaten per beleggingscategorie. Deze mandaten beschrijven de opdracht aan de uitvoerder, op basis waarvan het vermogen daadwerkelijk wordt belegd. De uitvoering van het beleid wordt gemonitord aan de hand van maand- en kwartaalrapportages zodat het beleid waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Risicomanagement raakt alle onderdelen van de beleggingscyclus en bestrijkt zowel de financiële als de operationele risico's.

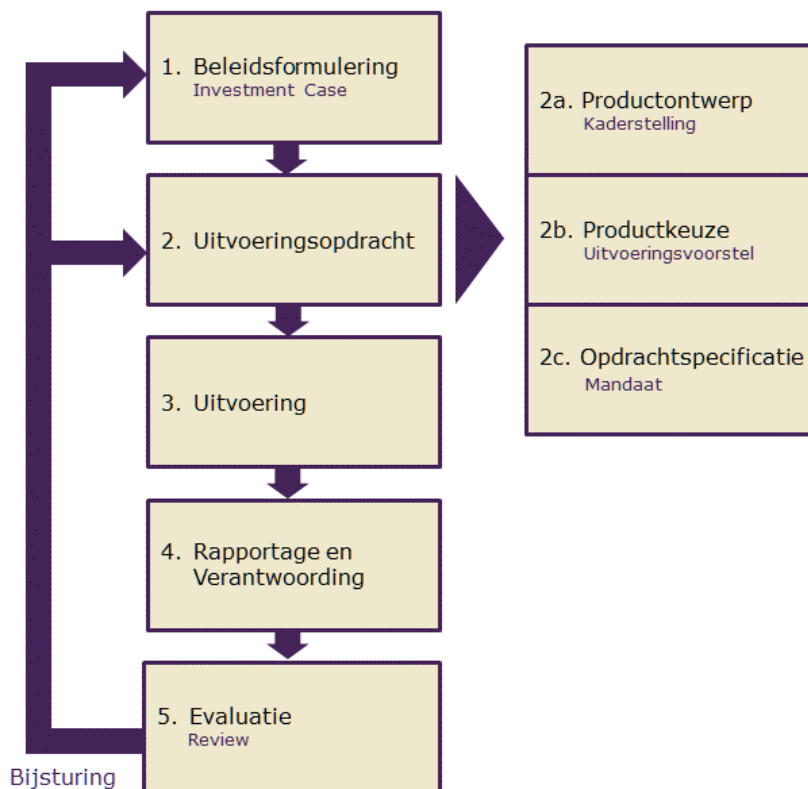
De opdrachtaanvaarding, de ALM en vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid worden minimaal 1x per 3 jaar herijkt (of vaker indien nodig). Het beleggingsjaarplan en de

beleggingsmandaten worden jaarlijks herijkt. Portefeuillebeheer en monitoring vindt doorlopend plaats.

Het bestuur ontvangt zowel maandelijks als per kwartaal rapportages die BPF Schilders in staat stellen om het gevoerde beleid te monitoren en waar nodig bij te stellen. De rapportages worden behandeld en besproken in de commissie Vermogensbeheer en zijn vast onderdeel van de bestuursvergaderingen. Het bestuur monitort en evalueert het beleid op een continue basis zodat indien nodig het beleid te allen tijde kan worden bijgesteld.

Cyclus per beleggingscategorie

Het beleid per beleggingscategorie kan als volgt grafisch worden weergegeven:

De cyclus wordt standaard één keer per drie à vijf jaar doorlopen, maar als daar aanleiding toe is zal dit vaker gebeuren. Aanleiding kan in dit geval bijvoorbeeld verandering in wet- en regelgeving zijn of tegenvallende prestaties van de categorie of van de managers die de beleggingen implementeren.

Het beleid per beleggingscategorie is vastgelegd in een investment case die wordt vastgesteld door het bestuur. De CVB is vervolgens verantwoordelijk voor de vertaling in de uitvoeringsopdracht, de keuze voor de uitvoerder en het opstellen van het mandaat. De eerdergenoemde maand- en kwartaalrapportages stellen BPF Schilders ook hier in staat om het gevoerde beleid te monitoren en waar nodig bij te stellen.

Waarderingsbeleid

De waardering van de beleggingen zal worden uitgevoerd door de custodian BoNY. De waardering geschiedt op basis van onderstaande uitgangspunten en veronderstellingen.

Vastgoed en Infrastructuur

Bij niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen, die beleggen in Vastgoed of Infrastructuur, vindt de waardering plaats op reële waarde waarvoor de nettovermogenswaarde wordt gehanteerd zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen waarbij sprake is van een actieve markt worden gewaardeerd tegen de officiële slotkoersen. Bij niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in open end beleggingsfondsen die beleggen in aandelen vindt de waardering plaats op reële waarde waarvoor nettovermogenswaarde wordt gehanteerd zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in closed end beleggingsfondsen (inclusief deelnemingen) die beleggen in Private equity worden gewaardeerd tegen de reële waarde zoals geschat door de externe manager of het management van de betreffende belegging, zijnde de nettovermogenswaarde. De waardering ultimo boekjaar geschiedt op basis van de waardering ultimo derde kwartaal zoals opgegeven door de externe manager, kasstromen in het laatste kwartaal en een schatting voor de herwaardering in het laatste kwartaal gebaseerd op relevante marktindices.

Vastrentende waarden en Hypotheken

Leningen worden gewaardeerd op basis van broker quotes of een model waarbij toekomstige kasstromen contant gemaakt worden waarbij de variabelen uit actieve markten worden afgeleid of waarbij één of meerdere variabelen niet uit een actieve markt zijn af te leiden.

Beursgenoteerde obligaties waarbij sprake is van een actieve markt worden gewaardeerd tegen de officiële slotkoersen, verhoogd met de lopende rente. Bij niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in open end beleggingsfondsen, die beleggen in obligaties of hypotheekleningen, vindt de waardering plaats op reële waarde waarvoor nettovermogenswaarde wordt gehanteerd, zoals gepubliceerd door de fondsbeheerder.

Het saldo van de bankrekeningen en geldmarktinstrumenten op naam van BPF Schilders wordt gewaardeerd tegen de reële waarde. Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde.

Derivaten

Beursgenoteerde derivaten waarbij sprake is van een actieve markt worden gewaardeerd tegen de officiële slotkoersen. Beursgenoteerde derivaten waarbij geen sprake is van een actieve markt en niet-beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd op basis van een model waarbij de variabelen uit actieve markten worden afgeleid. Als van één of meerdere variabelen geen volledig objectief waarneembare marktgegevens beschikbaar zijn, wordt bij toepassing van het model gebruik gemaakt van inschattingen of aannames.

Overige beleggingen

Niet-beursgenoteerde kapitaalbelangen in closed end beleggingsfondsen (inclusief deelnemingen) die beleggen in hedgefondsen worden gewaardeerd tegen de nettovermogenswaarde zoals geschat door de externe manager.

Vorderingen uit hoofde van beleggingen

De vorderingen uit hoofde van beleggingen worden verantwoord tegen de nominale waarde eventueel gecorrigeerd met de voorziening voor oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn verantwoord tegen de nominale waarde eventueel gecorrigeerd met de voorziening voor oninbaarheid. De voorziening voor oninbaarheid wordt bepaald aan de hand van de beoordeling van het kredietrisico van verschillende geïdentificeerde risico categorieën van debiteuren.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Waarderingsmethoden

Voor het bepalen van de reële waarde wordt het volgende hiërarchische onderscheid in waarderingsmethoden gemaakt afhankelijk van de beschikbaarheid van objectieve gegevens.

- Directe marktnoteringen - Beleggingen die worden verhandeld op actieve en publieke markten. Deze noteringen betreffen alle posities waarvan de reële waarde is gebaseerd op een direct verhandelbare prijs in de huidige marktomstandigheden.
- Afgeleide marktnoteringen - Beleggingen die worden gewaardeerd op basis van een model waarbij alle variabelen uit de markt zijn af te leiden. Tevens vallen hieronder de open end fondsbeleggingen waarvan minder frequent een nettovermogenswaarde wordt ontvangen maar waarop wel gehandeld kan worden.
- Waarderingsmodellen en technieken - Hieronder zijn alle beleggingen opgenomen waarvan de reële waarde is gebaseerd op waarderingsmodellen en -technieken waarbij inschattingen zijn gemaakt door het management vanwege het ontbreken van volledig waarneembare marktgegevens. Tevens worden hieronder closed end fondsbeleggingen verantwoord. Een distressed asset is een asset waarbij de omstandigheden dusdanig zijn waarbij een herstructurering of gedwongen verkoop onvermijdelijk is. Bij de waardering van distressed assets wordt getoetst of het waarschijnlijk is (more likely than not (>50%)) dat de continuïteit gewaarborgd blijft. Als dat het geval is, wordt gewaardeerd op basis van verwachtingswaarde, is dat niet het geval dan wordt gewaardeerd op basis van liquiditeitswaarde.

Waarderingsniveaus beleggingscategorieën			
	Directe markt-noteringen	Afgeleide markt-noteringen	Waarderings-modellen en - technieken
Vastgoed en Infrastructuur		X	X
Aandelen	X		X
Vastrentende waarden en Hypotheken	X	X	X
Derivaten		X	X
Overige beleggingen	X		X
Derivaten Passiva		X	X

Bijlage 1: Verklaring inzake Beleggingsbeginselen

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf

1.1 Inleiding

Doelstelling

Dit document, hierna “de verklaring”, geeft beknopt de door het bestuur opgestelde uitgangspunten weer van het beleggingsbeleid van het Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf, hierna “BPF Schilders”. De verklaring omvat onder meer onderwerpen als de strategische allocatie van activa in het licht van de aard en de looptijd van de pensioenverplichtingen, de toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico’s, de risicohouding, het gevoerde risicoprofiel, de risicobeheerprocedures en de wijze waarop in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

Deze tekst is voor het laatst in november 2020 herzien. Om de drie jaren en iedere keer na een belangrijke aanpassing van het beleggingsbeleid zal deze Verklaring inzake Beleggingsbeginselen opnieuw worden herzien. Dit document wordt aan de deelnemer en andere belanghebbenden verstrekt als hij/zij er om vraagt en tevens op de website van het pensioenfonds gepubliceerd.

Achtergrond

De ABTN heeft de bedoeling het actuariële en bedrijfstechnische beleid transparant te maken en heeft aldus de hoedanigheid van een bedrijfsplan dat het algeheel functioneren inzichtelijk maakt. Als bijlage bij de ABTN moeten pensioenfondsen een Verklaring inzake beleggingsbeginselen opstellen en actueel houden.

De Verklaring inzake Beleggingsbeginselen is als volgt opgebouwd:

1.2 Organisatie van het beleid en het proces

BPF Schilders is het verplicht gestelde bedrijfstakpensioenfonds voor het schilders-, afwerkings- en glaszetbedrijf. De laatst afgegeven verplichtstelling dateert van 18 september 2015. BPF Schilders verzorgt in opdracht van sociale partners de opbouw en betaling van de pensioenen voor alle werkenden, inclusief ondernemers zonder personeel, en pensioengerechtigden in de sector. Daartoe brengt BPF Schilders premies, opbrengsten en andere baten bijeen. BPF Schilders belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van BPF Schilders.

Verantwoording

BPF Schilders is zich bewust van de maatschappelijke rol die het als bedrijfstakpensioenfonds vervult. Die rol dwingt tot zorgvuldigheid van handelen en een verantwoording van beleggingsbeleid en – uitvoering en de mogelijke gevolgen die het heeft voor de belanghebbenden.

Taken en verantwoordelijkheden

BPF Schilders wordt bestuurd door een bestuur van acht leden. Het interne toezicht wordt uitgeoefend door een Raad van Toezicht die uit drie leden bestaat. Bestuur en Raad van Toezicht leggen verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan.

Het bestuur is, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van BPF Schilders.

Het bestuur stelt de strategie en het beleid vast van BPF Schilders. De uitvoering van de daar uit voortvloeiende taken is door middel van vier uitvoeringsovereenkomsten en één bijbehorende Service Level Agreement (SLA) voor een belangrijk deel uitbesteed.

Tot de verantwoordelijkheden van het bestuur behoren, wat betreft het beleggingsbeleid:

- a. de organisatie en inrichting van het beleggingsproces;
- b. het vaststellen van de beleggingsbeginselen;
- c. het vaststellen van de risicohouding;
- d. het vaststellen van de in aanmerking komende beleggingscategorieën door het opstellen en beoordelen van investment cases;
- e. het vaststellen van de economische scenario's;
- f. het (laten) uitvoeren en analyseren van een Asset Liability Management Studie;
- g. het vaststellen van de strategische allocatie en bijbehorende bandbreedtes;
- h. het vaststellen van de rente-, inflatie- en valutahedge;
- i. de keuze van de benchmarks;
- j. het vaststellen van de normportefeuille;
- k. het vaststellen van de eisen die aan de uitvoering van het onderliggende vermogensbeheer worden gesteld door het opstellen van kaderstellingen;
- l. het selecteren van vermogensbeheerders aan de hand van een uitvoeringsvoorstel;
- m. het contracteren en mandateren van vermogensbeheerders;
- n. het monitoren van de beleggingsportefeuille als geheel en de onderliggende vermogensbeheerders;
- o. het risicobeheer van de beleggingsportefeuille;
- p. het evalueren van het beleggingsbeleid.

Van Lanschot Kempen is als fiduciair vermogensbeheerder aangesteld om het beschikbare vermogen te beleggen in overeenstemming met het vastgestelde beleggingsbeleid en legt verantwoording af aan het bestuur. Daartoe allocceert de fiduciair het vermogen van het pensioenfonds aan de door het bestuur geselecteerde, onderliggende vermogensbeheerders en stuurt deze aan.

Het bestuur heeft een commissie Vermogensbeheer (CVB) ingesteld die het bestuur adviseert over het beleggingsbeleid en gemandateerd is binnen het beleid de fiduciair manager aan te sturen. De CVB bestaat uit tenminste drie bestuursleden, waaronder het expert bestuurslid met de portefeuille vermogensbeheer, alsmede twee tot vier onafhankelijke deskundige externe adviseurs. De commissie staat onder leiding van een voorzitter, welke tevens portefeuillehouder is voor het beleidsterrein van de commissie. De commissie en haar leden worden benoemd door het Bestuur. Het functioneren van de CVB is in een specifiek reglement geregeld.

De CVB heeft tot taak het adviseren over het beleggingsbeleid en het monitoren van de uitvoering van dit beleid. De commissie adviseert het Bestuur over:

- a. De lange termijn verwachte ontwikkelingen op de mondiale geld- en kapitaalmarkten, voor zover relevant voor de beleggingen van het fonds;
- b. Het lange termijn verwachte rente- en koersverloop op deze markten;
- c. De beleggingsbeginselen en policy beliefs van het fonds;

- d. Strategische asset allocatie;
- e. Investment cases;
- f. Kaderstellingen;
- g. De toegepaste benchmarks en de nadere invulling van beleggingscategorieën en de daarbij toegepaste strategieën;
- h. Het beleggingsuniversum (instrumentarium en soort producten);
- i. Het rente-, valuta-, liquiditeits-, tegenpartijen- en derivatenbeleid;
- j. Het selectieproces van externe vermogensbeheerders;
- k. Het herbalanceringsbeleid;
- l. Het liquiditeitsbeleid
- m. Best executionbeleid
- n. Broker- en tegenpartijenbeleid
- o. Het beleid ten aanzien van aanpassingen in het vermogensbeheer indien het daadwerkelijke risico van de beleggingen het risicobudget overschrijdt;
- p. Het beleid inzake securities lending en collateral van het fonds;
- q. Het cashmanagement en het geldmarktbeleid van het fonds;
- r. De beleggingsinhoudelijke aspecten van maatschappelijk verantwoord beleggen;
- s. Alle overige onderwerpen op het gebied van vermogensbeheer waarover het bestuur advies aan de commissie vraagt.

De commissie besluit over de uitvoering en invulling van het beleggingsbeleid. Dit behelst onder andere het besluiten over uitvoeringsvoorstellen en het besluiten over wijzigingen in fondsvoorwaarden en mandaten, voor zover deze niet conflicteren met het strategisch beleggingsbeleid en de selectie van externe vermogensbeheerders.

De CVB heeft tevens de volgende uitvoerende taken:

- a. Het monitoren (kennis nemen) van financiële ontwikkelingen aan de hand van dashboards en/of rapportages;
- b. Het beoordelen van performancerapportages ten aanzien van vermogensbeheer;
- c. Evaluatie van externe vermogensbeheerders en beleggingscategorieën.

Beleggingsbeginselen

Het bestuur van BPF Schilders heeft een set van acht beleggingsovertuigingen vastgesteld die dienen als basis voor het strategisch beheer van de beleggingsportefeuille. De beleggingsovertuigingen zijn een leidraad voor het nemen van beleggingsbeslissingen, die veelal een afweging vereisen van meerdere, onderling gerelateerde factoren. Ze plaatsen de besluiten van BPF Schilders in hun context, reflecteren de waarden en geven rekenschap aan de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds om zijn deelnemers van een goed pensioen te voorzien en zijn continuïteit zeker te stellen.

I BPF Schilders belegt om zijn ambitie te realiseren.

BPF Schilders heeft de ambitie zijn deelnemers een prijs-geïndexeerd pensioen te bieden. Het realiseren van een voldoende hoog rendement op de beleggingen binnen de vooraf gestelde risicokaders is daarvoor noodzakelijk. Daarbij gelden evenredige belangen voor de verschillende generaties.

Beleidskeuzes:

- De verplichtingenstructuur van het pensioenfonds en de ambitie vormen het vertrekpunt voor de inrichting van de beleggingsportefeuille en het nagestreefde rendement.
- Het evenredige belang voor verschillende generaties brengt met zich mee dat het veiligstellen van de continuïteit en het voldoen aan de vereiste dekkingsgraad randvoorwaarden van het beleid zijn. De indexatieambitie moet worden gerealiseerd binnen vooraf gestelde risicokaders. Blijkt het verlenen van toeslagen binnen deze kaders in enig jaar niet mogelijk, dan moet de ambitie tijdelijk worden uitgesteld of, in het uiterste geval, worden bijgesteld.
- Er wordt niet meer risico genomen dan nodig voor het behalen van de ambitie. Een hoge reële dekkingsgraad kan aanleiding zijn om het te nemen beleggingsrisico te verminderen.
- De periode waarin aanspraken op pensioen worden opgebouwd is lang. BPF Schilders betreft daarom de lengte van de beleggingshorizon uitdrukkelijk bij zijn beleggingskeuzes zodat kan worden geprofiteerd van positieve rendementsverschillen die zich op de lange termijn materialiseren. Zo is naar verwachting het rendement op aandelen op langere termijn hoger dan op obligaties.
- BPF Schilders gelooft dat maatschappelijk verantwoord beleggen een positief effect heeft op het rendement van de portefeuille en bovendien de risico's verlaagt. Het fonds geeft bij zijn beleggingskeuzes dan ook veel aandacht aan ESG-factoren.

II BPF Schilders neemt alleen risico's wanneer het fonds gelooft daarvoor voldoende te worden beloond.

Beleggen houdt het bewust nemen van risico's in met als doel op lange termijn de risicopremie te incasseren. Risico's die niet of onvoldoende bijdragen aan het rendement dienen te worden gemitigeerd.

Beleidskeuzes:

- Bij de beheersing van balans en beleggingsrisico's neemt BPF Schilders een reeks van maatstaven in ogenschouw zodat een integraal beeld ontstaat van de financiële risico's die het fonds loopt. Tevens houdt BPF Schilders rekening met diverse scenario's en het risico van plotseling optredende sterke koersbewegingen.
- Alvorens BPF Schilders risico neemt, is een ex ante verwachting voor de beloning van het risico (risicopremie) noodzakelijk. BPF Schilders streeft ernaar de risicopremie voor het genomen risico te maximaliseren.
- Risico's waar geen risicopremie tegenover staat, worden zoveel mogelijk gemitigeerd.
- Nominale en reële rentebewegingen zijn van grote invloed op zowel de omvang van de verplichtingen als de waardeontwikkeling van de beleggingen van het pensioenfonds. De renteontwikkeling beïnvloedt beide zijden van de balans echter niet in dezelfde mate waardoor de dekkingsgraad (=solvabiliteitsratio) relatief sterk kan bewegen. In zijn strategisch beleggingsbeleid besteedt BPF Schilders daarom relatief veel aandacht aan de beheersing van dit balansrisico en kunnen ook derivaten worden ingezet om het risico te mitigeren.

III Slechts een beperkt aantal risicobronnen biedt spreiding in tijden van stress.

In goede tijden kan diversificatie van de beleggingen het risico van de portefeuille, in termen van volatiliteit, verlagen. In slechte tijden hebben beleggingen, vanwege een toenemende liquiditeitsbehoefte onder beleggers, de neiging in grotere samenhang in waarde te dalen.

Beleidskeuzes:

- BPF Schilders zoekt naar risicobronnen die ook in slechte tijden een gunstig diversificatie-effect bewerkstelligen met als doel een robuuste portefeuille samen te stellen.
- BPF Schilders acht het van groot belang de kennis van bestaande risicobronnen in de portefeuille te onderhouden en uit te breiden.
- BPF Schilders staat open voor nieuwe risicobronnen wanneer deze voldoende bijdragen aan de optimalisatie van de portefeuille in termen van risico en rendement.
- Bij de vraag of nieuwe risicobronnen moeten worden toegevoegd aan de portefeuille, spelen complexiteit, beheersbaarheid, benodigde tijdsbesteding en kosten een belangrijke rol.
- De minimale omvang van een beleggingscategorie in portefeuille dient 3% te bedragen anders wordt van belegging afgezien. In de op- of afbouwfase van een beleggingscategorie kan dit percentage lager zijn.
- Staartrisico's worden nadrukkelijk in ogenschouw genomen maar zijn geen uitgangspunt van het beleid. Er kan worden besloten deze risico's af te dekken wanneer dit niet te duur is en indien de financiële positie dit toelaat.
- Niet-lineaire derivaten worden slechts ingezet wanneer risico's kortstondig dienen te worden beheerst. BPF Schilders acht deze derivaten te ongeschikt voor strategische afdekking van risico's.
- BPF Schilders beschikt over een plan hoe te handelen wanneer zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen die een materiële invloed (kunnen) hebben op de financiële positie van het fonds.

IV Het vaststellen van de strategische allocatie is de meest bepalende beleggingsbeslissing

De strategische vermogensallocatie is de meest bepalende beleggingsbeslissing voor de hoogte van het rendement en risico van de portefeuille, en dus voor het realiseren van de ambitie.

Beleidskeuzes:

- BPF Schilders baseert zich bij de allocatiebeslissing op de uitkomsten van regelmatige ALM-studies en op middellange termijn verwachtingen van beleggingscategorieën. Tevens worden de risico's van minder waarschijnlijke scenario's in ogenschouw genomen en wordt het risico dat markten zich op korte termijn sterk negatief kunnen ontwikkelen in de afwegingen betrokken.
- De strategische asset allocatie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van een afweging van alle relevante factoren. De belangrijkheid van de beslissing brengt met zich mee dat een zorgvuldig proces wordt gevolgd, waarbij het bestuur van BPF Schilders zich door interne en externe adviseurs laat begeleiden.

- BPF Schilders gelooft niet dat het mogelijk is de ontwikkeling van de financiële markten op korte termijn te voorspellen. Van tactische allocatie wordt om deze reden afgezien. Wel zijn er situaties denkbaar dat BPF Schilders mogelijke risico's (gedeeltelijk) wil afdekken om ongewenste effecten op de financiële positie en de ambitie van het pensioenfonds te vermijden.
- Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid is passief beheer het uitgangspunt om te voorkomen dat de doelstellingen van de strategische allocatie onbedoeld worden doorkruist en om de kosten te beperken. Alleen indien BPF Schilders overtuigd is van de meerwaarde, of als dit de enige mogelijkheid is om beleggingen te implementeren, kiest het pensioenfonds voor actief beheer.

V Kosten zijn van belang en dienen effectief te worden gemanaged

De kosten van beleggingen zijn zeker, het verwachte rendement onzeker. Ceteris paribus, zijn lagere kosten dus te verkiezen. Bij alle beleggingsbeslissingen betreft BPF Schilders daarom de kosten expliciet in de afwegingen.

Beleidskeuzes:

- BPF Schilders streeft naar, zowel vooraf als achteraf, volledig en transparant inzicht in de kosten van zijn beleggingen.
- BPF Schilders weegt risico, kosten en rendement wanneer het fonds beleggingen en vermogensbeheerders selecteert en evalueert. Duurdere beleggingsoplossingen dienen op ex-ante basis dus duidelijk bij te dragen aan een hoger netto rendement en/of verlaging van het risico.
- BPF Schilders implementeert zijn beleggingsstrategieën zo kostenefficiënt mogelijk.
- BPF Schilders gelooft niet dat performance fee structuren het rendement op beleggingen verbeteren. Deze worden dan ook zoveel mogelijk vermeden. Wanneer toch wordt gekozen voor een belegging met een performance fee structuur, is het een eis dat deze gelijkgeschakeld is aan de belangen van de deelnemers van BPF Schilders.
- BPF Schilders evalueert jaarlijks de kosten van het vermogensbeheer en stelt beleid op om deze kosteneffectief te managen.

VI Transparantie en volledig begrip van de beleggingen zijn voorwaarden om “in control” te zijn

BPF Schilders belegt alleen in beleggingscategorieën en -producten wanneer de structuur transparant is, het bestuur de werking van de beleggingsoplossing volledig begrijpt en aan de deelnemers van het pensioenfonds kan uitleggen. Dit is een voorwaarde om grip te houden op het beleggingsbeleid en de uitkomsten daarvan.

Beleidskeuzes:

- BPF Schilders eist van zijn integraal vermogensbeheerder en onderliggende vermogensbeheerders volledige transparantie van, en inzicht in, de beleggingen.
- Het bestuur onderzoekt, en laat zich adviseren over, de beleggingen en stelt vast dat het de werking en de risico's van de belegging overziet en begrijpt.

- BPF Schilders bepaalt van elke beleggingscategorie in portefeuille de toegevoegde waarde aan het totale strategische beleggingsbeleid en de risico's en legt deze vast. Het pensioenfonds communiceert hierover aan de deelnemers.
- BPF Schilders heeft voorkeur voor eenvoudige beleggingen maar kan voor meer complexe oplossingen kiezen wanneer het belang van de deelnemers aan het pensioenfonds daarbij is gebaat. Het bestuur zorgt voor een passende governance, een adequaat risicomanagement en een toepasselijke wijze van monitoring. Onverlet blijft dat de belegging transparant moet zijn en dat het bestuur de werking en risico's volledig begrijpt.

VII Een goed pensioen gaat over meer dan geld.

Voor de deelnemers van BPF Schilders is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. BPF Schilders draagt met zijn beleggingsbeleid bij aan een duurzame samenleving.

Beleidskeuzes:

- BPF Schilders spreekt de bedrijven, organisaties en landen waarin het fonds belegt actief aan op hun maatschappelijk gedrag via een engagement programma.
- Bedrijven, organisaties en landen die niet voldoen aan de minimale duurzaamheidseisen die BPF Schilders stelt, en ongevoelig blijken voor zijn engagement activiteiten, zullen van belegging worden uitgesloten.
- Beleggingen die een duurzame samenleving bevorderen hebben de voorkeur boven vergelijkbare andere beleggingen.
- BPF Schilders heeft voorkeur voor vermogensbeheerders die ondertekenaar zijn van de UN Principles of Responsible Investment.
- Een deel van het vermogen van BPF Schilders wordt aanwijsbaar toegekend aan beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving en aan de Nederlandse economie BPF Schilders is transparant over de keuzes die het fonds maakt op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en legt daarover verantwoording af.

VIII Een goede organisatie van het vermogensbeheer is noodzakelijk voor het realiseren van de doelstellingen. De resultaten van het vermogensbeheer in termen van rendement en risico hebben een grote invloed op realisatie van de doelstellingen van het pensioenfonds. Het vermogensbeheer dient daarom goed te worden georganiseerd.

Beleidskeuzes:

- De inrichting van het vermogensbeheer en de bijbehorende governance vinden plaats op een wijze die de belangen van de deelnemers optimaal behartigt.
- BPF Schilders heeft een duidelijke scheiding aangebracht tussen “beleid en toezicht”, “uitvoering” en “monitoring”.
- Taken en verantwoordelijkheden van bestuurlijke organen, bestuursondersteuning, externe experts en uitvoerende organisaties zijn op adequate wijze verdeeld en beschreven.
- Het pensioenfonds laat zich op het gebied van vermogensbeheer en risicomanagement adviseren en heeft “checks and balances” aangebracht.

- Het bestuur ontvangt regelmatige rapportages over de ontwikkeling van het vermogensbeheer en de risico's. Het bedient zich van een serie eigen besturingsinstrumenten om in controle te blijven.
- BPF Schilders past zijn uitbestedingsbeleid toe op de uitvoerende organisaties. Dit impliceert onder andere dat het fonds zijn strategisch risicomanagement onafhankelijk van de uitvoeringsorganisaties inricht.

Risicohouding ten behoeve van de financiële opzet

BPF Schilders heeft, in overleg met sociale partners en de fondsorganen, een risicohouding gedefinieerd ten aanzien van de financiële opzet. Daarbij is ook eerder onderzoek naar de risicobereidheid van de deelnemers betrokken. De risicohouding is een uitwerking van de onderstaande kwalitatieve uitgangspunten van het pensioenfonds ten aanzien van premie, toeslagen en verlagen:

- BPF Schilders hecht veel waarde aan een stabiele premie;
- Een nominaal pensioen alleen is niet voldoende;
- Risico nemen is noodzakelijk voor een goed pensioen tegen een acceptabele prijs.
- Toeslagen worden gefinancierd uit overrendement;
- Nominale verlagingen worden zoveel mogelijk gespreid in de tijd;
- Veranderingen in levensverwachting worden collectief opgevangen;

<u>Nr.</u>	<u>Onderwerp</u>	<u>Maatstaf</u>	<u>Grens</u>
1	Ambitie	Mediaan pensioenresultaat na 15 jaar	> 100%
2	Ambitie	5e percentiel pensioenresultaat na 15 jaar	> 65%
3	Nominale verlaging	Kans op nominale verlaging in enig jaar	< 35%
4	Nominale verlaging	Mediaan percentage nominale verlaging per jaar	< 2%

De risicohouding is in deze maatstaven, die bekeken worden over een periode van vijftien jaar, verankerd en bedoeld als ijkpunt voor het beleggingsbeleid op het moment dat het beleid vast wordt gesteld. De grenzen in de risicohouding zijn dus niet bedoeld als harde grenzen die op geen enkel moment overschreden mogen worden.

Mediaan pensioenresultaat

Het pensioenresultaat is gedefinieerd als de verhouding tussen het pensioen met indexering afhankelijk van het beleid en het pensioen dat bereikt zou zijn als jaarlijks de volledige ambitie zou zijn verwerkt in de pensioenaanspraken. De mediaan van dit resultaat is de middelste waarneming van 1000 scenario's. In de risicohouding staat een grens van minimaal 100%. Dat betekent dat er in de risicohouding gestreefd wordt naar een pensioen over 15 jaar dat vanaf nu minimaal geïndexeerd wordt met de volledige ambitie. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de huidige gemiste toeslag uit het verleden. Het bestuur is zich ervan bewust dat in 2021 een indexatie-achterstand van 15,58% bestaat en dat ook in de komende jaren nog niet volledig geïndexeerd kan worden, vandaar dat gekozen is voor een ambitie van 100% over 15 jaar.

5e percentiel pensioenresultaat

Het 5e percentiel van het pensioenresultaat weerspiegelt de uitkomsten van het pensioenresultaat in een slecht scenario. In de haalbaarheidstoets wordt voor het slechte scenario ook gekeken naar het

5e percentiel. In de risicohouding staat een grens van minimaal 65%. Dat betekent dat het pensioen dus minimaal 65% is van wat het zou zijn geweest als er altijd volledig was geïndexeerd. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de huidige gemiste toeslag uit het verleden.

Kans op nominale verlaging en Mediaan percentage nominale verlaging

Gebleken is dat deelnemers liever vaker een kleine nominale verlaging op hun pensioen te verwerken krijgen dan minder vaak een grote nominale verlaging. De deelnemers accepteren dus een wat grotere kans op nominale verlaging, als de diepte van de verlaging vervolgens beperkt is. In de risicohouding is dit vertaald door eventuele verlaging klein te houden (2%). Daarnaast is in de risicohouding een maximale kans op verlaging van 35% opgenomen.

Risicohouding in het kader van de haalbaarheidstoets

Naast de eigen risicohouding heeft BPF Schilders een risicohouding vastgesteld in het kader van de haalbaarheidstoets. Deze risicohouding is niet gebaseerd op eigen aannames, maar op de wettelijk voorgeschreven methodiek van de haalbaarheidstoets. Deze toets geeft op basis van een stochastische analyse inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Hiervoor geldt een horizon van 60 jaar. Bij invoering van een nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen in de financiële opzet zal een aanvangshaalbaarheidstoets worden uitgevoerd. Hierbij wordt het verantwoordingsorgaan geconsulteerd over de vast te stellen grenzen en vindt er overleg plaats met sociale partners en de raad van toezicht. Tevens zal het bestuur bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets beoordelen of de resultaten voldoen aan deze grenzen. Indien dit niet het geval is treedt het bestuur in overleg met het verantwoordingsorgaan om te bezien of maatregelen genomen moeten worden.

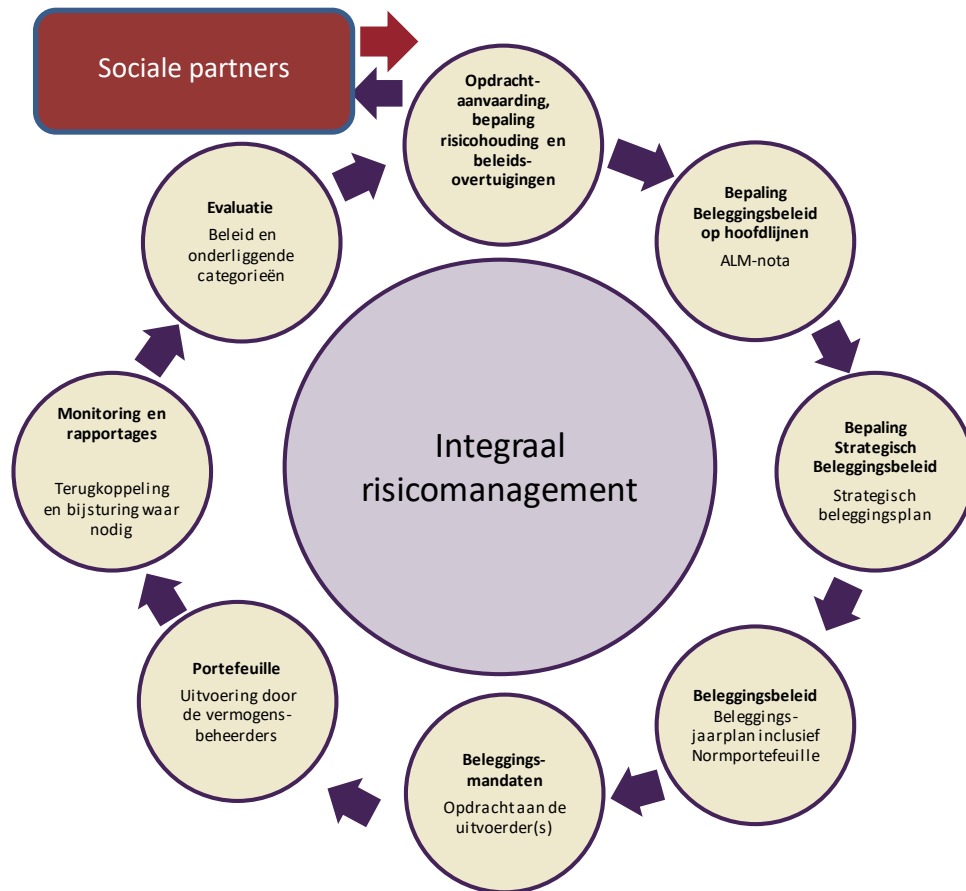
Bij de aanvangshaalbaarheidstoets in 2015 heeft het fonds het volgende vastgesteld:

- De ondergrens is 90% voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan de huidige dekkingsgraad
- De ondergrens is 90% voor het verwachte pensioenresultaat, bij een startdekkingsgraad gelijk aan het vereist eigen vermogen
- De maximale afwijking van het pensioenresultaat in een slechtweersscenario ten opzichte van het verwachte pensioenresultaat is 50%.

Naast de lange termijn risicohouding, heeft het fonds ook een korte termijn risicohouding gedefinieerd. Het fonds definieert deze in termen van een bandbreedte rond het vereist eigen vermogen. Vanwege schommelingen in de markt kan het vereist eigen vermogen van de feitelijke portefeuille in enig jaar afwijken van het vereist eigen vermogen van de normportefeuille. Het bestuur accepteert dat het vereist eigen vermogen van de feitelijke portefeuille tijdelijk tot maximaal 2% hoger kan zijn dan dat van de strategische portefeuille.

Beleggingsproces

Het beleggingsproces bestaat uit de volgende stappen.

In dit proces zijn alle stappen van het beleggingsproces opgenomen. Het doel van het beleggingsproces is het beleggingsbeleid op consistente wijze vorm te geven en uit te voeren. De uitgebreide beschrijving van het beleggingsproces is vastgelegd in het beleggingsplan.

Deskundigheid

BPF Schilders zorgt er voor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over professionele deskundigheid die is vereist voor

- Een optimaal beleggingsresultaat;
- Een juist beheer van de beleggingen;
- Een beheersing van de aan beleggingen verbonden risico's.

Strategische allocatie

BPF Schilders geeft op integrale wijze inhoud aan het financiële en risicobeleid van het pensioenfonds waarbij de sturing is gebaseerd op een Asset Liability Management (ALM) studie. Bij deze ALM studie worden ontwikkelingen in de beleggingen en verplichtingen in hun onderlinge samenhang beschouwd. De ALM studie brengt samenhang in het premiebeleid, indexatiebeleid en beleggingsbeleid en helpt het bestuur deze vast te stellen. De ALM-studie kent als inputfactoren:

De kasstromen die voortvloeien uit de verplichtingen van het fonds. En de risico- en rendementsverwachtingen van de in aanmerking komende beleggingscategorieën en hun onderlinge correlaties. Of beleggingscategorieën in aanmerking komen wordt aan de hand van studies (investment cases) bepaald. De risico- en rendementsverwachtingen zijn gebaseerd op de Economische Toekomstverwachtingen (ETV) die het bestuur vaststelt. Het bestuur hanteert daarbij een hoofdsceario en een alternatief stochastisch sceario's. Tevens wordt de robuustheid getest op enkele deterministische sceario's.

In 2020 heeft het pensioenfonds aan de hand van een ALM-studie het bestaande beleggingsbeleid op hoofdlijnen herbevestigd. Op basis van de uitkomsten van de ALM-studie is de strategische allocatie van het vermogen over de diverse, in aanmerking komende, beleggingscategorieën opgesteld.

Deze komt tot uitdrukking in een strategische benchmarkportefeuille (SBM). Per beleggingscategorie is hier een benchmark gekozen die het best voor de sturing en het beheer van de beleggingscategorie kan worden gebruikt, Tevens is de normportefeuille opgesteld. De normportefeuille kan beschouwd worden als de SBM waarbij de benchmarks moeten voldoen aan een aantal eisen die in de wet zijn vastgelegd. De normportefeuille is de basis voor berekening van de Z-score. De wetgever gebruikt de Z-score als maatstaf voor de kwaliteit van de uitvoering van het beleggingsbeleid van pensioenfondsen.

De strategische benchmark ziet er als volgt uit.

Beleggingscategorie	Zakelijk/ vastrentend	Benchmark	Bloomberg Ticker	Weging per 31/01/ 2025
Matchingportefeuille				100,0%
Renteafdeckingsmandaat	Vastrentend	Portefeuillerendement		100,0%
Rendementsportefeuille				100,0%
Aandelen ontwikkelde landen				20,4%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI World Climate Change Net Total Return EUR Index	MXWOCLNE	20,4%
Aandelen opkomende landen				5,0%
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	MSCI Emerging Net Total Return USD Index	NDUEEGF	5,0%
Allocatiestrategieën (Aandelen alternative equity)	Zakelijk	FTSE Developed Comprehensive Factor Net Tax Index	FDEVCPFN	20,4%
Onroerend Goed				10,0%
Niet genoteerd Onroerend Goed				
<i>Niet genoteerd Nederland/Europa</i>	Zakelijk	Samengestelde benchmark o.b.v. onderstaande indices en actuele gewichten in portefeuille: MSCI Dutch Total Return Residential Property MSCI Dutch Total Return Retail Property	NB	
Genoteerd Onroerend Goed				
<i>Wereldwijd</i>	Zakelijk	FTSE/EPRA Global Developed Index TR ND EUR	TRNGLE	
Alternatieve beleggingen				6,2%
<i>Private equity</i>	Zakelijk	Preqin Quarterly Private Equity Index	NB	0,0%
<i>Infrastructuur</i>	Zakelijk	Eurozone inflatie (HICP ex-tobacco) + 5%	NB	6,2%
<i>Hedge Funds</i>	Zakelijk	Portefeuillerendement	NB	0,0%
Vastrentende waarden Investment Grade				19,0%
<i>Hypothecaire leningen</i>	Vastrentend	Portefeuillerendement	NB	6,3%
<i>Bedrijfsobligaties</i>	Vastrentend	Bloomberg Euro Aggregate Corporate ex Tobacco 25% sector capped Index	H34597EU	12,7%
Vastrentende waarden hoogrentend				19,0%
<i>Hoogrentend bedrijven Ontwikkelde markten</i>	Zakelijk	50% ICE BofAML High Yield Master II issuer constrained index + 50% ICE BofAML European Currency HY issuer constrained ex. Sub-Financials****	Q9DL	7,0%
<i>Hoogrentend bedrijven Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan CEMBI Broad Diversified index	JBCDCOMP	5,0%
<i>Hoogrentend landen Opkomende markten</i>	Zakelijk	JP Morgan GBI-EM Global Diversified customized (landenbeleid Cliënt)	JGENGTEU	7,0%
Liquiditeiten	Vastrentend	European Central Bank ESTR OIS	OISESTR	0,0%

Jaarlijks beleggingsplan

In het jaarlijkse beleggingsplan komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Het beleggingsproces;
- Het strategisch beleggingsbeleid;
- Het beleggingsbeleid voor het betreffende jaar;
- De strategische benchmarkportefeuille en de normportefeuille;
- Het verwachte rendement en de risico's;
- Verantwoord beleggen;
- Risicomanagement;
- De impact van wet- en regelgeving;
- De beleidsagenda voor het betreffende jaar.

1.3 Risicobeheer

Het integrale risicomanagement binnen BPF Schilders is vormgegeven langs een top down benadering vanuit de missie, visie en strategie van het pensioenfonds. Hierbij heeft het fonds zich laten inspireren door de internationaal erkende principes van het 2017 COSO Enterprise Risk Management — Integrated Framework. Als uitvloeisel van deze top down benadering van het risicomanagement heeft BPF Schilders de risico's langs vier (strategische) pijlers gegroepeerd:

- Ambitie;
- Toekomst;
- Beheerste uitvoering;
- Integriteit.

Het fonds heeft de top down benadering gecombineerd met de reeds bestaande bottom up classificatie in de categorieën: strategisch, governance, operationeel en financieel.

Deze indeling langs pijlers stelt het fonds beter in staat om de samenhang van de verschillende risico's met de missie, visie en strategie van het fonds te duiden, te bepalen en te beheersen en te beoordelen welke risico's de grootste kansen en bedreigingen vormen. Voor ieder van de pijlers heeft BPF Schilders de risicobereidheid bepaald die de grenzen aangeven waarbinnen het fonds zijn missie, visie en strategie uitvoert.

Voor het beleggingsbeleid vormen de ambitie en de beheerste uitvoering de belangrijkste pijlers. Deze zijn uitgewerkt in de ABTN in hoofdstuk 1.5.1 en hoofdstuk 1.5.2.

Meer details over het integrale risicomanagement van BPF Schilders zijn te vinden in het Kader Risicomanagement BPF Schilders.

1.4 Uitvoering

Aandachtsgebieden Bestuur

Het bestuur besteedt bij het besturen van het pensioenfonds actief aandacht aan:

- Zorgvuldig bestuur;
- Intern toezicht;
- Verantwoording;
- Deskundigheid;

- Openheid;
- Medezeggenschap;
- Communicatie.

Prudent person-regel

In de Pensioenwet is in artikel 135 vastgelegd dat een pensioenfonds een beleggingsbeleid moet voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. BPF Schilders geeft hier als volgt uitvoering aan:

- De activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- De beleggingen worden zo goed mogelijk afgestemd op de verplichtingen en de indexatieambitie. Hiervoor wordt periodiek een uitgebreide ALM-studie gemaakt;
- De activa worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd;
- De beleggingen worden hoofdzakelijk in gereguleerde markten belegd;
- Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het beleggingsrisico of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken;
- De activa worden zorgvuldig gespreid om concentratie van risico te reduceren;
- Beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde ofwel actuele waarde;
- Een goede organisatie met deskundige leiding, adequaat toezicht, transparantie en verantwoording.

Beleggingskeuzes

BPF Schilders beoordeelt elke beleggingscategorie op grond van risico- en rendementsoverwegingen in de portefeuillecontext. Op voorhand wordt daarbij geen enkele beleggingscategorie uitgesloten. De mate van liquiditeit en complexiteit van de beleggingen worden nadrukkelijk in de beoordeling betrokken. Tevens past BPF Schilders haar beleid voor verantwoord beleggen toe. BPF Schilders onthoudt zich of werkt niet mee aan een beleggingstransactie die verboden is, bijvoorbeeld op grond van het internationale recht.

Uitbesteding

Het beheer van het vermogen, inclusief balansbeheer en valutamanagement, is uitbesteed aan Van Lanschot Kempen en andere externe vermogensbeheerders. De selectie van vermogensbeheerders volgt een uitgebreid selectieproces. Het managerselectieteam van Van Lanschot Kempen baseert zich daarbij op een kaderstelling die het bestuur heeft vastgesteld. Hierin staan de eisen die het pensioenfonds aan de uitvoering van de betreffende beleggingscategorie stelt. Daarbij kan worden gedacht aan actief of passief management, eisen op het gebied aan maatschappelijk verantwoord beleggen, de competenties van de vermogensbeheerder, et cetera. Op basis van een uitvoeringsvoorstel dat Van Lanschot Kempen opstelt maakt het pensioenfonds een keuze voor een of meerdere beheerder(s) voor het betreffende mandaat. Met elke vermogensbeheerder zijn beleggingsrichtlijnen afgesproken. Elke vermogensbeheerder is vervolgens vrij om binnen de geformuleerde randvoorwaarden te beleggen. BPF Schilders controleert of de vermogensbeheerders binnen hun mandaat opereren en beoordeelt de resultaten.

Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid maakt BPF Schilders geen andere kosten dan die redelijk zijn in relatie tot de specifieke samenstelling van de beleggingen, de doelstellingen van het pensioenfonds en de eigen vaardigheden. Er wordt regelmatig deelgenomen aan een onafhankelijke peer group-vergelijking waarbij de kosten van het pensioenfonds worden vergeleken met andere pensioenfondsen. In het jaarverslag wordt verantwoording afgelegd over de gemaakte kosten. Daarnaast krijgt het bestuur jaarlijks gerapporteerd over alle beschikbare kosten die te maken hebben met het beheer van de beleggingsportefeuille.

Monitoring

Er is een raamwerk opgezet voor de monitoring van beleggingsmandaten en vermogensbeheerders. Met dit monitoringraamwerk wordt op kwartaalbasis de beleggingsportefeuille geëvalueerd.

De volgende aspecten worden hierbij voor elk beleggingsmandaat gemonitord:

- Organisatie en team;
- Richtlijnen, beperkingen en compliance;
- Resultaten;
- Beleggingsproces en systemen;
- Risicomanagement;
- Beleggingsstijl en portefeuillesamenstelling;
- Rapportage;
- Operationele processen
- Kosten.

Waarderingsbeleid

Voor het bepalen van de reële waarde wordt het volgende hiërarchische onderscheid in waarderingsmethoden gemaakt afhankelijk van de beschikbaarheid van objectieve gegevens.

- Directe marktnoteringen – Beleggingen die worden verhandeld op actieve en publieke markten. Deze noteringen betreffen alle posities waarvan de reële waarde is gebaseerd op een direct verhandelbare prijs in de huidige marktomstandigheden.
- Afgeleide marktnoteringen – Beleggingen die worden gewaardeerd op basis van een model waarbij alle variabelen uit de markt zijn af te leiden. Tevens vallen hieronder de open end fondsbeleggingen waarvan minder frequent een nettovermogenswaarde wordt ontvangen maar waarop wel gehandeld kan worden.
- Waarderingsmodellen en technieken – Hieronder zijn alle beleggingen opgenomen waarvan de reële waarde is gebaseerd op waarderingsmodellen en -technieken waarbij inschattingen zijn gemaakt door het management vanwege het ontbreken van volledig waarneembare marktgegevens. Tevens worden hieronder closed end fondsbeleggingen verantwoord.

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Verantwoord beleggen is gedefinieerd als het geheel van beleggingsactiviteiten waarbij bewust rekening wordt gehouden met de invloed van milieu en klimaat, sociale en corporate governance factoren (ESG). Voor de deelnemers is niet alleen een goede financiële toekomst van belang, maar ook een goede leefomgeving. Het fonds heeft een brede verantwoordelijkheid om ook aan dit belang bij te dragen.

Het fonds geeft bij zijn beleggingskeuzes veel aandacht aan ESG-factoren.

BPF Schilders gelooft namelijk dat maatschappelijk verantwoord beleggen een positief effect heeft op het rendement van de portefeuille en bovendien de risico's verlaagt. Tegelijkertijd kunnen ontwikkelingen in de wereld op gebied van ESG, denk bijvoorbeeld aan klimaatverandering, van grote invloed zijn op het rendement van het pensioenfonds. Ook om deze reden houdt BPF Schilders dergelijke ontwikkelingen daarom nauwlettend in de gaten en probeert ze waar mogelijk de gevolgen inzichtelijk te maken.

BPF Schilders streeft ernaar bij te dragen aan een duurzame samenleving via de beleggingen en door het uitoefenen van de invloed als aandeelhouder. Hiertoe zijn uitgangspunten voor de uitvoering geformuleerd:

- Integratie: Verantwoord beleggen vormt een integraal onderdeel van de (beleggings)activiteiten. Dat betekent dat de risico's én kansen die duurzaamheidsfactoren met zich meebrengen bewust in alle beleggingsprocessen en –activiteiten worden meegewogen.
- Actief aandeelhouderschap: De uitvoerder en andere dienstverleners stellen zich namens het pensioenfonds op als actief eigenaar om de kwaliteit, duurzaamheid en continuïteit van ondernemingen én markten te beïnvloeden. Hierbij wordt gebruik gemaakt van instrumenten zoals engagement met ondernemingen en marktpartijen (bijvoorbeeld toezichthouders), het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen en het voeren van juridische procedures.
- Engagement: Het gedrag en de activiteiten van entiteiten waarin wordt belegd, worden kritisch beoordeeld. Wanneer het gedrag van deze entiteiten een duurzame, houdbare wereld ondermijnt, worden deze niet meteen uitgesloten, maar via engagement aangespoord tot verandering van gedrag. Wanneer er sprake is van ernstige misstanden, bijvoorbeeld op het gebied van mensenrechten, milieuvervuiling of corruptie en verandering uitblijft, dan wordt afscheid genomen van de betreffende beleggingen.
- Uitsluiten: BPF Schilders stelt een ondergrens aan de beleggingen. Er wordt niet belegd in ondernemingen wanneer zij direct betrokken zijn bij de productie van en/of handel in controversiële wapens. Daarnaast belegt het fonds niet in staatsobligaties van staten die onderworpen zijn aan sancties door de VN Veiligheidsraad en/of de Europese Unie, wanneer deze zijn gericht op het land zelf of op de zittende regering en een wapenembargo betreffen of betrekking hebben op een situatie van grove en systematische schending van de rechten van de mens. BPF Schilders heeft daarnaast in 2021 een besluit genomen het beleid voor landenuitsluitingen verder aan te scherpen, waarbij een minimumgrens wordt gesteld aan mensenrechten.
- Impact beleggingen: Binnen de randvoorwaarde van de rol en de verantwoordelijkheid, geeft BPF Schilders de voorkeur aan beleggingen die een duurzame samenleving bevorderen, boven vergelijkbare andere beleggingen. Het fonds heeft binnen deze randvoorwaarde de ambitie om een deel van het vermogen toe te kennen aan beleggingen die een positieve bijdrage leveren aan een duurzame samenleving, de Nederlandse economie en indien mogelijk aan de eigen sector in het bijzonder.
- Transparantie: BPF Schilders vraagt van uitvoerders en dienstverleners dat zij jaarlijks inzicht geven in de wijze waarop namens het fonds invulling is gegeven aan maatschappelijk verantwoord beleggen. De prestaties op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen zijn mede bepalend voor de totale beoordeling van hun prestaties. Het fonds is op

haar beurt transparant over de keuzes op het gebied van verantwoord beleggen en legt hierover verantwoording af.

Evaluatie

BPF Schilders evalueert zijn fiduciaire beheerder en de onderliggende vermogensbeheerders periodiek. Zo vindt de evaluatie van Van Lanschot Kempen ieder jaar plaats. Om de drie jaar gebruikt het pensioenfonds daarvoor een externe partij en in tussenliggende jaren doet het bestuur dat zelf. Ook het functioneren van de commissie Vermogensbeheer en het bestuur zelf vindt jaarlijks plaats.

Bijlage 2: Financieel crisisplan

Inleiding

Zoals vereist op grond van artikel 145 van de pensioenwet heeft BPF Schilders een financieel crisisplan opgesteld. Dit crisisplan bevat een beschrijving van maatregelen die een bestuur van een pensioenfonds op korte termijn effectief zou kunnen inzetten indien de actuele dekkingsgraad zich bevindt op, of beweegt richting, kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het pensioenfonds in gevaar komt. Het financieel crisisplan is in artikel 29b van het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen benoemd als onderdeel van de actuariële en bedrijfstechnische nota.

Met het opstellen van een financieel crisisplan bereidt het bestuur zich voor op mogelijke crisissituaties, waardoor vooraf goed is vastgelegd welke situaties van crisis het fonds onderscheidt en welke maatregelen het bestuur ter beschikking heeft om deze situaties te bestrijden. Hierbij maakt het bestuur voor zover mogelijk vooraf afwegingen ten aanzien van de mate van inzetbaarheid van de maatregelen, de volgorde van inzetten van de maatregelen en een evenwichtige belangenafweging. Dit alles met als doel om in situaties van crisis een goede leidraad te hebben, zodat er geen elementen worden vergeten. Het financieel crisisplan is geen plan dat kant en klaar, zoals beschreven, moet worden uitgevoerd indien een crisissituatie zich daadwerkelijk voordoet. Bij een daadwerkelijke crisissituatie zal het bestuur de maatregelen altijd afstemmen op de aard van de crisis en de omstandigheden die zich concreet voordoen.

Het financieel crisisplan gaat in op de volgende onderdelen a t/m f, zoals beschreven in artikel 29b van het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen:

- a) Een beschrijving van de financiële situaties waarin het fonds niet aan de vereisten van het VEV of het MVEV voldoet of gevaar loopt hier niet aan te voldoen
- b) Een beschrijving van de risico's die kunnen leiden tot situaties die als financiële crisissituatie kunnen worden aangemerkt.
- c) Een beschrijving van de maatregelen die een fonds ter beschikking heeft om situaties van financiële te crisis te bestrijden.
- d) Een indicatie van het financiële effect van de inzet van eventuele maatregelen
- e) Een berekening van het niveau van de actuele dekkingsgraad vanaf waar een vermindering van pensioenaanspraken nodig is om te voldoen aan de eisen van het VEV.
- f) Een beschrijving van de wijze waarop bij het inzetten van maatregelen rekening wordt gehouden met de belangen van alle belanghebbende van het fonds.

Daarnaast beschrijft onderdeel g) hoe het bestuur handelt bij een financiële crisissituatie, waaronder de instelling van een crisisteam en afstemming met stakeholders van het fonds.

a) Beschrijving van financiële crisissituaties

De doelstelling van het pensioenfonds is om de aanspraken van de deelnemers jaarlijks te verhogen conform de prijsinflatie. De financiële opzet van het beleid is er dan ook op gericht om dit op langere termijn naar verwachting te kunnen waarmaken. Het bestuur onderscheidt twee situaties van financiële crisis:

1. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het minimaal vereiste vermogen (MVEV). Wanneer de beleidsdekkingsgraad lager is dan het MVEV (104,1%), komt het fonds in een situatie van dekkingstekort. Wettelijk gezien mag het fonds maar 5 achtereenvolgende jaren in dekkingstekort verkeren.
2. Als de beleidsdekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen (VEV). Wanneer de beleidsdekkingsgraad lager is dan het VEV, moet het fonds een herstelplan indienen. Het fonds moet aantonen dat het binnen maximaal 10 jaar herstelt naar een situatie waarin de beleidsdekkingsgraad hoger is dan het vereist eigen vermogen.

BPF Schilders hanteert, behalve de twee voorgaande financiële situaties zoals beschreven in het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen, nog drie andere situaties die als crisissituatie worden aangemerkt:

3. Als de actuele dekkingsgraad onder de kritische dekkingsgraad van de herstelplanverlaging daalt. Deze kritische dekkingsgraad is het laagste niveau van de dekkingsgraad waar nog net geen verlaging nodig is om tot een haalbaar herstelplan te komen.
4. Als er zeer grote fluctuaties op financiële markten zijn, ongeacht het niveau van de actuele of beleidsdekkingsgraad van het fonds.
5. Als er situaties ontstaan die mogelijk grote gevolgen hebben op financiële markten, waaronder oorlog, pandemie, internationale politieke problemen, natuurrampen, etc.

b) Risico's die leiden tot een crisissituatie

De financiële situatie van het fonds kan met name verslechteren door lager dan verwachte beleggingsrendementen of verlagingen van de disconteringsvoet. Ook werken aanpassingen in bijvoorbeeld de levensverwachting door in de financiële positie van het fonds.

c) Maatregelen die ter beschikking staan

Het fonds heeft verschillende maatregelen ter beschikking om in te zetten tijdens of in de aanloop naar een financiële crisissituatie. In deze paragrafen worden de verschillende reguliere en niet reguliere maatregelen besproken. Tevens worden de maatregelen beoordeeld op inzetbaarheid en realiteitsgehalte.

In de onderstaande tabel worden de mogelijke maatregelen samengevat en wordt getoond bij welke crisissituatie ze kunnen worden ingezet. Onder de tabel wordt de toegevoegde waarde van iedere maatregelen nader uitgelegd.

Maatregelen	1. BeleidsDG lager dan MVEV	2. BeleidsDG lager dan VEV	3. Actuele DG lager dan kritische DG	4 + 5. (Mogelijke) fluctuaties financiële markten
<u>Reguliere maatregelen:</u>				
Aanpassen beleggingsbeleid	Ja	Ja	Ja	Ja
Geen of onvolledige toeslagen	Ja	Ja	Nee*	Nee*
<u>Niet-reguliere maatregelen:</u>				
Aanpassen regeling	Mogelijk	Mogelijk	Nee*	Nee*
Additionele premie	Mogelijk	Mogelijk	Nee*	Nee*
Verlagen van aanspraken	Mogelijk	Mogelijk	Nee*	Nee*

** Deze maatregelen zijn wel mogelijk, maar helpen niet om niet om een herstelplanverlaging te voorkomen of verzachten, dan wel om grote fluctuaties op financiële markten te verzachten.*

Reguliere maatregelen

In de ABTN wordt het reguliere premie-, toeslag- en beleggingsbeleid beschreven. Dit reguliere beleid is er op gericht om bij te dragen aan herstel van de financiële positie in geval van dekkingstekort en in geval van reserve tekort.

Beleggingsbeleid

Het bestuur ziet het beleggingsbeleid niet als maatregel om uit een situatie van financiële crisis te komen. Wel kan het beleggingsbeleid ingezet worden om de kans op een verdere daling van de (beleids-)dekkingsgraad te verkleinen. Bij de inzet van dit beleidsinstrument wordt rekening gehouden met de financiële situatie van het fonds op dat moment en met de dan geldende economische situatie. Mogelijke beslissingen zijn:

- Herallocatie van beleggingen tussen de hoofdcategorieën.
- Aanpassen van de rente afdekking.
- Aanpassing van het aandelenrisico.

Als de actuele dekkingsgraad onder de kritische dekkingsgraad is gekomen, kan een aanpassing in het beleggingsbeleid worden afgewogen om een verdere daling van de actuele dekkingsgraad (en dus een grotere herstelplanverlaging) te voorkomen. Dat kan uiteraard ook in een situatie met (een dreiging van) grote fluctuaties op financiële markten.

Toeslagbeleid

Het bestuur beperkt de toeslagen door onder een beleidsdekkingsgraad van 110% geen toeslag te verlenen en boven een beleidsdekkingsgraad van 110% de systematiek van toekomstbestendige indexering toe te passen. Ook een op te stellen herstelplan kan de indexering beperken.

Niet reguliere maatregelen

Voor de niet reguliere maatregelen is overleg met sociale partners nodig. De volgende niet reguliere maatregelen worden onderscheiden.

Aanpassing regeling

Zeer lage dekkingsgraden zijn vaak (deels) het gevolg van een zeer laag niveau van de lange rente. In dergelijke gevallen kan de kostendekkende premie zeer hoog oplopen en kan blijken dat de feitelijke premie volgens het reguliere premiebeleid onvoldoende is om bij te dragen aan herstel. In dergelijke gevallen kan het bestuur besluiten de regeling (al dan niet tijdelijk) te versoberen. Het gevolg is dat de (tijdelijke) versobering bijdraagt aan herstel. Het bestuur schat niet op voorhand in dat deze maatregel onrealistisch is.

Additionele premie

Het pensioenreglement (artikel 24) en uitvoeringsreglement (artikel 11.2) bieden ruimte voor additionele premies. Gezien de beperkte stuurkracht van de premie met betrekking tot het herstel van de financiële positie en gezien de mogelijk grote impact op de bedrijfstak, schat het bestuur in dat de inzet van extra premie ten behoeve van herstel van de financiële positie in geval van een

tekort geen realistische maatregel is. Het bestuur zal deze maatregel desalniettemin bespreken met de sociale partners.⁵

Het bestuur acht het niet realistisch om te veronderstellen dat additionele premie een herstelplanverlaging kan voorkomen, in de crisissituatie waarin de actuele dekkingsgraad onder de kritische dekkingsgraad is gekomen. Het premiestuur is namelijk bot vanwege de vergrijzing en lage rente op dit moment.

Verlagen aanspraken

De mogelijkheid tot verlagen van aanspraken is vastgelegd in de Pensioenwet (artikel 134).

Het bestuur vindt het verlagen van aanspraken een maatregel welke pas ingezet gaat worden als alle andere maatregelen onvoldoende kunnen bijdragen aan het herstel. Indien er overgegaan wordt tot het verlagen van aanspraken gelden de volgende richtlijnen:

- Verlagen wordt alleen doorgevoerd als dit noodzakelijk is om binnen de gestelde wettelijke termijnen te herstellen;
- Verlaging wordt gespreid doorgevoerd.

Het pensioenfonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. Dit gebeurt minimaal een maand voordat de verlaging daadwerkelijk wordt ingevoerd.

d) Effectiviteit van de maatregelen

De effectiviteit van verschillende maatregelen wordt weergegeven in de onderstaande tabel. De effectiviteit is in veel gevallen afhankelijk van externe factoren zoals de rente of van fondsspecifieke factoren zoals de dekkingsgraad. De hieronder genoemde effecten zijn de effecten zoals die gelden per 31-12-2020 en bij een fictieve actuele dekkingsgraad van 100%.

Effect van de maatregelen op de actuele dekkingsgraad (Actuele dekkingsgraad bij aanvang is 100%)	na 1 jaar	na 3 jaar
1% punt extra premie	0,06%	0,17%
10% minder aandelen	-0,38%	-1,13%
0.1% lager opbouw OP en NP	0,14%	0,43%
eenmalige korting van aanspraken met 5%	5,00%	5,00%

e) Niveau waarbij verlaging noodzakelijk is

De kritische dekkingsgraad is gedefinieerd als het niveau van de actuele dekkingsgraad waarbij het fonds nog net in staat is om zonder verlagen binnen de wettelijke hersteltermijn te herstellen naar de geëiste minimale dekkingsgraad. Er zijn twee verschillende kritische dekkingsgraden:

⁵ In de bespreking met sociale partners over additionele premie zou ook een wijziging van de premieverdeling tussen werknemers en werkgevers overwogen kunnen worden.

- 1) De actuele dekkingsgraad waarbij geldt dat naar verwachting exact in 5 jaar voldaan wordt aan het MVEV. Als de feitelijke dekkingsgraad lager is dan deze grens, is dat een indicatie dat naar verwachting over 5 jaar een verlaging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten moet plaatsvinden. Er is op dat moment geen wettelijke bepaling dat er ingegrepen moet worden. Die noodzaak is er pas als op het einde van de 5 jaar niet voldaan is aan het MVEV.
- 2) De actuele dekkingsgraad waarbij geldt dat naar verwachting exact in 10 jaar wordt voldaan aan het VEV. Als de feitelijke dekkingsgraad lager is dan deze grens, betekent dit dat het fonds naar verwachting niet meer kan herstellen zonder een verlaging van de aanspraken.

In onderstaande tabel is de kritische dekkingsgraad onder het VEV per eind 2023 weergegeven.

	Peildatum	VEV	Kritische dekkingsgraad VEV
Kritische dekkingsgraden 2024	31-12-2023	19,7%	99,2%

f) Evenwichtige belangenafweging

In onderstaande tabel is per maatregel aangegeven wie er geraakt wordt door de maatregel.

Maatregelen	Welke stakeholders worden door de maatregelen geraakt?				
	Regulier	Actieven	Slapers	Gepensioneerden	Werkgever
Aanpassen beleggingsbeleid	ja	<ja door lagere verwachte indexaties>			
Geen of onvolledige toeslagen	ja	ja	ja	ja	
Aanpassen regeling	nee	ja	ja	ja	ja
Additionele premie	nee	mogelijk			mogelijk
Verlagen van aanspraken	nee	ja	ja	Ja	

Wanneer het fonds in een financiële crisissituatie terechtgekomen is, en de premie volgens het reguliere beleidskader niet kostendekkend blijkt te zijn, kan met de sociale partners worden gesproken over een (al dan niet tijdelijke) aanpassing/versoering van de regeling. Deze aanpassingen vragen alleen een bijdrage van de actieve deelnemers.

In tijden van crisis kan ook de premieverdeling tussen werkgevers en werknemers worden heroverwogen, waarbij de premieverdeling 50/50 wordt losgelaten.

Het bestuur schat in dat de inzet van extra premie ten behoeve van herstel van de financiële positie (bovenop de premie volgens het reguliere premiebeleid) in geval van een tekort geen realistische maatregel is. Het bestuur zal deze maatregel desalniettemin bespreken met de sociale partners. Als er toch besloten wordt tot het storten van een additionele premie kan dit zowel een bijdrage van de werknemers als van de werkgevers betreffen.

Wanneer het fonds geen andere middelen meer tot beschikking heeft om uit de crisissituatie te geraken, kunnen de aanspraken van de deelnemers worden verlaagd. Het bestuur zal bij de inzet van de verschillende maatregelen een evenwichtige belangenafweging maken. Het al dan niet uniform verlagen van aanspraken zal in dit licht worden bekeken. Hierbij sluit het bestuur een gedifferentieerde verlaging tussen actieven en niet actieven niet uit als blijkt dat een van de groepen al door andere maatregelen substantieel zwaarder getroffen worden dan anderen. De MVEV-verlagingen vinden in principe gespreid over 10 jaar plaats, tenzij hierdoor 10 jaar lang een verlaging lager dan 0,5% plaatsvindt. In dat geval wordt de verlaging op 0,5% gesteld en zolang doorgevoerd als nodig.

g) Handelen van BPF Schilders bij een crisissituatie

Als het fonds in een crisissituatie zit, dan stelt het fonds een crisisteam in. Het crisisteam is samengesteld uit bestuursleden van het fonds, aangevuld met de accountmanager en adviseurs van de pensioenuitvoeringsorganisatie. Het crisisteam is verantwoordelijk voor de volgende zaken:

- Het monitoren van de financiële positie van het fonds, waaronder de beleggingsportefeuille en premie-inkomsten van het fonds.
- Het monitoren van (internationale) ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de financiële positie van het fonds.
- Het voorbereiden van eventuele besluiten die door het bestuur gemaakt moeten worden.

Het crisisteam is tevens verantwoordelijk voor een goede en tijdige afstemming met stakeholders van het fonds:

- Het Verantwoordingsorgaan en het Raad van Toezicht van BPF Schilders worden op de hoogte gebracht van de gevolgen voor het fonds en de maatregelen die genomen zijn.
- De sociale partners worden op de hoogte gebracht van de gevolgen van de financiële crisissituatie voor het fonds en de maatregelen die zijn genomen door het bestuur. Daarnaast bespreekt BPF Schilders eventuele maatregelen die genomen kunnen worden door sociale partners. Zie paragraaf c) over reguliere en niet-reguliere maatregelen.
- Deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers worden op de hoogte gesteld van de eventuele gevolgen van de crisissituatie.

Bijlage 3: Toeslagverlening

Gemiste toeslagen

Bij het bepalen van de hoogte van een eventuele inhaaltoeslag, wordt rekening gehouden met de gemiste toeslag. Over het verleden zijn de volgende indexeringsachterstanden ontstaan:

Gemiste toeslag tot en met 2024

Datum	Ambitie	Verleende toeslag	Gemiste toeslag	Totale gemiste toeslag
29-12-2008	1,15%	0,00%	1,15%	1,15%
16-06-2009	0,50%	0,00%	0,50%	1,66%
04-01-2010	1,50%	1,00%	0,50%	2,16%
21-06-2010	0,50%	0,00%	0,50%	2,67%
03-01-2011	0,08%	0,00%	0,08%	2,76%
20-06-2011	1,00%	0,77%	0,23%	2,99%
02-01-2012	1,00%	0,00%	1,00%	4,02%
18-06-2012	1,00%	0,00%	1,00%	5,06%
31-12-2012	1,00%	0,00%	1,00%	6,11%
24-02-2014	2,25%	0,00%	2,25%	8,50%
04-01-2016	1,31%	0,00%	1,31%	9,92%
02-01-2017	0,00%	0,00%	0,00%	9,92%
01-01-2018	1,47%	0,00%	1,47%	11,52%
01-01-2019	1,47%	0,50%	0,97%	12,60%
01-01-2020	1,64%	0,00%	1,64%	14,45%
01-01-2021	0,99%	0,00%	0,99%	15,58%
01-01-2022	2,57%	2,57% ⁶	0,00%	15,58%
01-01-2023	9,44% ⁷	9,44%	0,00%	15,58%
01-01-2024	5,56% ⁸	3,13%	2,43%	18,39%
01-01-2025	1,56%	1,25%	0,31%	18,76%

Als maatstaf voor toeslagverlening geldt tot en met 1-1-2015 de algemene loonontwikkeling en vanaf 1-1-2015 de prijsontwikkeling. Voor de inhaal van indexatie van 29-12-2008 en 16-6-2009 zijn de opgebouwde rechten per 4 januari 2010 leidend.

In het reglement zijn opgenomen de voorwaarden waaronder niet verleende toeslagen kunnen worden gecompenseerd.

⁶ In juli 2022 is op basis van de verruimde toeslagmogelijkheden per 1 januari 2022 een toeslag van 2,57% toegekend.

⁷ Door de overgang naar beleidsprijsindex is de ambitie over 2023 in 2024 fiscaal aangepast naar 9,44%.

⁸ De ambitie is gelijk aan de gemiddelde prijsstijging over iedere periode van één jaar in de periode oktober jaar (t-1) tot en met september jaar (t). Dit noemen wij de beleidsprijsindex. Bij het bepalen van de ambitie wordt geen rekening gehouden met de effecten van productgebonden belastingen (zoals btw en accijnzen) en subsidies. Bij het bepalen van de stijging van de prijzen wel.

Voorwaardelijkheidsverklaring

Artikel 95 van de Pensioenwet stelt regels over voorwaardelijke toeslagverlening. Bij de inwerkingtreding van artikel 95 zijn door de Minister regels gesteld over de inhoud van de voorwaardelijkheidsverklaring. De tekst van deze voorwaardelijkheidsverklaring wordt in alle persoonlijke uitingen aan (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden bij informatie over het verhogen van het pensioen/opgebouwde pensioen opgenomen. De tekst luidt als volgt:

Houdt uw pensioen zijn waarde?

Elk jaar wordt het leven duurder. Daarom is het belangrijk dat uw pensioen zijn waarde houdt. Om dat mogelijk te maken is het onze ambitie uw pensioen jaarlijks te verhogen. Dit heet toeslagverlening. Wij besluiten elk jaar of dat ook kan. Daarvoor kijken we of er genoeg financiële ruimte is om de pensioenen geheel of gedeeltelijk mee te laten groeien met de algemene prijsstijging. Met ingang van 1 januari 2025 verhogen wij uw pensioen met 1,25%. Dit is minder dan onze ambitie. Deze was 1,56% ¹. De stijging van de prijzen over de periode 30 september 2023 tot en met 30 september 2024 was 3,50%.

De afgelopen jaren heeft BPF Schilders uw pensioen als volgt aangepast:

<i>Per 1 januari</i>	<i>Toeslagverlening</i>	<i>Ambitie</i>	<i>Stijging van de prijzen</i>
2024	3,13%	5,56%	0,21%
2023	9,44%	9,44% ^{2, 3}	14,53%
2022	2,57%	2,57% ²	2,70%

¹ De ambitie is gelijk aan de gemiddelde prijsstijging over iedere periode van één jaar in de periode oktober jaar (t-1) tot en met september jaar (t). Dit noemen wij de beleidsprijsindex. Bij het bepalen van de ambitie wordt geen rekening gehouden met de effecten van productgebonden belastingen (zoals btw en accijnzen) en subsidies. Bij het bepalen van de stijging van de prijzen wel.

² De ambitie is gelijk aan de stijging van de prijzen over de periode 30 september (t-1) tot en met 30 september (t). Dit noemde wij de prijsindex.

³ Door de overgang naar beleidsprijsindex is de ambitie fiscaal aangepast naar 9,44%.

Bijlage 4: Actuariële grondslagen en aannames

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen. Voor elke grondslag is ook de termijn waarop deze gemonitord wordt toegevoegd.

Grondslag	Beschrijving	Monitoring (minimaal)
Rekenrente	Rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (DNB)	nvt
Sterfte	Prognosetafel 2024, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuariel Genootschap, met correctie voor ervaringssterfte op basis van het deelnemersbestand.	Elke 2 jaar
Samenleving	De gemiddelde samenlevingsfrequenties over de jaren 2017 t/m 2021 per geslacht en leeftijd uit de Schilders-populatie. Vanaf 65 jaar wordt deze frequentie op 1 gesteld. Na de pensioendatum neemt de samenlevingsfrequentie af volgens de sterftekans van de partner.	Elke 3 jaar
Wezenpensioen	Voor latent wezenpensioen wordt een factor toegepast op het latent nabestaandenpensioen van actieve en gewezen deelnemers. Deze factor bedraagt 4,2% van het latent verwachte partnerpensioen dat wordt uitgekeerd voor 72 jaar.	Elke 3 jaar
Arbeidsongeschiktheid	Arbeidsongeschiktheids- en revalidatiekansen zijn vastgesteld op basis van waarnemingen over de jaren 2019-2023.	Jaarlijks
Leeftijden	Verondersteld wordt dat de deelnemer op 1 juli van zijn of haar geboortejaar is geboren. Het leeftijdsverschil tussen deelnemer en partner is op 3 jaar gesteld en er wordt een partner van het andere geslacht verondersteld (man ouder dan vrouw).	Elke 3 jaar
Pensioenleeftijd	Gelijk aan de pensioenrekenleeftijd 67	Elke 3 jaar
AOW-leeftijd	De verwachting van de AOW-leeftijd op basis van de prognose van de periodelevensverwachting van het CBS.	Jaarlijks
Kosten	De netto pensioenverplichtingen zijn verhoogd met 2,5% ter dekking van toekomstige administratiekosten. Deze grondslag wordt jaarlijks gemonitord.	Jaarlijks
Loonontwikkeling	Op basis van de afgesproken CAO. Daarna op basis van de vastgesteld Economische Toekomstverwachting (ETV))	Jaarlijks
Afkoop- en uitruilfactoren	Gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door De Nederlandsche Bank (DNB) per 30/9 van het voorgaande jaar.	Jaarlijks

Voor de toetsing van de kostendeekkende premie maakt BPF Schilders gebruik van een gedempte premie op basis van verwacht rendement.

De rendementscurve is vastgesteld op basis van de beleggingsmix 2024, met maximale Pensioenwet-parameters. Het rendement op vastrentende waarden als onderdeel van het toekomstig rendement is per eind september 2023 voor vijf jaar vastgesteld op basis van de dan geldende rentecurve. Ook de curve voor de verwachte prijsinflatie is per eind september 2023 voor vijf jaar vastgesteld.

Het verwacht rendement, nominaal en reëel (gecorrigeerd voor inflatie is dan:

looptijd	VR nominaal	VR reëel	looptijd	VR nominaal	VR reëel	looptijd	VR nominaal	VR reëel
1	5,13%	-0,41%	35	4,61%	2,34%	69	4,41%	2,26%
2	4,99%	0,30%	36	4,60%	2,34%	70	4,41%	2,25%
3	4,90%	0,89%	37	4,59%	2,34%	71	4,41%	2,25%
4	4,85%	1,20%	38	4,58%	2,34%	72	4,40%	2,25%
5	4,83%	1,42%	39	4,58%	2,33%	73	4,40%	2,25%
6	4,82%	1,62%	40	4,57%	2,33%	74	4,40%	2,25%
7	4,82%	1,75%	41	4,56%	2,33%	75	4,40%	2,25%
8	4,82%	1,85%	42	4,55%	2,32%	76	4,39%	2,25%
9	4,83%	1,94%	43	4,54%	2,32%	77	4,39%	2,25%
10	4,83%	2,02%	44	4,53%	2,31%	78	4,39%	2,25%
11	4,84%	2,10%	45	4,52%	2,31%	79	4,39%	2,24%
12	4,84%	2,16%	46	4,51%	2,30%	80	4,38%	2,24%
13	4,85%	2,21%	47	4,51%	2,30%	81	4,38%	2,24%
14	4,85%	2,26%	48	4,50%	2,29%	82	4,38%	2,24%
15	4,85%	2,29%	49	4,49%	2,29%	83	4,38%	2,24%
16	4,84%	2,31%	50	4,49%	2,29%	84	4,38%	2,24%
17	4,83%	2,33%	51	4,48%	2,28%	85	4,37%	2,24%
18	4,82%	2,34%	52	4,48%	2,28%	86	4,37%	2,24%
19	4,81%	2,36%	53	4,47%	2,28%	87	4,37%	2,24%
20	4,80%	2,37%	54	4,47%	2,28%	88	4,37%	2,24%
21	4,79%	2,37%	55	4,46%	2,28%	89	4,37%	2,24%
22	4,77%	2,38%	56	4,46%	2,27%	90	4,37%	2,24%
23	4,76%	2,38%	57	4,45%	2,27%	91	4,36%	2,24%
24	4,75%	2,38%	58	4,45%	2,27%	92	4,36%	2,23%
25	4,74%	2,38%	59	4,44%	2,27%	93	4,36%	2,23%
26	4,72%	2,38%	60	4,44%	2,27%	94	4,36%	2,23%
27	4,71%	2,37%	61	4,44%	2,27%	95	4,36%	2,23%
28	4,69%	2,37%	62	4,43%	2,26%	96	4,36%	2,23%
29	4,68%	2,37%	63	4,43%	2,26%	97	4,35%	2,23%
30	4,67%	2,36%	64	4,43%	2,26%	98	4,35%	2,23%
31	4,65%	2,36%	65	4,42%	2,26%	99	4,35%	2,23%
32	4,64%	2,36%	66	4,42%	2,26%	100	4,35%	2,23%
33	4,63%	2,35%	67	4,42%	2,26%			
34	4,62%	2,35%	68	4,41%	2,26%			

Bijlage 5: (Minimaal) Vereist eigen vermogen

Minimaal Vereist Eigen vermogen

Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 4,1%. Eind 2023 was de beleidsdekkingsgraad van 127,1% boven het niveau van de dekkingsgraad bij een aanwezig vermogen ter grootte van het minimaal vereist eigen vermogen van 104,1% (2022: 104,1%). Als gevolg hiervan verkeert het fonds niet in dekkingstekort.

Vereist eigen vermogen per eind 2023

Voor de berekening van het vereist eigen vermogen (VEV) hanteert BPF Schilders het standaardmodel, zoals beschreven in de regeling pensioenwet en wet verplichte beroepspensioenregeling in verband met de wet aanpassing financieel toetsingskader. De VEV-berekening van BPF Schilders kent geen (partieel) interne modellen. De keuze van het fonds voor het gebruik van het standaardmodel is vastgelegd in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota. Getoetst is dat het standaardmodel voldoet voor de bepaling van het VEV.

BPF Schilders betreft in de uitvoering van het beleggingsbeleid expliciet de risicofactoren die in het standaardmodel gelijkgesteld zijn aan 0%, te weten concentratierisico, liquiditeitsrisico en operationeel risico.

Bij de berekening van het strategisch VEV wordt het strategisch beleggingsbeleid per balansdatum als uitgangspunt genomen.

Het strategisch VEV van BPF Schilders per eind 2023 bedraagt 19,7% van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV). Uitgangspunt is het strategisch beleggingsbeleid (hierna: Strategische Benchmark, afgekort SBM), zoals beschreven in het beleggingsplan. Het feitelijk VEV bedraagt 19,9%. De tabel toont de (niet gediversificeerde) bijdrage van verschillende risicofactoren aan dit VEV, het diversificatie-effect en het totaal VEV.

	Feitelijk Q4 2023	% van VPV	SBM 2023	% van VPV
Renterisico (S1)	180	2,7%	179	2,6%
Aandelen- en vastgoedrisico (S2)	1.061	15,7%	1.051	15,5%
Valutarisico (S3)	265	3,9%	279	4,1%
Grondstoffenrisico (S4)	-	0,0%	-	0,0%
Kredietrisico (S5)	261	3,9%	250	3,7%
Verzekeringstechnisch risico (S6)	210	3,1%	210	3,1%
Actief beheer (S10)	17	0,2%	20	0,3%
Diversificatie-effect	-649	-9,6%	-658	-9,7%
Vereist eigen vermogen	1.344	19,9%	1.331	19,7%

Tabel: Vereist eigen vermogen per eind 2023 en de (niet gediversifieerde) bijdrage van de verschillende risicofactoren in miljoenen.

De beleidsdekkingsgraad van 127,1% is hoger dan het niveau van de dekkingsgraad bij een aanwezig vermogen ter grootte van het vereist eigen vermogen en is daarmee niet in reservetekort.

Bijlage 6: Onderbouwing van de prudent-person regel

Prudent person-regel In de Pensioenwet is in artikel 135 vastgelegd dat een pensioenfonds een beleggingsbeleid moet voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel. In aanvulling op artikel 12.1 van deze ABTN geeft deze appendix een nadere onderbouwing van de wijze waarop BPF Schilders hier uitvoering aan geeft:

1. De activa worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden

De ALM-studie vormt de basis voor de financiële opzet van het pensioenfonds. Met de ALM studie wordt beoogd een zodanige aansluiting te verkrijgen tussen premie-, toeslag- en beleggingsbeleid dat – rekening houdend met de investment beliefs van het pensioenfonds en de risicohouding van de deelnemers en pensioengerechtigden – een optimale bijdrage wordt geleverd aan het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Daarnaast heeft het bestuur een risicohouding vastgelegd waarin is beschreven welke risico's aanvaardbaar zijn bij het streven naar koopkrachtbehoud voor de deelnemers. De risicohouding is vastgesteld door het bestuur in overleg met opdrachtgevers waarbij tevens uitkomsten van het risicobereidheidsonderzoek als input zijn gebruikt.

2. Het beleggingsbeleid wordt zo goed mogelijk afgestemd op de verplichtingen en de indexatieambitie

De verplichtingenstructuur van het pensioenfonds en de ambitie vormen het vertrekpunt voor de inrichting van de beleggingsportefeuille en het nagestreefde rendement. Hiervoor wordt periodiek een uitgebreide ALM-studie gemaakt. De lange termijn strategische asset allocatie is gebaseerd op de ALM-studie waarin de belangen van de verschillende groepen deelnemers zijn afgewogen en het pensioenfonds aan haar lange termijn verplichtingen kan voldoen. Het beleggingsbeleid wordt zo ingericht dat het strookt met de aard en de duur van het doel waarvoor het vermogen bij elkaar is gebracht. Er wordt niet meer risico genomen dan nodig voor het behalen van de ambitie. Een hoge reële dekkingsgraad kan aanleiding zijn om het te nemen beleggingsrisico te verminderen. Het bestuur onderzoekt en beoordeelt dit in de reguliere beleidscyclus.

3. De activa worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.

BPF Schilders belegt alleen in beleggingscategorieën en -producten wanneer de structuur transparant is, het bestuur de werking van de beleggingsoplossing volledig begrijpt en aan de deelnemers van het pensioenfonds kan uitleggen. BPF Schilders heeft voorkeur voor eenvoudige beleggingen maar kan voor meer complexe oplossingen kiezen wanneer het belang van de deelnemers aan het pensioenfonds daarbij is gebaat. Het bestuur zorgt voor een passende governance, een adequaat risicomanagement en een toepasselijke wijze van monitoring. Door het liquiditeitsbeleid en tegenpartijbeleid en periodieke beoordeling daarvan wordt liquiditeit en veiligheid gewaarborgd. Tegenpartijrisico's worden op dagelijkse basis gemonitord, terwijl het liquiditeitsrisico elke twee weken wordt getoetst. Verantwoording vindt plaats via reguliere rapportages richting CVB

Het pensioenfonds heeft gekozen voor beperkte bandbreedtes rond de strategisch mix en past een herbalanceringsbeleid toe. De beleggingsrisico's worden gemonitord met behulp van een set richtlijnen die eenduidig zijn vastgelegd in de uitvoeringsmandaten. In artikel 12.1 van de ABTN zijn de beleggingsrichtlijnen (restricties, bandbreedtes en limieten) voor de vermogensbeheerders opgenomen. Hiermee borgt het bestuur de kwaliteit van de beleggingen. Om in control te blijven rapporteert de vermogensbeheerder maandelijks aan de commissie Vermogensbeheer en worden de rapportages periodiek besproken in de commissie Vermogensbeheer.

Het gehele beleggingsproces en het bijbehorende risicomanagement geeft invulling aan de prudent personregeling. Dit proces staat beschreven in de ABTN, het (strategische) beleggingsbeleid zelf is vastgelegd in beleggingsplannen en mandaten.

4. De beleggingen worden hoofdzakelijk in gereguleerde markten belegd.

Er wordt in 2023 circa 11% belegd in niet gereguleerde markten (Private Equity 0,5%, Privaat Vastgoed 5,3% en Infrastructuur 5,2%). De genoemde percentages zijn exclusief de beleggingen in Hypotheken (gereguleerd; minder liquide). Inclusief Hypotheken wordt er circa 15,5% belegd in niet-gereguleerde markten. Circa 85% van de beleggingen zijn in gereguleerde markten. BPF Schilders is van mening dat daarmee wordt voldaan aan dit onderdeel van de Prudent Person regel.

5. Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het beleggingsrisico of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken;

In zijn strategisch beleggingsbeleid besteedt BPF Schilders veel aandacht aan de beheersing van balansrisico en kunnen derivaten worden ingezet bij het afdekken van het renterisico, valutarisico en efficiënt portefeuillebeheer. Een bovenmatig risico in een en dezelfde tegenpartij wordt vermeden. Nominale en reële rentebewegingen zijn van grote invloed op zowel de omvang van de verplichtingen als de waardeontwikkeling van de beleggingen van het pensioenfonds. De renteontwikkeling beïnvloedt beide zijden van de balans echter niet in dezelfde mate waardoor de dekkingsgraad (=solvabiliteitsratio) relatief sterk kan bewegen.

6. De activa worden zorgvuldig gespreid om concentratie van risico te reduceren;

In de ALM studie en de verdere invulling van de beleggingsportefeuille wordt ervoor gewaakt dat de beleggingen voldoende gespreid zijn qua categorieën, ondernemingen, sectoren, regio's en dat het fonds niet overmatig is blootgesteld aan één specifieke risicocategorie. Risicospreiding wordt als onderdeel van de asset-allocatie adviezen door het bestuur behandeld en in een vaste beoordelingscyclus gemonitord. De portefeuillespreiding (verdeling over assets, regio's e.d.) is opgenomen in de "Waarin belegt BPF Schilders" notitie. BPF Schilders zoekt naar risicobronnen die ook in slechte tijden een gunstig diversificatie-effect bewerkstelligen met als doel een robuuste portefeuille samen te stellen.

7. Beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde ofwel actuele waarde.

Het fonds heeft de boekwaarde van de beleggingen, die gewaardeerd worden tegen marktwaarde, bepaald op basis van de volgende methodieken:

- Genoteerde marktprijzen: de boekwaarde van deze beleggingen is gebaseerd op genoteerde, niet aangepaste prijzen voor identieke beleggingen die op actieve markten, waartoe op het waarderingstijdstip toegang is, tot stand zijn gekomen. Onder deze categorie vallen beursgenoteerde aandelen in vastgoedfondsen, aandelen, obligaties en futures.
 - Onafhankelijke taxaties: de boekwaarde van deze beleggingen wordt afgeleid van onafhankelijke taxaties. Het betreft beleggingen zonder beursnotering of waarbij geen sprake is van een actieve en publieke markt. Het fonds heeft geen beleggingen in deze categorie.
 - Netto contante waarde berekeningen: de boekwaarde van deze beleggingen wordt afgeleid van netto contante waarde berekeningen. Het betreft beleggingen zonder beursnotering of waarbij geen sprake is van een actieve en publieke markt. De marktwaarde van de beleggingen wordt bepaald door verwachte toekomstige

kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet, verhoogd met een specifieke opslag voor de risicokenmerken van de beleggingen. Onder deze categorie vallen beleggingen in derivaten positief € 160 miljoen (2018: negatief € 47 miljoen). De derivaten bestaan uit rentederivaten, valutaderivaten en kredietderivaten. De waarde van de derivaten wordt bepaald met standaardmodellen en de OIS curve wordt hierbij als disconteringsvoet gebruikt.

- Andere geschikte methode: de boekwaarde van deze beleggingen is gebaseerd op waarderingsmodellen en -technieken waarbij inschattingen zijn gemaakt en veronderstellingen zijn gehanteerd door de vermogensbeheerder vanwege het ontbreken van volledig waarneembare marktgegevens. Onder deze categorie zijn ook begrepen kapitaalbelangen in niet-beursgenoteerde closed end beleggingsfondsen. De marktwaarde van de private beleggingen wordt bepaald op basis van de meest recente waarderingsopgave van de betreffende externe manager, indien van toepassing gecorrigeerd voor kasstromen in de periode tot balansdatum.

8. Een goede organisatie met deskundige leiding, adequaat toezicht, transparantie en verantwoording.

BPF Schilders heeft zijn organisatie ingericht in overeenstemming met het bepaalde in artikel 143 van de Pensioenwet over een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het dagelijks bestuur verzorgt namens het bestuur de aansturing en de controle van de uitbestede werkzaamheden op tactisch en operationeel niveau. De taken en bevoegdheden van het dagelijks bestuur zijn opgenomen in een door het bestuur vastgesteld reglement. BPF Schilders heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen c.q. uitvoerders. Aan uitbesteding is voor BPF Schilders een aantal risico's verbonden. Het bestuur van BPF Schilders heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Dit beleid is vastgelegd in een separaat document

“Uitbestedingsbeleid”. De commissie Vermogensbeheer adviseert het bestuur over het strategische beleggingsbeleid en besluit zelfstandig over de uitvoering en invulling van het door het bestuur vastgestelde strategisch beleggingsbeleid en het monitoren van de uitvoering van dit beleid.

Het bestuur van BPF Schilders onderkent het belang dat het bestuur over voldoende deskundigheid, ervaring en competenties beschikt om het beleid van het pensioenfonds te kunnen bepalen en de uitvoering daarvan zo nodig bij te kunnen sturen. Geschiktheid bestaat uit kennis, vaardigheden en professioneel gedrag.

BPF Schilders heeft sinds 1 januari 2014 een Raad van Toezicht (RvT). De RvT houdt toezicht op:

- Het beleid van het bestuur en op de algemene zaken in het pensioenfonds;
- Adequate risicobeheersing;
- Evenwichtige belangenafweging door het bestuur en de wijze waarop de checks en balances binnen het fonds georganiseerd zijn;
- Legt verantwoording af over de uitvoering van de taken en over de uitoefening van de bevoegdheden aan het verantwoordingsorgaan en in het jaarverslag;
- Staat het bestuur met raad terzijde.

Het bestuur van BPF Schilders hecht grote waarde aan een goede communicatie met alle belanghebbenden. Het fonds heeft de volgende communicatie-ambitie vastgesteld: Het pensioenfonds wil – naast de wettelijk verplichte communicatie – deelnemers helpen bij de opbouw van een passend pensioen volgens de stelregel: “De deelnemers aan de regeling moeten goed op de hoogte zijn van hun pensioensituatie, omdat zij zelf financiële keuzes moeten maken, die in de regel onherroepelijk zijn.”

9. BPF Schilders hecht veel belang aan Maatschappelijk Verantwoord Beleggen ('MVB') en heeft eind 2022 het bestaande beleid geëvalueerd en verder aangescherpt.

BPF Schilders heeft beleid vastgesteld met betrekking tot verantwoord beleggen. Dit beleid is onderdeel van het beleggingsbeleid BPF Schilders heeft de overtuiging dat het meenemen van duurzaamheidsaspecten binnen het beleggingsbeleid een positieve invloed heeft op het rendement-risicoprofiel. MVB levert daarmee een belangrijke bijdrage aan het realiseren van de ambitie. Deelnemers van het pensioenfonds vinden het belangrijk, zoals ook weer is gebleken uit het deelnemersonderzoek dat in 2019 is gehouden. Het is voor een deel wettelijk verplicht en op verschillende onderdelen heeft BPF Schilders zichzelf gecommitteerd door het onderschrijven van codes en convenanten. In aanvulling op de uitgangspunten die voortkomen uit de Prudent Person regels, hanteert het pensioenfonds beleggingsuitgangspunten en -overtuigingen bij de bepaling van het strategisch beleggingsbeleid en de uitvoering daarvan. Deze beleggingsovertuigingen zijn vastgelegd in het Strategisch Beleggingsplan.

Bijlage 7: Toetsing ABTN aan wet- en regelgeving

In onderstaand overzicht staat een toetsing van de ABTN BPF Schilders aan de Pensioenwet en het Besluit FTK. De ABTN voldoet aan de Pensioenwet en het Besluit FTK.

Waaraan voldoen?	Voldoet ABTN BPF Schilders aan PW en Besluit FTK?	Opmerkingen
Artikel 25 PW	1a) Ja 1b) Ja 1c) Ja 1d) Ja 1e) Ja 1f) n.v.t. 1g) Ja 1h t/m 1l n.v.t. 2a) Ja 2b) Ja 2c) n.v.t. 2d) Ja 2e) Ja 2f) Ja	H.8 H.8 H.8 H.8 H.8 n.v.t. H.8 n.v.t. H.8 Par. 11.3.4 n.v.t. H.8 Par. 7.3 H.8
Artikel 126 PW	1) Ja 2a) Ja 2b) Ja 2c) Ja	Par. 10.1 Bijlage 4 Bijlage 4 Bijlage 4
Artikel 127 PW	Ja	Par. 10.1
Artikel 129 PW	Ja	Par. 11.3.4
Artikel 131 PW	Ja	Par. 10.2.2
Artikel 132 PW	Ja	Par. 10.2.3
Artikel 133 PW	Ja	Par. 10.1
Artikel 133a PW	Ja	Par. 10.2.1
Artikel 133b PW	Ja	Par. 10.2.1
Artikel 134 PW	1a t/m 1c) Ja 2) Ja 3) Ja	Par. 11.5 Bijlage 2 Bijlage 2
Artikel 135 PW	1) Ja 4) Ja	Par. 12.1, bijlage 6 en bijlage 1 par. 1.4 Par. 12.3, bijlage 6 en bijlage 1
Artikel 136 PW	Ja	Par. 10.3
Artikel 137 PW	1) Ja 2) Ja 3) n.v.t. 4) Ja	Par. 11.4 Par. 11.4 n.v.t. Par. 11.1
Artikel 143 PW	1) Ja 2a) Ja 2b) Ja 2c) Ja 2d) Ja	H.3 Par. 3.6 Par. 3.3 H.4 Par. 10.4
Artikel 143a PW	1) Ja 2) Ja 3a) Ja 3b) Ja 4) Ja	Par. 2.4 Par. 2.4 Par. 2.4 Par. 2.4 Par. 2.4
Artikel 143b PW	Ja	Par. 10.4

Artikel 145 PW	1) Ja 2a) Ja 2b) n.v.t. 2c) Ja 4) n.v.t. 5) Ja	Zie PW art. 25, 126 tot en met 137 en 143 Par. 11.7, Bijlage 2 n.v.t. Bijlage 2 n.v.t. Bijlage 1
Artikel 24 Besluit FTK	a) Ja b) Ja c) Ja d) Ja e) Ja f) Ja g) Ja h) Ja i) Ja j) Ja	H.3 H.7 H.8 Par. 9.3 H.4 Bijlage 1, par. 1.2 Bijlage 1, par. 1.2 Zie Art 25 Besluit FTK Zie Art 26 Besluit FTK H.11
Artikel 25 Besluit FTK	1a&b) Ja 1c) Ja 1d) Ja 2) Ja 3) Ja	Zie PW art. 126, 128, 129, 131 en 132 Zie Art 27 Besluit FTK Zie PW H.11 Bijlage 1, par. 1.2
Artikel 26 Besluit FTK	Ja	H.11
Artikel 27 Besluit FTK	a) Ja b) Ja c) Ja d) Ja e) Ja	Par. 12.4 en 12.5 Par. 12.7 Par. 3.7 H.4 en Par. 12.7 H.4 en Par. 12.7
Artikel 28 Besluit FTK	n.v.t.	n.v.t.
Artikel 29 Besluit FTK	Ja	Zie PW
Artikel 29a Besluit FTK	Ja	Bijlage 1
Artikel 29b Besluit FTK	a) Ja b) Ja c) Ja d) Ja e) Ja f) Ja	Bijlage 2 Bijlage 2 Bijlage 2 Bijlage 2 Bijlage 2 Bijlage 2